

NNCL499-36Bv1.1

SIMON BRETT
GYILKOSSÁG NYÍLT SZÍNEN

BŰNÜGYI REGÉNY

EURÓPA KÖNYVKIADÓ BUDAPEST, 1987

MURDER UNPROMTED

(C) SIMON BRETT 1982

VICTOR OOLLANCZ LTD 1982

HUNGARIAN TRANSLATION (C) D. SÁRVÁRI JUDIT, 1987

HU ISSN 0138-9904

ELSŐ FEJEZET

Az egyes volt Charles Paris öltözője. Igaz, a tauntoni Prince Színház egyes számú öltözője csak abban különbözött a többtől, hogy az ajtaján ott díszelgett egy fehér műanyag egyes. Egyébként ugyanakkora és ugyanolyan kényelmetlen volt mind.

És az is igaz, hogy Charles egy másik színésszel, Alex Householddal közösen használta az egyest, akinek ráadásul nagyobb szerepe volt a darabban.

Mindazonáltal tény, hogy a három hét során, míg *A csuklyás bagoly* lesz műsoron, Charles Paris az egyes számú öltözőt mondhatja magáénak, s bár mindig hangoztatta, hogy őt nem érdeklik az ilyen apróságok ("A férfiakat a játékszerek irányítják", szokta mondogatni, fensőségesen idézve Napóleont), titokban most mégis örült. Ha mégoly cinikusnak tűnt is, és ha mégoly reálsan ítélte meg helyzetét – tudta, hogy ötvennégy éves korában nem fog hirtelen magasba ívelni pályája –, a lelke mélyén még mindig reménykedett. Az ifjúkori álmok, hogy majd egyszer mindenki elismeri tehetségét, még mindig éltek benne, és a valóság, a szerény sikerek, a sok "pihenés", mióta 1949-ben a pályán elindult, csak kevéssé hatottak rá. Így, bár soha, még legrészegebb pillanataiban sem beszélt róla (pedig voltak igen részeg pillanatai), Charles még mindig dédelgette a halvány reményt, hogy *A csuklyás bagoly* lesz az igazi, az a darab, amelynek sikere a West Endre repíti, ahol azonnal felismerik értékeit, és élete hátralévő részét már csak "forgatókönyv-olvasással" fogja tölteni. Nem lesz kénytelen megragadni minden kínálkozó lehetőséget – televíziós viták és jótékonysági célú műsorok állandó szereplője lesz, vagy lakberendezési szokásairól nyilatkozik az *Observer* színes mellékletének.

Mivel egyszobás lakásban lakott, egy háló- és nappali szobául szolgáló rendetlen helyiségben a Hereford Road-on, ez utóbbit nem vette egészen komolyan. Tulajdonképpen egyiket sem, mivel, ha kismértékben is, de egyszer már megízlelte a sikert. Valamikor a West Enden játszott sikeres darabokban, sőt saját darabját is bemutatták ott, kapott szerepeket a televízióban, filmekben. Józan énje tudta, milyen sovány ez a vigasz.

Azért csak fantáziált tovább. Éppen úgy, mint ifjúkorában. Kezdetben minden elégedetlenségét annak tulajdonította, hogy nem volt senkije, egyetlen barátnője sem. De maga is meglepődött, hogy tizenkilenc éves korában, kétévi komoly kapcsolat után is ugyanarra az okra vezeti vissza elégedetlenségét. A siker még mindig váratott magára.

De a rideg tények ellenére még élt benne a remény.

A csuklyás bagoly jövője nem volt olyan kilátástalan, mint az átlagos vidéki színházi produkcióké általában. Taunton színházi közönségét szigorú diétán tartották: az iskoláskönyvek klasszikusait láthatta színpadon jól megírt, ám unalmas krimiket, és a West Enden az előző évben bemutatott darabokat – egyik sem számíthatott három hétnél hosszabb életre. *A csuklyás bagoly* azonban új darab volt, méghozzá nem is rossz. Ha az előkészítés során sikerül legyőzni minden akadályt, nem is lehetetlen, hogy a darabot felviszik a West Endre.

Egyvalaki hitt ebben a lehetőségben, olyannyira, hogy még pénzt is hajlandó volt áldozni rá. Paul Lexingtonnak hívták, és azt állította magáról, hogy producer. Volt is hivatalos levélpapírja, amelynek a fejlécén ez a foglalkozás szerepelt, de színre vitt darabokkal mindezt nem tudta bizonyítani. Büszkén mesélt egy varietésszínház fellépéssorozatáról, amit ő szervezett, sőt emlegetett egy pantomim-előadást is, de hogy milyen fogadtatásra találtak ezek a közönség körében, nem lehetett pontosan tudni. Egy varieté-színházi előadás-sorozat lehet akármi, kezdve a legjobb vidéki színházak parádés bemutatóitól egészen a néhány ripacsból alakult malacbanda bohóckodásáig, amikor egy-két zongorán kísért dal eléneklése után már körbehordják a kalapot.

Mivel Charles az elmúlt néhány évben nem hallott semmiféle varieté-színházi vándortársulatról, amely átütő sikert aratott volna, hajlamos volt azt hinni, hogy a Paul Lexington Produkciók szerény sikert aratott előadások. De hát az impresszárióknak is el kell kezdeni valahol, és mivel Paul Lexington kellemes és értelmes fiatalember, Charles nem tartotta lehetetlennek, hogy karriert fog csinálni a sarlatánokkal és bűnözőkkel teli világban.

Hisz végül is Paul Lexington nélkül jelenleg nem volna munkája, és ha Charles egyáltalán tanult valamit a színházban eltöltött évek alatt, azt megtanulta, hogy kellőképpen értékelje, hogy a "pihenés" után megint van munkája.

A csuklyás bagoly ugyanazt a rögös utat járta be, míg eljutott a tauntoni Prince színházi bemutatóig, amit minden új darabnak végig kell járnia, míg végre színpadra kerülhet. A darabot egy Malcolm Harris nevű tanár írta, aki kétségkívül tehetséges volt, azonban semmiféle ismeretsége vagy kapcsolata nem volt a színház üzleti világában. Három évig minden szabad idejét a darab írásának szentelte, s miután a címoldalt is gondosan elkészítette, és az egész kéziratot beletette egy átlátszó műanyag dossziéba, az egyetlen ember, akinek elküldhette, az angol tanszék professzora volt az egyetemen, ahol tizenkét évvel azelőtt végzett. A professzor néhány hónapi késedelem, no meg az író bocsánatkérően érdeklődő levele után válaszolt, általában dicsérte a darabot – amiből egy rutinos író azonnal levonta volna a következtetést, hogy az illető el

sem olvasta a kéziratot –, és közölte, hogy továbbította a nemrégiben létesített dráma tanszék professzorának. Ez az úriember szintén néhány hónapos késedelem és az író megint csak bocsánatkérően érdeklődő levele után megírta, hogy elküldte a művet egy színész barátjának, aki éppen azon fáradozik, hogy összehozzon egy új társulatot Surbiton-ban. Újabb néhány hónapos hallgatás, és az író három bocsánatkérően érdeklődő levele után a színész valahonnan Gloucestershire-ből írt néhány sort, amelyben sajnálattal közölte, hogy még nem volt ideje elolvasni a darabot. És sajnálattal közölte azt is, hogy valószínűleg elvesztette a kéziratot. És különben is, írta, rájött, hogy a színházi világ nem neki való, ezért inkább régiségboltot nyitott egy barátjával.

Az offenzíva első szakasza ily módon lezárult, és elkezdődött a második a kézirat másodpéldányával, egy újabb címlappal és egy másik átlátszó műanyag borítóval. Ez alkalommal Malcolm Harris anyósa tanácsára a helyi színháznak küldte el a darabot. Az anyós nemrégiben vette ki egy drámaíró életrajzát a könyvtárból, akinek a nevére nem emlékezett. Néhány hónapos szünet és az író bocsánatkérően érdeklődő levele után az igazgató egy levél kíséretében visszaküldte a kéziratot, köszönetet mondott az írónak, közölte, hogy a Színműkiválasztó Bizottság igen érdekesnek találta, de sajnos jelenleg nem ilyen darabra van szükségük, és javasolta, hogy küldje el egy színházi ügynöknek. Malcolm Harris meg is tette. Elővette a telefonkönyvet, találmra kiválasztott egyet a "színház- és varietéügynökök" közül, így aztán szerencsétlenségére egy olyan ügynöknek küldte el a darabot, aki munkásklubok számára malackodó komikusokat és vetkőző nőket keresett. Néhány hónap és az író bocsánatkérően érdeklődő levele után az ügynök végül visszaküldte a kéziratot portós csomagban és egy fénykép kíséretében, amin ez állt: "Sadie Masso: 95-65-90: Csak öt hívd, hogy feldobja a kanmurit!" Ekkor anyósa, az ötletek kimeríthetetlen forrása, megjegyezte, hogy ha jól emlékszik, a fodrásznál egy újságban olvasott valami drámaíróversenyről, mi lenne, ha arra benevezne? Hosszú és fáradságos kutatás után kiderült, hogy a versenyt a Midlandi Művészeti Fesztivál hirdette meg, és Malcolm Harris meg is kapta nevezési lapját, valamint a nevezési szabályok egy fénymásolt példányát. Ennek megfelelően elküldte a kéziratot a visszaküldés költségeit fedező bélyegekkel és az egy font nevezési díjjal együtt, majd ült és várt. Négy hónap múlva kapott egy csomagot, benne George Walsh *Pszichoszimbiózis* című monodrámájával. Több levelet is írt a Művészeti Fesztivál bírálóbizottságának, sürgetve, hogy küldjék vissza a saját darabját, de nem járt eredménnyel.

Már másfél év telt el azóta, hogy Malcolm Harris megírta *A csuklyás bagoly-t*, és ez idáig senki, aki a legcsekélyebb befolyással bírt a színházi világban, el nem olvasta. Már-már szomorúan belenyugodott, hogy élete hátralévő részében önfejű kamaszoknak fog történelmet tanítani, de mégsem

adhatta fel a harcot, mert felesége, aki olvasta a darabot, és anyósa, aki nem, nagyon bízott az ügy sikerében. Ez utóbbi hallott egyszer a rádióban egy befutott íróval, de lehet, hogy producerrel készült riportot, valószínűleg egy nőknek szóló műsorban, és az illető azt mondta, ahhoz, hogy egy darab sikeres legyen, egy felkapott színész nevére van szükség, mivel a közönség sokszor eleve a szereposztásból ítél. Ez a megjegyzés véletlenül éppen akkor hangzott el, amikor Malcolm Harris olvasta Michael Banks, a híres angol televíziós és filmsztár levelét, amelyet a színházjegyekkel kapcsolatban írt a *The Times*-nak. Mivel a levélben ott állt a címe, és mivel legmerészebb álmaiban úgyis őt képzelte el darabja főhőseként, Malcolm Harris összeszedte minden bátorságát, és közvetlenül a színésznek küldte el a kéziratot. Mondanunk sem kell, hogy Michael Banks nem olvasta el, de kedélyes, öreg cimborá lévén, elküldte ügynökségének, amelynek volt egy új darabokkal foglalkozó irodája is. Ott sem olvasták el, de az egyik telefonos lánynak éppen udvarolt egy fiatalember, aki színházi producer akart lenni, és ezt mondogatta, hogy csak egy jó darabot kellene kifogni, így a lány odaadta neki *A csuklyás bagoly*-t. Az ifjú elolvasta, meglátta a benne rejlő lehetőséget, és megszerezte az opciót, hogy hat hónapon belül színre viszi; akkora összeget fizetett, amitől Malcolm Harris el volt ragadtatva, de ami az ügynökét, ha lett volna neki, igencsak megdöbbentette volna.

Az ifjú producer Paul Lexington volt, aki aztán nekilátott, hogy kerítsen egy színházat, amelyik hajlandó műsorára tűzni a darabot.

A csuklyás bagoly drága produkció volt egy átlagos vidéki színház számára. Igaz ugyan, hogy csak nyolc szerepet tartalmazott, és mivel modern környezetben játszódtott, a kosztümök sem kerültek sokba, de háromféle színpadi díszletre volt szükség, ami igen költséges multság a színház számára egy mindössze háromhetes előadás-sorozat esetében. Bármelyik színház bizvást befektethet sok pénzt egy olyan előadásba, amely vonzani fogja a közönséget: mondjuk egy Shakespeare-dráma vagy az évi pantomim színre vitelébe, de igen kockázatos ennyit költeni egy új darabra, amelynek ráadásul az írója is ismeretlen. A vidéki színházaknak nem volt elég pénze, és egyik sem akarta elhamarkodott spekulációval kockáztatni a tekintélyét vagy a Művészeti Bizottság segélyeit.

Itt azonban Paul Lexington komoly érveléssel hozakodott elő. Neki ugyanis volt pénze. Senki sem tudta pontosan, hogy honnan: nagyképűen emlegette "a pénzforrásait", de sohasem jelölte meg őket. És azt sem tudta senki, hogy mekkora összeg felett rendelkezik, de magabiztos hangjából arra lehetett következtetni, hogy korlátlan mennyiségről van szó.

Ezerkilencszázhetvenkilenc tavaszán és nyarán tehát a következő üzletet ajánlotta több vidéki színháznak: ha hajlandók műsorra tűzni *A csuklyás bagoly-t*, ezt a remek darabot, amelynek színre viteli jogát megvásárolta, akkor ő állja a darabhoz szükséges drága díszletek költségeit, sőt egy híres színész szerződését is fedezi. Aztán, ha a darab fölkerül a West Endre, ott már az általa létrehozott társulat fogja bemutatni, az eredeti színészgárda végkielégítést kap és néhány százalékot a bevételből. Ha viszont nem kerül föl, akkor a színháznak legalább volt egy olyan költséges bemutatója, amelyre önerejéből nem telt volna, Paul Lexington és hitelezői pedig elvesztik pénzüket.

Csupán Paul Lexington tudta pontosan, hogy hány társulat utasította vissza az ajánlatát, míg végül eljutott a tauntoni Prince Színházig, de minden bizonnyal London környéki nevesebb színtársulatoknál próbálkozott először. Hogy egy darab bejusson a West Endre, ahhoz kapcsolatokat kell teremteni a londoni színházigazgatókkal és az ismert hitelezőkkel (akiknek segítségére egészen bizonyosan szükség lenne egy ilyen helyzetben, bármennyire bizakodó is Paul Lexington a saját tőkét illetően), és Londontól távolodva ezek az esélyek egyre csökkentek.

A producer mindenáron színpadra akarta vinni a darabot, és annyira jónak tartotta, hogy meg volt győződve róla: még innen, ebből a vidéki színházból is be tudja juttatni a West Endre, pedig a színház illetén statisztikája elég rossz képet mutatott. (Valójában fennállása alatt egyszer sem került innen darab a West Endre, legfeljebb az történt meg, hogy a londoni nagy bemutató előtt néhány hétig itt is műsoron volt egy-egy előadás.)

De a Prince Színház új művészeti vezetője, egy Peter Hickton nevű fiatalember legalább annyira bízott a dologban, mint Paul Lexington. A tauntoni állást hat évvel azután kapta meg, hogy Cambridge-ben megszerezte a diplomáját, és eltökélte, hogy megvalósítja álmai netovábbját: az ő neve fémjelzi majd az angol színháztörténet új irányát. A Prince Színházat a londoni bemutatóra váró darabok tárházává akarta tenni, mint ahogy néhány éve a manchesteri Royal Exchange Színház és a cambridge-i Művész Színház is ezt a szerepet tölti be. Így tehát amikor Paul Lexington felbukkant ajánlatával, Peter Hickton már egy ideje kereste azt a darabot, amelyben megvan a West Endre való bejutás lehetősége.

Egyetlen – előre sejthető – feltételt szabott: hogy ő rendezze a darabot. Ha ebben megegyeznek, mondta, akkor ő kész minden energiáját befektetni, hogy bármi áron, akár a tőle megszokott dühkitörésekkel, rávegye a Színműkiválasztó Bizottságot, hogy *A csuklyás bagoly* szerepeljen a tauntoni Prince Színház 1979/80-as szezonjának bemutatói között.

Paul Lexington először nem örült. Remélte, hogy nevesebb rendezőt fog találni, de végül szembe kellett néznie a tényekkel. Peter Hickton volt az

egyetlen művészeti vezető, aki lelkesedett a tervért, s ahhoz, hogy a Paul Lexington Produkciók végre igényes vállalkozásba kezdhesen, kompromisszumokat kellett kötni. (Mellesleg az sem volt lényegtelen a producer számára, hogy mivel Peter Hickton a tauntoni színházban dolgozik, a darab rendezése, úgymond, munkaköri kötelessége. Persze, ha a darab bekerül a West Endre, bizonyos százalékot kapnia kell majd, de így legalább a vidéki kezdet rendezési költségeit megtakaríthatja.)

A két ambiciózus fiatalember tehát megegyezett, és Peter Hickton nekilátott, hogy meggyőzze a Színházműkiválasztó Bizottságot. Nem járt teljes sikerrel. Megszületett ugyan a határozat, hogy a Prince Színház másorra tűzi *A csuklyás bagoly-t*, de az 1979/80-as évadban szóba sem jöhetett. Hickton mindent bevetett az ügy érdekében: gúnyolódott, elnémult, kiabált, látványosan kivonult, sőt még azzal is fenyegetőzött (persze óvatosan), hogy felmond: de a legkorábbi dátum, amit ki tudott csikarni, 1980 szeptembere volt. Látva, hogy minden további vitával csak ronthat a helyzeten, mogorván beleegyezett, hogy *A csuklyás bagoly* az 1980/81-és szezon első bemutatója legyen.

Paul Lexington nem volt elragadtatva, hogy tervei megvalósítására várnia kell, de realista lévén, s mivel mindenáron színpadra akarta vinni a darabot, beletörődött. Felhívta Malcolm Harrist, és közölte vele, hogy van egy jó és egy rossz híre. A jó az, hogy a tauntoni Prince Színház elfogadta a darabot; a rossz, hogy csak egy év múlva kerülhet sor a bemutatóra. Azt már nem említette meg, hogy a hat hónapra szóló opció addigra le fog járni, sőt újabb nyolc hónapot kell majd várnia, és azt sem ajánlotta fel, hogy meghosszabbítja az opciót. Tudta, hogy Malcolm Harris boldogságmámorban úszik, amiért a darabját mégis be fogják mutatni, és egyáltalán nem törődik a pénzzel. Így hát Paul Lexington egy évig egyéb ügyleteivel foglalkozott, amelyeknek természetéről senki nem tudott semmit. Lehet, hogy újabb varieté-színházi körutat szervezett, lehet, hogy újabb pantomim-előadást. Esetleg valami más darab bemutatásába vonta be hitelezőit, vagy a londoni színházi világgal kereste a kapcsolatokat, hogy annak idején majd minél kisebb legyen a fennakadás.

Biztosan csak azt lehetett tudni, hogy megpróbálta megnyerni valamelyik híres színészt, hogy játssza el *A csuklyás bagoly* főszerepét. Csak ő tudta, hány társulatnak mutatta meg a forgatókönyvet, hány visszautasításban volt része, mert vagy az időpontban, vagy a tiszteletdíjban nem tudtak megegyezni. A darabnak két férfi és egy női főszerepe volt, így minden bizonnyal mindkét nem hírességeivel tárgyalt.

Mesterkedéseinek csak az eredménye vált ismertté. Két héttel a próbák megkezdése előtt, amikor Charles Paris is megkapta a szerződését a második férfifőszerepre, elterjedt a hír, hogy a női főszerepet egy fiatal nő fogja játszani, aki eddig a *Tengeri utazások* című végeérhetetlen televíziós sorozat állandó

szerelője volt, ám nemrégiben felmondott, hogy a “komoly színészi munkára tudjon koncentrálni”.

Hogy valójában nem is volt jó színésznő, mit se számított. A közönség özönleni fog, hogy láthassa. Ha csak kiáll a színpadra, már imádni fogják. (Azok, akik dolgoztak már vele, úgy vélekedtek, hogy valóban jobb lenne, ha csak állna azon a színpadon, ők már tudták, mi lesz, ha a képességeinél többet várnak tőle.)

Miután Paul Lexington megszerezte a közönségcsalogató sztárt, boldogan beleegyezett Peter Hicktonnak a további szereposztásra vonatkozó javaslataiba. Amennyiben a jelöltek nem kérnek sokat, alkalmasak a szerepre és rendelkezésre tudnak állni, ha a darab fölkerül Londonba, nemigen törődött vele, hogy kicsodák, így aztán Peter Hickton javarészt az állandó tauntoni társulatból válogatta össze a további szereplőket, mert ismerte őket, azok megbecsülték, és úgy képzelte, hogy majd ő csinál belőlük sztárt.

A főszerepet Alex Householdra osztotta ki, aki negyvenes éveinek derekán járt, és akit kezdeti sikerei után egy ideig üldözött a balszerencse, aminek következtében idegösszeomlást kapott. De éppen kezdett rendbe jönni, és Peter Hickton, aki húsz évvel volt fiatalabb nála, úgy vélte, “jobb, mint valaha”.

A főhős lányának szerepét Peter Hickton a nála nyolc évvel fiatalabb színésznőre, Lesley-Jane Deckerre bízta, akiben “óriási lehetőséget” látott. És abból, ahogy ránézett, arra lehetett következtetni, hogy nemcsak színpadi lehetőségekre gondol.

Alex csődbe jutott bátyjának szerepére óriási ötlete támadt. A tauntoni társulatban nem volt ilyen korú férfi színész, de eszébe jutott valaki, akivel még Colchesterben dolgozott együtt, és aki az életben is éppen olyan “csődszagú” volt, amelyet a szerep megkívánt. Peter felhívta a pasas ügynökét, és nagy örömmel értesült róla, hogy a színész éppen szabad.

A szóban forgó ügynöknek, Maurice Skellernek nem volt újdonság, hogy kliense szabad. Charles Paris előjegyzési naptára üresen hevert egy csomó régi könyv tetején.

- Remek munkát szereztem neked, Charles – mondta az ügynök a telefonba.
- Igen? – Charles hangja szkeptikus volt.
- Bizony. Nagyszerű új darab. *A fejes bagoly* a címe.
- És hol játsszák?
- Tauntonban.
- Aha.
- A rendező személy szerint téged kért.
- Igazán?
- Azt mondta, olyan ember kell neki, akinek csődszaga van.
- Kösz, Maurice.

Hát így kapott szerepet Charles Paris *A csuklyás bagolyban*.

Egy nappal azelőtt, hogy a próbáknak el kellett kezdődniük, a televíziós sztár ügynöke telefonált, hogy kliense éppen most szerződött le egy újabb sorozatra, ami egy női fehérneműboltban fog játszódni, és mivel ez nagyon nehéz munka lesz, elrepült Kenyába egy szafarira, hogy kipihenje magát egy kicsit. Nem igazán sajnálja, de a lány nem írt alá szerződést *A csuklyás bagoly-ra*.

Paul Lexington eszeveszett telefonálásba kezdett, de nem tudott előkeríteni egy másik sztárt huszonnégy órán belül, így kénytelen volt elfogadni Peter Hickton javaslatát, hogy ezt a szerepet a tauntoni csillag, Salome Search játssza, "aki nagyon megbízható, Paul, eddig még nem bizonyíthatott, de nagyon lehet rá számítani".

Hát így történt, hogy miközben a sorozatsztár egy életunt orrszarvút fényképezett, a számára kijelölt öltözőt Alex Household és Charles Paris foglalta el *A csuklyás bagoly* első előadásán.

MÁSODIK FEJEZET

Mint ahogy a siker utáni vágy is él még benne, a lámpaláz sem múlt el, döbrent rá Charles, bármilyen régen dolgozik is a színháznál. A több száz bemutató, ami mögötte volt, semmivel sem könnyítette helyzetét egy-egy újabb erőpróba előtt. Sőt bizonyos fokig még nehezítette is: ennyi idő után ugyanis tudta, mennyi váratlan dolog jöhet közbe, ami elronthat egy előadást, ezért több komor gondolattal kellett megküzdenie, mint első fellépései előtt.

A csuklyás bagoly bemutatójára készülve azonban két körülmény csökkentette lámpalázát. Az egyik, hogy fontos szerepe volt a darabban, olyan szerencse, amit nem sokszor mondhatott a magáénak. Most kezdte megérteni, hogy miért olyan nyugodtak a nagy sztárok egészen a főpróbáig. Felelősségük ugyan nagyobb, de a szereptanulás, a próbák teljesen lekötik őket. Csak azoknak van idejük izgulni, akiknek kisebb szerepük van a darabban, így a jelenéseik közötti hosszú szünetekben csak ülnek és vedelik a kávé, amitől aztán még idegesebbek lesznek.

A másik ok, amiért nem maradt ideje az izgulásra, a munkatempó volt, amit Peter Hickton a szereplőktől követelt. Mivel többségük már sokat dolgozott vele, tudták mire számíthatnak; hogy ébrenlétük minden óráját a próbáknak kell szentelniük, sőt, hogy a pihenésre szánt idő nagy részét is fel kell majd áldozniuk. Peter Hickton egyáltalán nem törődött azzal a törvénnyel, amely megszabta, hogy naponta hány órát szabad igénybe venni a színészeket. A

szereplőgárda megválasztotta ugyan saját érdekvédelmi képviselőjét, de az illető Peter Hickton eredeti társulatához tartozott, s ezért nem tiltakozott.

Peter Hicktonnak minimális volt az alvási igénye. Charles, aki ragaszkodott a whiskyködben úszó nyolcórás alváshoz, a versengésben nem kívánt részt venni, de nem volt választása. Reggel kilenckor kezdtek, és Charles nem panaszkodhatott, ha előző éjszaka egyig próbáltak, mert tudta, hogy a rendező utána hajnali négyig a világítási terven dolgozott.

Azt is tapasztalnia kellett, hogy ezek a könnyörtelen próbák vészesen megkurtították az ivásnak szentelt időszakot is, pedig a napnak e szakaszát korábban szentnek és sérthetetlennek tartotta. Nem volt alkoholista (ezt hajtogatta), de örömmel megivott egy-két pohárával, azt azonban sérelmesnek találta, hogy – szünetek nem lévén – egy félig telt üveg whiskyt kellett a zsebében hordania. Mindentől eltekintve csúnyán kidudorodott régimódi sportakója zsebéből. És állandóan nekiütődött valaminek. Ráadásul igen rossz benyomást keltett. Amikor Salome Search rajtakapta a társalgóban, amint éppen jókorát húzott az üvegből, látszott a szemén, hogy félreértelmezi a helyzetet, mármint Charles viszonyát a whiskyhez. Salome nyilvánvalóan "ásó-kapa" kapcsolatnak fogta fel, holott Charles önmaga előtt is szívesen kérkedett, hogy ez csupán futó kaland, amelynek bármikor véget lehet vetni (bár, ha komolyan elgondolkozott rajta, már nem volt ilyen derülátó).

Peter Hickton próbaidő-beosztása (ha egyáltalán beosztásról lehetett beszélni, hiszen tulajdonképpen megszakítás nélküli folyamat volt) a vége felé még feszítettebb lett. Vasárnap egész nap próbáltak, majd ezt követte a hétfői technikai próba, amelynek reggel fél négykor lett vége. Különleges kegyként így kilenc helyett fél tízkor kezdtek, egész nap a nehezebb jeleneteket próbálták, majd az esti kosztümös próba következett, amelynek, bár az eredeti tervek szerint egyszer rendesen végig kellett volna játszaniuk a darabot, csak hajnali háromnegyed kettőkor lett vége. Ezért Peter Hickton ragaszkodott még egy kosztümös próbához szerda délután, a bemutató napján. Majd mindenkit berendeltek "félre" (ugyanis az előadás megkezdése előtt félórával minden szereplőnek már a színházban kellett lennie). Így aztán Charlesnak még arra sem maradt ideje, hogy szokása szerint egy meghitt félórás kávéval töltsön néhány pohárka whisky társaságában a klubban, amit pedig rendkívül fontosnak tartott művészi teljesítménye tökéletes kibontakoztatásához.

Mi több, az előző napi megfeszített munka következtében a zsebében lévő üvegben is csak néhány korty maradt. De még reménykedett, hogy majd csak lesz annyi ideje, hogy kiszaladjon, és másikat vegyen.

De nem volt. Ráadásul a stáb egyes tagjai annyira el voltak foglalva, hogy senkit sem tudott megbízni a fontos feladattal.

A helyzet aggasztó volt.

És egyre rosszabbodott, hiszen abban a félórában, míg tétlenül várakoztak, hogy végre felmenjen a függöny, tetőfokára hágott az izgalom. Máskor a kezdődő hányinger és a gyakori WC-re menések ellen a whisky kortyolgatásával védekezett, de most úgy érezte magát, mintha éppen érzéstelenítés nélkül amputálnák a lábát.

Felhajtotta a maradék whiskyt, hogy valamennyire visszanyerje lelki egyensúlyát, de öt perc múlva, amikor a belei rándultak görcsbe, megbánta, hogy olyan elhamarkodottan cselekedett.

Alex Household nem folyamodott alkoholhoz az előadás előtti feszültség csökkentése érdekében. Nem hitt az effajta serkentőkben, úgy vélte, önfegyelemmel kell úrrá lenni a test gyarlóságain. Ez egyik tétele volt gondosan kimunkált filozófiájának, amelynek alapjául két dolog szolgált: néhány, a keleti vallásokról szóló olcsó kiadvány első fejezete, valamint a színésztársaival, jázmin tea mellett folytatott hosszú beszélgetések.

Lelki felkészüléséhez hozzátartozott például, hogy végignyúlt három egymás mellé tett széken úgy, hogy a feje lelógott, mozdulatlanul feküdt, és mélyeket lélegzett. Mély belégzés, mint amikor a gázbojlert bekapcsolják, majd hosszú szünet, a kilégzést pedig bizonyos hangok kísérték, amelyek ugyan alkothattak valamiféle értelmes szót, de a beavatatlan fül csak ezt hallotta: "rub-a-dub-a-dub-a-dub-a-dub".

Charles, akinek szorongása a percek múlásával egyenes arányban nőtt, egyre nehezebben tűrte Alex játékát. Ő, aki egyébként toleráns volt mások bogaraival szemben, most úgy érezte, hogy vannak hátrányai az Alexszel megosztott öltözőnek.

Alex az a tipikus színházi ember volt, aki követte a mindenkori divathóbortokat. Lelkes vegetáriánus volt, hitt a transzcendentális meditációban, a homeopátiában, a lélekvándorlásban, az okkult tudományokban és más egyéb félig emésztett dolgokban. Mindig arról beszélt, hogy az ember a világmindenség része, s mint ilyenek, közelednie kell a természethez. Az öltöző tele volt kis edényekkel, amelyekben különböző magokat, füveket, csalánokat és egyéb, azonosíthatatlan növényeket nevelt. Beleolvasott a "Vadon termő élelem" című könyvbe, és azóta lelkes szószólója volt "a föld kimeríthetetlen gazdagságának".

Rendes körülmények között Charles elnéző mosollyal vette volna mindezt tudomásul, de most, hogy tudta, hogy a belégzést követő hosszú szünet után rögtön felhangzik az elmaradhatatlan "rub-a-dub-a-dub-a-dub", úgy érezte, vagy ordítani kezd, vagy felrobban az idegességtől. Hogy egyik se következék be, úgy döntött, inkább kimegy a WC-re, de annak már nem tudott ellenállni, hogy legalább jól be ne vágja az ajtót maga mögött.

A folyosón Lesley-Jane Deckerrel találkozott, aki vörös papírba csomagolt dobozokat cipelt. Lesley-Jane vonzó, huszoneves, vörös hajú lány volt, aki még mindig boldog izgalomban élt, amiért "valóban bekerült a színházba". Eléggé tehetséges volt, fenntartás nélkül elhitte Paul Lexingtonnak és Peter Hicktonnak, hogy *A csuklyás bagoly* győzedelmesen be fog vonulni a West Endre, és ők egy csapásra híresek lesznek.

A próbákon nyilvánvalóvá vált, hogy Peter Hicktonnak tetszik a lány, de hogy jutott-e vele valamire, Charles nem tudta. Tulajdonképpen nehéz volt elképzelni, hogy ilyen munkatempó mellett a rendező egyáltalán időt szakíthatott a léhaságra, de hát minden lehetséges.

Charles mégis inkább úgy gondolta, hogy semmi sem történt köztük. Az időhiányon kívül még az is emellett szólt, hogy nem valószínű, hogy a naiv és szeleburdi Lesley-Jane titokban tartott volna egy ilyen kapcsolatot. Sőt Charles gyanította, hogy egy csodás ritkasággal, a szűz színésznővel van dolguk.

És nagyon valószínű volt, hogy Peter Hickton egy későbbi, kevésbé zűrés időszakra halasztotta a támadást, amikor már nem lesznek próbák – a két és fél hét során, amíg a darab műsoron lesz, a fiatal rendezőnek erre is jut majd bőven ideje.

– Ó, kedves Charles, ez a magáé. – Lesley-Jane az egyik kis csomagot Charles kezébe nyomta.

– Igazán? – Charles értetlenül bámult a lányra.

– Egy kis ajándék a bemutató alkalmából.

– Ah. – Helyi szokás, gondolta. Vajon mi lehet? Valami kabalaálatka. Nem, ahhoz túl kemény. Talán játék bohóc? Igen, valószínű, hogy az lesz.

– Ó, hm... köszönöm. És hogy érzi magát? A nagy zöld szempár tágra nyílt.

– Rettenetesen izgulok. Paul azt mondja, remélhetőleg lejön Londonból néhány szakember, akik majd ott fognak ülni elől.

– Tényleg? – Charles túlságosan sokszor hallotta már ezt ahhoz, hogy komolyan vegye.

– És ami még rosszabb... – A lány hirtelen elhallgatott, és drámaian legyintett.

– Mi az?

– Anyám lejött Londonból, hogy megnézze a darabot.

– És az rossz? Olyan rémes a mamája?

– Dehogy, egy földre szállt angyal. De rettentő igényes. Tudja, valaha ő is a szakmában dolgozott.

– Vagy úgy. – Charles hirtelen megint érezte, hogy sürgősen WC-re kell mennie. – Ha megbocsát...

– Ó, persze. Alex bent van az öltözőben?

– Igen.

A WC-n ülve kibontotta a kis csomagot. Ó, hát ez csodás, ez a lány még viszi valamire – gondolta. Hirtelen megbánta, hogy magában gúnyolódott rajta.

A csomagban ugyanis egy kis üveg pezsgő volt. Meg is itta azonnal, az utolsó cseppig.

Amint visszafelé tartott az öltözőjébe, beleütközött *A csuklyás bagoly* szerzőjébe, aki olyan zavartan téblábolt a folyosón, mint kisiskolás az igazgató irodája előtt. Látva Malcolm Harris sápadt, izgalomtól elgyötört arcát, Charles hirtelen sokkal kevésbé találta aggasztónak saját idegállapotát.

– Ne izguljon. Minden rendben lesz. A darab nagyon jó.

– Tényleg ez a véleménye? – A szerző arca úgy felderült erre a semmitmondó dicséretre, hogy Charles szinte megsajnálta.

– Hát persze. Csak nem gondolja, hogy ennyi energiát áldoztunk volna rá, ha nem lenne jó?!

– Igen, remélem, így van. De tudja, az elmúlt napokban mindig csak azt hallottam, hogy ez így nem jó, meg az sem, meg hogy mennyi technikai probléma merült fel menet közben, így aztán...

Szegény szerencsétlen. Szörnyű lehetett számára az elmúlt hét, amikor minden egyes próbát áhítatosan végigült, és közben fogalma sem volt róla, hogy valójában mi történik; hogy természetes, ha az előadás előtti héten a próbákat szinte kizárólag a problematikus részeknek szentelik. Mindenki túlságosan elfoglalt volt ahhoz, hogy bizonygassa a szerzőnek, hogy a darab jó, csak a nehézségekről, a hibákról esett szó. Aki csak egy kicsi színházi gyakorlattal rendelkezik, nem esik kétségbe: de Malcolm Harris számára, aki eddig a harmincéves háború történelmi okait magyarázta a tizenéveseknek, megrázó élmény volt. Charlest furdalta a lelkiismeret, hogy nem gondolt erre előbb.

– Minden rendben lesz. Tényleg.

Malcolm elkínzott arca megrándult; mosolyogni próbált.

– Remélem. Főleg azért izgulok, hogy a szereplők pontosan mondják a szöveget.

Minden író ezt akarja, gondolta Charles. És néha így is történik, de a legtöbb színész túlságosan is magas szintre fejlesztette magában a rögtönzés képességét.

– Nagyon remélem, hogy Alex a csuklyás bagolyról szóló nagy monológban egy betűt sem fog téveszteni. Hiszen ez az egész darab kulcsa, és ma délután mindent rosszul hangsúlyozott.

– Ne aggódjon, menni fog – mondta Charles biztatóan. A jó öreg Alexnek tényleg nem erőssége a szövegűség, gondolta némi önelégültséggel.

– Ja és maga is hibázott, Charles, az első felvonás végén.

– Miért, mit mondtam?
– A főpróbán ezt mondta: “És hallgass rám – ez volt az utolsó alkalom, hogy iderohantam.”

– Na és? Nem így van?

– Nem. “És figyelj rám...” – ez a pontos szöveg. Úristen, gondolta Charles. A fene egye meg az írókat! De ezt nem mondta ki hangosan. Inkább megkérdezte:

– Kik a díszvendégek?

– Csak a feleségem és az anyósom.

– Aha. – Majd biztatóan hozzátette: – Valószínűleg néhány impresszárió és filmproducer is itt lesz, hogy megvegyék a darabot. Mit szólna, ha valaki filmet akarna belőle csinálni?

– Ó, én... Megbíznom az ügynökömet, hogy tárgyaljon a dolgról. – De a könnyedsége valahogy nem volt meggyőző.

Nem baj. Legalább van ügynöke. Lassan belejön a dolgokba. Charles ránézett az órájára. Tíz perc múlva fél nyolc.

– Mennem kell, különben nem készülök el időre – bökött a sminkjére Charles.

– Igen, persze. Én meg bekukkantok, hogy minden jót kívánjak Alexnek.

Charles benyitott az öltözőbe, és látta, hogy Alex végzett “rub-a-dub-a-dub-a-dub-a” gyakorlatával, és bár az ajtónyitásra szétugrottak, nyilvánvaló volt, hogy most a “Lesley-Jane térdét ölelgetem” gyakorlatnál tartott. Nocsak, micsoda meglepetés, gondolta Charles.

Alex rácsapott Lesley-Jane fenekére, mintha csak amolyan, színházi körökben szokásos fesztelen haverkodásról lenne szó, de Charlest nem tudta megtéveszteni.

– És köszönöm a ginsenget, drágám – próbálkozott tovább Alex, hogy megóvja a látszatot.

Ginseng. Hát persze hogy valamilyen zöldséget vett neki Lesley-Jane. Szóval rájött, hogy mire bukik Alex.

– Hát... – kezdte bizonytalanul Malcolm Harris – csak azért jöttem, hogy sok szerencsét kívánjak, Alex, és...

– Úristen! – hördült fel Alex. – Az isten szerelmére!

Az író értetlenül meredt rá.

– Hát magának fogalma sincs semmiről, maga istenverte dilettáns?

– Nem értem, kérem...

– Ilyet nem szabad mondani.

– Mit? Nem mondhatom, hogy sok...

– Ki ne mondja még egyszer! – rikoltott Alex. – Ez bajt hoz.

– De hát akkor mit mondjak?

– Úristen – kéz- és lábtörést, vagy... bármit, csak azt ne! Charles tudhatta volna: Alex a hóbertjai mellett még ráadásul a színházi babonákban is hitt. Malcolm Harris most már végképp elbizonytalanodott.

– Sajnálom. Nem vagyok járatos ezekben a...

– Nem, maga tényleg nem tud semmit – csattant fel Alex. – Még azt sem, hogyan kell megírni egy valamirevaló darabot!

Az író keze ekkor ökölbe szorult, és ütni készült. De mielőtt lecsapott volna, a hangosbeszélőben megszólalt a színpadi ügyelő nyugodt hangja.

– Az első felvonás szereplői a színpadra!

Malcolm Harris leengedte a kezét, egy pillanatig még dühödten meredt dédelgetett darabjának főszereplőjére, majd kirohant, hogy az oldalajtón a nézőtérre jusson, és csatlakozzon feleségéhez és anyósához.

Alex Household, Lesley-Jane Decker és Charles Paris szótlanul megölelték egymást, majd elindultak a színpad felé.

Az előadás végén feldübörgő taps bizonyította, hogy *A csuklyás bagoly* sikert aratott, legalábbis a tauntoni polgárok körében. Hogy a feltehetően igényesebb West End-i közönségnek is tetszeni fog-e, még nyitott kérdés.

A szereplők azonban egyáltalán nem kételkedtek. Mindnyájan átérték a darab minden egyes pillanatát, mindnyájan úgy érezték, hogy kétségeik szertefoszlottak, mindnyájukban felengedett a fásasztó felkészülés során felhalmozódott feszültség. A hangulat mámoros volt.

Charles és Alex egymást átölelve rohantak vissza az egyes számú öltözőbe, és közben vihorásztak, mint a bakfisok. – Hihihí. Sikerült, sikerült – kiabálta Alex.

Mindketten nagyon kimerültek, hiszen igen felelősségteljes és fásasztó volt a szerepük, mégis – akár a részeknek – fékezhetetlen jókedvük támadt.

És ekkor Charles hirtelen rádöbbsent: úgy játszotta végig a darabot – méghozzá jól –, hogy csupán egy korty whiskyt és két és fél deci pezsgőt ivott előtte. Ez rekord volt, és azt a gondolatot ültette el a fejében, hogy a tehetsége talán mindenfajta folyékony ösztönző nélkül is ki tudna bontakozni.

De most tényleg szüksége volt egy kis italra.

Ebben a pillanatban, mintha olvasott volna Charles gondolataiban, Paul Lexington dugta be a fejét az ajtón:

– Ragyogóak voltak mind a ketten! Megfogtuk az isten lábát, fiúk! Amint átöltöztek, irány a bár. Ma este én fizetek!

– Ez nagyon kedves magától, Paul.

– Ugyan, semmiség. Azokat is meghívom, akik lejönnek Londonból.

– És jött valaki?

A producer gyerekes arca kicsit elborult.

– Nem, ma nem. Úgy gondolom, hogy majd valamikor később, a hét vége felé jönnek. – S bizakodó természet lévén, hozzátette: – Ne aggódjanak, reggel az első dolgom lesz, hogy telefonálok. Megmondom nekik, hogy mit mulasztottak. Egymást fogják letaposni, hogy legalább a többiről le ne maradjanak.

Ebben a pillanatban Lesley-Jane Decker rontott be, mámorosan a boldogságtól. Alex Household nyakába ugrott.

– Istenem, hogy milyen csodálatos voltál ma este.

– Ugyan, semmiség- szerénykedett Alex.

– Maga is remek volt – mondta Paul Lexington, és megveregette Lesley-Jane vállát. – Akkor találkozunk a bárban.

– Remek.

A producer kinyitotta az ajtót, és szinte beleütközött egy magas, világosbarna bundás nőbe. Negyven körülnek látszott, de a túlságosan erős smink és a hajfesték miatt, amivel sikerült az eredeti vörös árnyalatot visszavarázsolni, lehetetlen volt megállapítani valódi korát.

– Elnézést – mondta a nő kellemes, mély hangján. – Nem akartam betolakodni.

Ránézett Alexre és Lesley-Jane-re, akik még mindig összeölelkezve álltak, s úgy tűnt, nincs elragadtatva a látványtól.

A fiatal színésznő megfordult a hangra, és odarohant hozzá.

– Mami, gyere és ismerkedj meg mindenkivel.

Paul Lexington, miután Lesley-Jane bemutatta, udvariasan biccentett, és kifejezte reményét, hogy a kedves mama is csatlakozik majd hozzájuk a bárban. Alex pedig el volt ragadtatva, hogy végre személyesen is megismerheti, hiszen annyit hallott már róla.

– Mami, engedd meg, hogy bemutassam...

– De hiszen mi ismerjük egymást, ugye, Charles? Charles tétován nézett rá. Mintha ismerősnek tűnt volna ez az arc, de semmi pénzért sem tudta volna megmondani, hol látta. – Hát...

– Régen volt, drága...

– Ó, hogyne... – De ettől sem lett okosabb.

Nyílt az ajtó, és Malcolm Harris kacsázott be két menyétarcú nővel, nyilvánvalóan a feleségével és anyósával. Így a találós játék félbeszakadt az újabb bemutatkozások idejére.

– Csodálatos darab, Malcolm – áradozott Alex –, istenem, milyen csodálatos.

De ez a közjáték nem húzta ki Charlest a pácból.

– Na, rájött már? – kérdezte Lesley-Jane anyja csábosán mosolyogva.

– Sajnos nem – vallotta be Charles, és közben azon töprengett, hogy az a régi találkozás nem intim körülmények között történt-e.

– Nem emlékszik Cheltenhamre? – unszolta a nő.

– Micsoda? A cheltenhami színházra? A hatvanas évek elején?

– Pszt! – A nő szépen manikűrözött ujját a szájához emelte. – Ne mondjunk évszámokat. De igen, Cheltenhamból ismerjük egymást.

Most, hogy kapott némi támpontot, valami derengeni kezdett Charlesnak. – Ó, igen. – De a nevére nem emlékezett.

Míntha olvasott volna a gondolataiban, a nő megszólalt: – Valerie Cass.

– Hát persze! Valerie Cass! Mennyire örülök! Egy kedves régi ismerős!

Miközben e kötelező, udvarias közhelyeket mondta, már pontosan emlékezett. Igen, Cheltenham, a hatvanas évek elején, a fiatal színésznő a naivszerepekben. Most, hogy tudta, hogy anya és leánya, felfedezett bizonyos hasonlóságot, úgy rémlett, hogy Valerie Cass is olyan naivan lelkesedett mindenért, mint Lesley-Jane most. De nem volt olyan jó színésznő. Sőt ha jól emlékezett, Valerie Cass eléggé tehetségtelen volt.

S mintegy bocsánatkérésként e gondolatokért, hízkelve mondta:

– Valerie Cass! Tudja, hogy egy csöppet sem változott? Csak nem tart egy festményt a padláson, ami öregszik maga helyett?

Ez ügyes fogás volt, Valerie Cassnek legalábbis tetszett. Kacéran mosolygott.

– Mindig is figyelemmel kísértem a karrierjét, Charles. Tudja, minden héten elolvasom a *Stage-et*.

Hát akkor – gondolta Charles –, sok ezer hétig bizonyára hiába kerested a nevemet. – Még mindig játszik? – kérdezte hangosan.

– Ó, istenem, dehogy! Otthagytam a színpadot, amikor hozzámentem Lesley apjához. Minden időmet lefoglalta a gyereknevelés.

– Igen, elhiszem. – Így volt jó, gondolta magában Charles. Valerie Cass minden bizonnyal jó volt az anya szerepében; míg ha a színháznál marad, előbb vagy utóbb mindenki rájött volna, hogy tehetségtelen.

– Most Lesley-Jane viszi tovább a családban a színházi hagyományokat. Persze segíték neki, amiben tudok, de... – Megvonta a vállát. – Nagyon hamar vége szakadt a karrieremnek, így csak álmodozom róla, hogy mi lehetett volna belőlem.

Charles, jószívű ember lévén, remélte, hogy Valerie Cass nem jutott el a helyes végkövetkeztetésig. Mert, miként az övéi, Valerie Cass álmái is csak ábrándok voltak.

Még mindig kényelmetlenül érezte magát, amiért nem ismerte meg azonnal. – Bocsásson meg, de annyira váratlan volt. Hiszen Lesley-Jane nevéből nem is gondolhattam, hogy a maga lánya.

– Persze, ő az apja nevét viseli – mondta az asszony egy kicsit keserűen.

Végre anya és leánya, Malcolm Harris és védőangyalai távoztak, és a két színész átöltözhetett.

– Na, ki ér elsőnek a bárba? – kiáltotta Charles, mert mihelyt magukra maradtak, folytatták a bolondozást.

Egyszerre iramodtak az ajtó felé, és ahogy összeütköztek, Charles érezte, hogy valami kemény tárgy lapul Alex zakójának zsebében.

– Te csaló gazember. És még te mondd, hogy “semmi serkentő”, közben te sem vetsz meg egy kis pityókat.

– Nem – mondta Alex Household komolyan. – Ez nem üveg.

– Hát micsoda?

– Tavaly Birminghamben megtámadtak, amikor hazafelé mentem a színházból – a hangja elcsuklott. – Jól összeverték. Hát ez még egyszer nem fog előfordulni. Azóta sötétedés után nem lépek ki az utcára enélkül.

Kihúzta a kezét a zsebéből. Egy Smith and Wesson revolver agyát markolta.

HARMADIK FEJEZET

A helyi újság véleménye szerint *A csuklyás bagoly* sikert aratott. A cikk szerzője áradozott a darabról. Az utolsó bekezdés így hangzott: “Ritkaság, hogy itt Tauntonban ilyen nagyszerű élményben lehet részünk. Mindenkinek ajánlom, hogy most nézze meg a darabot, mert nemsokára Londonba kell majd utaznia, és a sokkal drágább West End-i színházjegyet megvennie, ha látni akarja az előadást.”

Tehát, legalábbis a helyi újság biztosra vette a bejutást a West Endre. Ám a helyi újságoknak semmilyen befolyásuk nincs ezekben a kérdésekben. Egyedül a londoni színházigazgatóktól függött, és az első hét végén még Paul Lexington rendíthetetlen vidámsága sem tudta elkendőzni a tényt, hogy egyetlen szaktekintély sem jött le Londonból, hogy megnézzék a darabot. Még két hétig megy a darab, bizonygatta jókedvűen, sok minden történhet két hét alatt.

A helyi lap, amellet, hogy az egész darabot dicsérte, különösen kedvezően írt Alex Householdról és Charles Parisról. A következő néhány napban ezt a mondatot ismételték magukban mind a ketten: “Erőt sugárzó, mélyen átélte játékuk láttán egyszerűen érthetetlen, hogy e két színész neve miért nem ismertebb.”

Ez az, gondolták magukban, ezt kérdezzük mi is már évek óta.

Charlest különösen boldoggá tette a cikk. Egyrészt, mert azokról a szerepekről, amelyeket ő játszott, nem is szoktak megemlékezni a kritikák.

Másrészt, mert az utolsó három alkalommal, amikor a kritikusok arra vetemedtek, hogy egyáltalán megemlítsék a nevét, a következőket írták:

“Érthetetlen, hogy miért Charles Parisra osztották ki az ügyvéd szerepét” – *Guardian*.

“Charles Paris sehogy sem találta meg önmagát a darabban” – *Evening Standard*.

És “Az említetteken kívül szerephez jutott még Charles Paris” – *Stage*.

Annak ellenére, hogy egy lépéssel sem jutottak közelebb a West End-hez, a színészek optimisták voltak. A tény, hogy sikerük volt, amit a közönség kitörő lelkesedése minden este megerősített, fokozta önbizalmukat, no és Paul Lexington – eddig ugyan alaptalan – bizakodása is ragadós volt.

– Tudod, Charles – mondta Alex Household a második hét keddjén, amint éppen az előadásra készülődtek –, azt hiszem, menni fog. Biztos, hogy felkerülünk a West Endre.

Charles rámosolygott. Ahogy közelebről megismerte Alexet, egyre jobban kedvelte. Hogy a bemutató napján ellenséges érzelmeket táplált iránta, a túlfeszített idegeinek volt köszönhető. Azóta rájött, hogy nagyon is jól megfér Alexszel, ha gondosan távol marad, míg Alex elvégzi szokásos “rub-a-dub-a-dub-a-dub-a-dub” gyakorlatát. Nagy meglepetésére arra is rájött, hogy Alex bizonyos humorral viseltetik saját bogarai iránt, sőt még azt se bánja, ha – persze finoman – viccelődnek vele.

– Igen, felkerülünk – folytatta Alex –, érzem, hogy visszatér a szerencsém.

– Hm. Úgy tudom, az elmúlt néhány évadod nem volt valami sikeres.

– Úgy is mondhatnád, hogy az elmúlt néhány év sem. Először sokáig nem volt munkám, aztán elváltam – te nős vagy, Charles?

Rázós kérdés. 1951-ben vette el Franceset, és hivatalosan nem váltak el. Volt egy felnőtt lányuk, Juliet. Tíz év után azonban Charles egyszerűen otthagya őket, és bár azóta is találkozott Francesszel, akihez, ha ambivalens érzelmekkel is, de kötődött, ezt mégsem lehetett házasságnak nevezni.

– Hát, mondjuk inkább úgy, hogy nem vagyok nőtlen – felelte titokzatosan.

De Alex nem is akarta firtatni a dolgot. Saját bajait sorolta tovább.

– Aztán jött az idegösszeroppanás. Rettenetes időszak volt. Kipróbáltam mindent – kábítószer, pszichoterápiát és így tovább. De ennek már három éve. Most minden jóra fordul. Legalábbis nagyon bízom benne. Tudod, vettem egy új lakást a városban, szóval éppen egy szép West End-i szerződés az, amire a hitelezőimnek és nekem szükségünk van.

– És ha mégsem sikerül...?

– Ez árulás, Charles. Ilyet ne is mondj.

– Nem, nem úgy értettem, csak azt akartam kérdezni, hogy van-e valamire szerződésed ezután?

Alex a fejét rázta. – És neked?

– Ugyan, dehogy.

Kopogtak, és Lesley-Jane rontott be, izgatottabb volt, mint valaha. Alex éppen a tükör előtt ült, Lesley-Jane átkarolta a nyakát hátulról és ránézett.

– Hallottad, drágám? – Mit?

– Nagyszerű hírem van.

– Anyád visszament Londonba?

Lesley-Jane kuncogott, majd hirtelen elkomolyodott.

– Nem, Alex, nem erről van szó. Denis Thornton van itt.

– Tényleg? – kérdezték mind a ketten egyszerre.

Ez a név sokat jelentett a számukra. Denis Thornton valamikor sikeres ifjú színészként a West Enden kezdte pályafutását, sok érdektelen vígjátékban játszott, az utóbbi években azonban tehetségét és pénzét mint menedzser kamatoztatta. S bár néha még most is fellépett egy-egy hat hónapra műsorra tűzött, kitűnő komédiában, energiáit leginkább a Lanthorn Produkciókba fektette, aminek Gerard Langleyvel volt a társtulajdonosa. Három vagy négy londoni színházat béreltek, de szükség esetén darabok adásvételével is foglalkoztak. Színpadra vitt előadásaiikkal valószínűleg nem járultak hozzá a nemzeti kultúrkinés növeléséhez, de minden bizonnyal érték annyit, mint a különböző vándortársulatok műsorai.

– Hát igen – mondta Alex elbizakodottan –, hallottam, hogy a mostani darabnak a King Színházban nincs átütő sikere.

– A King azért egy kicsit túlzás lenne, nem? – mondta Charles. – Ott inkább a híres musicaleket és...

– Ez is érne annyit... – Alex kihúzta magát, és némi öniróniával folytatta: – Igen, egyáltalán nem bánám, ha ott állna a nevem a cím fölött a kivilágított King Színház plakátján.

– Biztos vagyok benne, hogy így is lesz, drágám – mondta Lesley-Jane, és csókot lehelt a feje búbjára. – De most mennem kell. Mami az öltözőmben vár. Viszlát.

– Viszlát.

Lesley-Jane kiviharzott. Charles az ajtó felé bökött.

– Ő is része az új életednek, Alex?

– Miért ne? Mint már mondtam, ideje, hogy visszatérjen a szerencsém.

– Hm. Azt hittem, Peter Hickton vetett rá szemet.

– Így is volt, öregem, de hát a tapasztalat sokat számít. Véleményem szerint minden fiatal lánynak idősebb férfitől kellene tanulni a szerelmet. És egyébként is, szegény jó Peter mindig olyan elfoglalt...

– Hát te sem panaszkodhatsz. Nem is értem, hogy volt időd és alkalmaid...
– Időt, kedves Charlesom, mindig tud szakítani az ember, ha akar. És ne feledd, hogy Lesley-Jane és én még a múlt évad végén szerződöttünk ide. Ami pedig az alkalmat illeti... hát valamit mindig ki lehet találni, Charles.

– Ezt meg hogy érted?

De válasz helyett csak titokzatosan és önelégülten mosolygott.

– Lesley-Jane aranyos kislány – dicsérte őszintén Charles.

– Igen. Csak egy baja van.

– Mi?

– Hogy nem árva.

– Ó, csak nem helyteleníti a dolgot a csodálatos Valerie?

– De, egy kicsit.

– Mert sokkal idősebb vagy?

– Nem, egyszerűen azért, mert férfi vagyok. – Charles bólintott, és púderezni kezdte a sminkjét.

– A sok hülye! – Alex váratlanul méregbe gurult. – Azért is győzni fogok. Mindazt, ami az elmúlt években nem sikerült, most megszerzem magamnak. És senki sem fog ebben meggátolni. – És Charles megint úgy érezte, hogy üldözési mánia cseng Alex hangjában.

Másnap a délutáni előadás előtt félórával minden szereplőt a színpadra szólított az ügyelő. Mindenki sejtette, hogy miért.

És valóban, Paul Lexington első két szava az a név volt, amely már az előző este óta annyira foglalkoztatta őket.

– Denis Thornton – kezdte –, mint már valószínűleg tudják, tegnap este megnézte a darabot. És jó hírem van az önök számára – tetszett neki!

A szereplők örömujjongásban törtek ki, de gyorsan elcsitultak, hogy hallhassák, mi következik ebből.

– És a lényeg, hogy felajánlott egy színházat a West Enden, ahol bemutathatjuk a darabot.

Mindenki diadalmámorban úszott. Amint elült a zaj, Salome Search, aki azzal kérkedett, hogy járatos a West Endre való bejutás machinációiban, mivel valamikor egy teljes hétig énekelt az Apolló Színházban egy sikertelen musical kórusában, megkérdezte:

– Ez azt jelenti, hogy a Lanthorn Produkciók mutatja be a darabot?

– Ó, nem. Az én nevem alatt fog futni. Denisék csak a színházat adják, így sokkal függetlenebbek maradunk, mintha megvették volna az egészet.

És sokkal nagyobb a rizikó is – gondolta cinikusan Charles.

– Szóval mikor kezdünk a Kingben?

– Nem, nem a Kingről van szó. Denis úgy véli, hogy a King túl nagy ehhez a darabhoz. Egyszerűen elvesznénk benne. A Varietyt ajánlotta fel.

– Ó. – Alig tudták leplezni csalódottságukat.

A Variety Színháznak meglehetősen viharos múltja volt. A West End színházai közé sorolták, de mivel a Macklin Street, ahol áll, kicsit túlságosan is messze van a Shaftesbury Avenue-től, az elnevezés nem volt egészen találó. Az első világháború előtt népszerű zenés kabarék színhelye volt, aztán az ötvenes években jött újra divatba, amikor pikáns revüket tűzött műsorára. Attól kezdve egymást váltották itt az igazgatók, akik mind megpróbálták fellendíteni a színházat, amiben mindenféle műfaj otthonra talált. A pantomimtól kezdve, a különböző könnyű műfajokon keresztül a sztriptízig minden színre került itt a változó színházi divatnak megfelelően. Vallásos témájú rock musicalek követték a legmodernebb táncok bemutatóit, majd XVIII. századi híres levelekből készült mono-drámák váltották fel a sikertelen próbálkozásokat, hogy felelevenítsék a hajdani revüket; a költői estek ugyanolyan kisszámú közönséget vonzottak, mint a dél-amerikai börtönaplókból írt darabok: lézerjátékok, punk rock musicalek, a Rómeó és Júlia fekete bőrben eljátszott, vidám változata; mindent megpróbáltak itt, és minden megbukott.

Jelenleg egy maori dalokból és táncokból összeállított szórakoztató előadás volt műsoron, amire, csodák csodája, azért még harmadik hónapja is szállingózott a közönség.

– Tudom, hogy mire gondolnak most mindnyájan - tette hozzá sietve Paul Lexington. – Hogy a Varietyben az elmúlt húsz évben nem született siker. Ne aggódjanak. *A csuklyás bagoly* fordulópont lesz. Gondolják csak meg, Denis Thornton mostantól bérlí a színházat, márpedig ő aztán nem bolond. Éppen egy megfelelő darabot keresett, hogy azzal nyissa meg majd az újjászervezett Varietyt, és ez leszünk mi. Ha elfogadjuk az ajánlatát, nyilván óriási reklámot fog csinálni nekünk, mi pedig újra felfuttatjuk a színházat.

A színészek annyira szerették volna hinni, hogy minden a legnagyobb rendben lesz, hogy Paul Lexington demagóg elmefuttatása elérte célját, egy csapásra feledésbe merültek a kételyek, és megint mindenki izgatottan kiabálni kezdett. Hát persze hogy nekik sikerülhet, ami másoknak nem. Ők tehetségesek. *A csuklyás bagoly* remek darab. Nemcsak hogy beveszik a West End-et egyetlen rohammal, hanem még határait is megváltoztatják: a Variety is igazi West End-i színház lesz.

Alex Household átalakította kérdését:

– Szóval akkor mikor kezdünk a Varietyben?

– Ha minden rendben megy, körülbelül négy hét múlva. Október harmincadikán.

A közeli dátum hallatán újra kitört az ujjongás.

– Még van néhány dolog, amit el kell rendezni – folytatta a producer. – Újra fel kell keresnem a hitelezőimet. A magas előleg miatt több pénzre van szükségem. Ez azonban nem jelenthet problémát.

Az eufórikus hangulatban senki sem hitte, hogy Paul alábecsüli a dolog jelentőségét. Cserébe azért, hogy megnyitották előtte a West End kapuját, Paul Lexingtonnak előre ki kellett fizetni a próbák és kétheti előadás költségeit. A bemutató után visszakapja a próbák költségét, a többit pedig az előadás-sorozat végén. Nem lehet olyan sok, gondolták a szereplők, hiszen Paul azt mondta, hogy nem jelenthet problémát.

– Szóval a következő hetekben nagyon sok dolgom lesz, futkosás, pénzszerzés. Rá akarok még venni másokat is, hogy jöjjenek le, és nézzék meg az előadást, ne feledjék tehát – minden este a maximumot kell nyújtani, sohasem tudhatják, kijött le megnézni. De a legfontosabb – semmi aggodalom. Én mindent elrendezek. És *A csuklyás bagoly* felkerül a West Endre.

Malcolm Harris újra megjelent a következő pénteki előadáson. Tulajdonképpen senkinek sem tűnt fel a távolléte, mint ahogy az sem számított, ha ott volt. Feltehetően az elmúlt hét végét a menyétarcú nők nyomására menyétarcú gyerekei körében töltötte, hétközben pedig történelmet tanított.

Az előadás után bement az egyes öltözőbe. Alex Household ránézett a tükörből és megkérdezte:

– Na, örül, hogy alakul a kis remekműve?

– Hát nem egészen – válaszolta félszegen a szerző.

– Hogyhogy?

– Mert, szóval, a szöveggel baj van.

– Hogy érti ezt?

– Nos, sajnálom, Alex, de meg kell mondanom – maga egyszerűen agyoncsapja a csuklyás bagolyról szóló monológot.

– Agyoncsapom? Ugyan, menjen már. Az az est fénypontja. Soha egy pissenés, mintha a krónikus bronchitisben szenvedők is meggyógyulnának arra az időre.

– Igen, persze, így is akartam. De maga nem mondja pontosan a szöveget. Ma este is ezt mondta: “És ez a madár mindent látott, mindent átélt, csendesen, szenvtelenül.”

– Minden este ezt mondom.

– De nem volna szabad. A pontos szöveg így hangzik: “Ez a madár mindent átélt, mindent látott, szenvtelenül, csendben.”

– Nafene! Mi a különbség? Szerintem az én mondatom természetesebben hangzik, még költőibb is.

– De, az isten szerelmére, ennek nem szabad költőinek lennie. Nem illik az apa jelleméhez a költőiség.

– Hát ide figyeljen.

Charles úgy döntött, hogy ideje tapintatosan közbelépni. Mintha csak most lépett volna be a szobába, és semmit sem hallott volna az előző szóváltásból, ártatlan képpel megkérdezte:

– Nos, Malcolm, mi a véleménye az új fejleményekről, a Varietyről?

– Ó, nagyon biztató – válaszolt a tanár –, Salométól hallottam ma az előadás előtt.

Hát ez baklövés volt Paul Lexington részéről. A szerzőnek kellett volna szólania először, mielőtt biztos volt a dolog, hogy ne másodkézből tudja meg, véletlenül. Szerencsére Malcolm nem látszott megbántottnak. Annyira járatlan volt a színházi világban, hogy szerényen a háttérben maradt (kivéve, ha a színészek nem mondták pontosan a szöveget).

– Gondolja, hogy megbirkózik majd a hírnévvel meg a rengeteg pénzzel? – kérdezte Charles évődve.

A tanár félszegen mosolygott.

– Azt hiszem, menni fog.

– Hm. Azon legyen, hogy az ügynöke minél többet harcoljon ki. Ne felejtse el, hogy a színházi ügyletek alaptétele – itt mindenki cápa.

– Ó, biztos vagyok benne, hogy minden rendben lesz.

– Tényleg, ki az ügynöke? – Malcolm felvidult.

– Hát éppen ez az. Amikor Paul megtudta, hogy nincs ügynököm, teljesen elképedt...

– Azt elhiszem. És ő ajánlott valakit magának?

– Nem, Charles, még ennél is jobban sült el a dolog. Felajánlotta, hogy ő maga vállalja. Hogy minden maradjon a családban, mondta. Hát nem nagyszerű?

– És meg is kötötték már a szerződést?

– Eltalálta. És nem rövid lejáratú szerződés. Az is mutatja, hogy mennyire bízik bennem, hogy rögtön három évre megkötötte.

– Aha – Charles csak ennyit tudott kinyögni. A baj megtörtént: a szerződés létrejött. Hihetetlennek tűnt számára, hogy még mindig akadnak balekok, akik bedőlnek ezeknek az ócska, régi trükköknek. De most már semmi értelme, hogy megmondja Malcolmnak, milyen elhibázott lépés volt megkötni a szerződést valakivel, aki egy személyben az ügynöke és a darab menedzsere, és hogy mi lesz, ha nézeteltérése támad a menedzserrel, és szüksége lenne az ügynökre, hogy képviselje érdekeit. A tanárnak nehéz dolga lesz.

De ezek után más fényben látta Paul Lexingtonot. Ha képes ilyen régi, aljas trükkre, a többi dolgaira is jobban oda kell figyelni.

Nem folytathatta elmélkedését a producerről, mert Lesley-Jane Decker rontott be.

– Alex, Alex, hallottad már? Bobby Anscombe volt itt ma este.

– Tényleg? – kérdezte Charles és Alex egyszerre.

– Kicsoda? – értetlenkedett Malcolm Harris.

Mivel nem kapott választ, kisurrant az ajtón és elment.

A válasz, amire hiába várt, az volt, hogy Bobby Anscombe a legnagyobb színházi patrónusok vagy "angyalok" közé tartozott, aki csalhatatlan ösztönnel fektette be a pénzét. Gazdag volt és ravasz, hajlandó volt kockáztatni, olyan vállalkozásba fogni, amelyre más angyalok gondolni sem mertek. Módszere igen jól jövedelmezett, és az a tény, hogy eljött ilyen messzire Tauntonba, hogy megnézzék *A csuklyás bagoly-t*, a West Endre való bejutás eddigi legbiztatóbb előjele volt. Alex Household elégedetten dörzsölte a kezét.

– Ez aztán jó hír, Lesley-Jane, nagyon jó hír.

– Igen, drágám. Reménykedjünk, hogy tetszett neki.

– Komolyan mondom, én nem tudom elképzelni, hogy ne tetszett volna. – Alex az utóbbi napokban rettentően magabiztos volt. Megfogta Lesley-Jane kezét. – Mondd, volna kedved kocsikázni egyet a környéken holnap délelőtt? Nekem jót tenne egy kis friss levegő.

Abból, hogy bizonyos szavakat megnyomott, világos volt, hogy számukra ezeknek rejtett értelme van.

– Jaj, drágám, nagyon jó volna, de nem lehet. Ki kell mennem mami elé az állomásra.

– Uramisten, megint lejön?

– Otthon olyan egyedül érzi magát szegény, hiszen a papa az egyedüli társasága.

– Na persze. – Alex visszafordult a tükörhöz, és krémezni kezdte az arcát.

– Találkozunk a bárban, ugye? – kérdezte Lesley-Jane óvatosan.

– Meglehet- felelte Alex Household.

– Ó, hogyan – mondta Charles Paris.

Volt benne egy kis nyomás, amikor eljött a színházból. A legrövidebb út a szállásig a parkoló mellett vezetett el, és ahogy ott lépkedett, egyszer csak meghallotta Paul Lexington hangját: látni nem látta a köztük lévő palánk miatt.

– Remek – mondta. – Nagyszerű. Nagyon örülök, hogy ez a véleménye.

– Hétfőn megbeszéljük mindazt, amit említettem – mondta egy ismeretlen hang –, de azt hiszem, olybá vehetjük, hogy elvben már meg is kötöttük a szerződést.

– Óriási – hallatszott Paul Lexington hangja. Kocsiajtó csapódott, felbőgött egy motor, fülsüketítően csikorgó a gumi az aszfalton. Ahogy Charles a palánk

mellett a parkoló kijáratához ért, majdnem elütötte egy ezüstszürke Rolls Comiche.

Nézett utána, míg kikanyarodott az útra, s a nagy BA betűk láttán megbizonyosodott, hogy a kocsit Bobby Anscombe-é.

És a kihallgatott beszélgetés után abban is biztos volt, hogy Bobby Anscombe pártfogásába veszi *A csuklyás bagoly-t*.

Másnap, amikor bement a délutáni előadásra, Charles senkinek sem mesélte el, hogy mit hallott. Úgyis hamarosan megtudják mindnyájan, gondolta, hiszen Paul hivatalosan be fogja jelenteni.

De eltelt a szombat, és semmilyen hivatalos bejelentésre nem került sor.

Elkezdődött az utolsó hét. Eltelt a hétfő, kedd, szerda, és még mindig semmi. Senki nem mondott biztosat a továbbiakról.

Paul Lexington lent volt egész héten, bár többször felszaladt Londonba különböző megbeszélésekre, amelyekről azonban senki nem tudott meg semmit. Ahogy teltek a napok, vidám arca egyre feszültebb lett, sötét árnyékok jelentek meg a szeme körül. Még mindig bizakodóan beszélt, és ha valaki rákérdezett, azt felelte, hogy minden jól megy, de mintha a régi magabiztossága eltűnt volna.

A színészek is érezték. Ahogy múlt az idő, egyre kevesebb szó esett a West End-ről, egyre ritkábban álmodoztak arról, hogy mit fognak csinálni, ha feljutnak, inkább más lehetséges szerződésekről beszélgettek. Bár senki sem merte megfogalmazni, de egyre kevésbé hittek az ügy sikerében.

Szombat este, az utolsó előadás végén pedig a hangulat egyenesen siralmas volt. Az előadás jól sikerült, a tauntoni közönség minden eddiginél nagyobb tetszésnyilvánítással fogadta, de a szereplők úgy érezték, hogy álmaik szertefoszlottak. Mindennek vége, a darabot bemutatták, a fontos emberek nem vették maguknak a fáradságot, hogy eljőjenek Tauntonba megnézni az előadást, *A csuklyás bagoly* arra kárhoztatott, hogy a tauntoni Prince Színházban kezdje és fejezze is be pályafutását.

Mikor a bárban összejöttek az utolsó előadás után, a hangulat sokkal inkább illett halotti torhoz, mint vidám ünnepléshez. Bár mindenki tudta, még mindig nem mondta ki senki a szörnyű igazságot, amivel szembe kell nézniük. Ha egyáltalán tréfálkoztak, a vidámságuk erőltetett volt.

Alex Household kábán és értetlenül meredt maga elé. Charles Paris örömmel nyúlt régi fegyverzetéért, a cinizmusért, és újra felöltötte. Eddig is jó szolgálatot tett, öreg róka volt már ahhoz, hogy az effajta gyerekes reménykedés igazi táptalajra találjon nála. Fel a fejfel, gondolta, a régi barátok megint segíteni fognak. A cinizmus és az alkohol. És elhatározta, hogy még aznap merev részegre issza magát.

Egyszer csak ott termett Valerie Cass, aki ismét lejött a hét végére, és Charles, nem kifejezetten a maga jószántából, kénytelen volt beszélgetni vele.

– Tudja – kezdte Valerie –, egy nő sokat veszít azzal, hogy férjhez megy. Ügy értem, ha teljesíteni akarja női hivatását.

Elég nyilvánvalóan akart tőle valamit, de Charles nem volt egészen biztos benne, hogy mit. Megpróbált visszaemlékezni cheltenhami találkozásukra. Lehet, hogy volt köztük valami, és a nő most fel akarja újítani a régi kapcsolatot?

De nem, nem valószínű. Körülbelül abban az időben költözött el Francestől, és akkoriban érthetetlen módon nem kellett neki más nő. Nem, ha Valerie most akar valamit, annak semmi köze a múlthoz.

– Persze – folytatta Valerie – így kellett lennie. Tudja, akármennyire leköti is az embert a gyereknevelés, néha, amikor van egy kis ideje és elgondolkozik, rájön, milyen sokat mulasztott – a karrier szempontjából... de érzelmileg is. De szerintem igenis lehet egy kicsit önző néha az ember, gondolhat magára is, a saját lehetőségeire, ha csak rövid időre is. Nincs igazam?

– Hát... öö... de – válaszolta kelleetlenül Charles.

Valerie szinte felajánkozott, és Charles nem szokott nemet mondani ilyen esetekben. Ráadásul Valerie még mindig igen vonzó nő volt. De valami kétségbeesett elszántság volt benne, amitől Charles óvatos lett.

– Mindig azt hittem, hogy maga olyan férfi, aki tudja, mire van szüksége egy nőnek – suttogta Valerie.

Éppen ideje valami másról beszélni, gondolta Charles. Körülnézett. – Nem látom Pault, itt van? Valerie Cass meg volt sértve, de azért válaszolt.

– Nem, szerintem most is a részletekről tárgyal Bobby Anscombe-mal.

Szóval Valerie még mindig hisz a dologban. Valószínűleg a lánya is. Amilyen törhetetlenül optimista.

Azon töprengett, kiábrándítsa-e Valerie-t vagy ne, de nem kellett döntenie, mert megjelent Paul Lexington.

A színészek utat nyitottak neki, és közben undorral vegyes tisztelettel figyelték, mint akik még nem tudják, hogy császárral vagy egy leprással van-e dolguk. Attól függ, hogy milyen híre van a számukra.

Paul Lexington, mint aki tudatában van ennek, tapsolt, hogy csendet kérjen.

– Hölgyeim és uraim, szeretnék köszönetet mondani mindnyájuknak azért a kemény munkáért, amivel *A csuklyás bagoly-t* ekkora sikerre vitték itt Tauntonban...

Szinte tapintható volt a csend. Ez minden, amit mondani fog? Lehetséges? Taunton a vég?

A producer nagyon elcsigázottnak tűnt, mégis mintha játszott volna velük, hatásszünetet tartott, hogy a végsőikig fokozza a feszültséget.

– És szeretném elmondani – folytatta a hosszú szünet után –, hogy ma végre sikerült megállapodnom Bobby Anscombe-mal, miszerint társulunk a darab West End-i bemutatójának idejére. *A csuklyás bagoly* első bemutatója október 30-án lesz a Variety Színházban.

Az utolsó mondat beleveszett a kitörő örömujjongásba. A színészek ugrándoztak, ölelgették egymást, nevettek, sírtak, megkönnyebbülten kiáltoztak.

Charles Paris is csatlakozott az ünneplőkhöz, de valahogy nem tudta teljesen elengedni magát, piszkálta valami. Annak a kihallgatott beszélgetésnek a fényében Paul Lexington szavai valahogy hamisan csengtek. Hiszen már egy teljes hete bírta Bobby Anscombe ígértét.

Biztos, hogy volt még rengeteg tisztázandó részlet, de Charles nem tudott szabadulni az érzéstől, hogy Paul Lexington személyes okokból szándékosan nyújtotta ilyen hosszúra az idegtépő várakozást.

De miféle okai lehettek? Nehéz megmondani. Talán, hogy elodázza a szerződések megkötését, és így ne kelljen egyheti bérrel többet fizetnie...

Charlest furdalta a lelkiismeret, amiért ilyen gyanút táplál, és megpróbálta meggyőzni magát, hogy alaptalanul. De nem sikerült. Miután Paul Lexington úgy kijátszotta Malcolm Harrist, időbe telik, míg Charles Paris bizalmát újra megnyeri.

NEGYEDIK FEJEZET

- Hello, Frances, én vagyok.
- Charles! Hol vagy? Mi van veled?
- Londonban, és jól vagyok.
- Úgy örülök, hogy felhívtál. Meg kell beszélnem veled néhány dolgot.
- Ez fenyegetően hangzik.
- Nincs benne semmi fenyegető. Üzleti ügyek.
- Az üzlet maga fenyegetés. De ha valóban akarsz velem beszélni, rendben, én is szeretnék veled. Ráérsz ma este? Elmehetnénk vacsorázni.
- Jaj, Charles, még ki akartam javítani néhány dolgot.
- Azt hittem, amikor igazgató lettél, másra ruháztad az olyan alantas munkát, mint a dolgozatjavítás.
- Ugyan már.
- De tényleg gyere el. Gyorsan megvacsorázunk kettesben, aztán még kijavíthatod a dolgozatokat.

– Ismerem ezeket a gyors vacsorákat, Charles. Késő éjszaka kerülök haza, és addigra túlságosan sokat ittam ahhoz is, hogy elolvassam őket, nem hogy osztályozzak rájuk.

– De Frances... A férjed vagyok. Nincs jogom hozzá, hogy egy kicsit veled legyek?

Ezt nem kellett volna mondani. Nem a legjobb érv, Frances ezt azonnal közölte is. A hangja meglehetősen hűvös volt.

– Azt hiszem, Charles, elég sokáig éppen te nem akartál élni ezzel a joggal.

– Igaz, felejtsd el, amit mondtam. És gyere el vacsorázni egyszerűen azért, hogy eltöltsünk együtt egy kellemes estét.

A vonal végén csend volt. Aztán Frances megadta magát.

– Rendben van. Úgyis szeretnék látni. Egyébként mi van veled, hogy egyszerre hölgyeket viszel vacsorázni? Ez nem vall rád. Csak nem nyertél a lottón?

– Még annál is jobb történet, drágám. Éppen egy West End-i bemutatóra készülünk, amiben én játszom az egyik főszerepet.

– Tényleg? Ez esetben egy nagy csokor vörös rózsát is kérek a vacsora mellé.

Charles érkezett elsőnek a Hampstead étterembe (ami szinte soha nem történt meg vele azelőtt) egy nagy csokor vörös rózsával (ami pedig egyenesen példa nélküli eset volt), és kért a pincértől egy vázát, hogy beletegye a virágot. Aztán elbújt a hatalmas csokor mögött és várt.

Frances pillantása, ahogy meglátta a virágot, azonnal meggyőzte, milyen helyesen cselekedett, hogy mégis megvetette a rózsát. Újra és újra bámulatba ejtette, hogy az ilyen régi, érzelmős gesztusoknak mekkora hatásuk van, és csodálkozva kérdezte magától, vajon akkor miért nem alkalmazza őket gyakrabban.

– Charles, milyen aranyos vagy.

– És milyen eredeti – mondta némi öngúnnyal, és megcsókolta Franceset.

Frances leült, és meglátta a bort, amit Charles már megrendelt.

– És még arra is emlékszel, hogy melyiket szeretem. Még a végén udvarias, szeretetre méltó úriember lesz belőled, Charles Paris.

– Gondolod? – kérdezte Charles, mint akinek tetszik az ötlet.

– Nem, nem gondolom komolyan. Ilyen veszély nem fenyeget, amíg ragaszkodsz ehhez a szörnyű sportzakóhoz. Egészségünkre.

Koccintottak és ittak.

– Szóval mi ez a West End-i ügy?

– Hát azt tudod, hogy játszottam egy darabban Tauntonban...

– Nem tudtam.

– De hát azt hittem, mondtam, hogy...
– Charles, három hónappal ezelőtt hallottam felőled utoljára.
– Tényleg? – A kínos kitérő után gyorsan folytatta. – Szóval játszottam egy darabban a tauntoni Prince Színházban, *A csuklyás bagoly* a címe, és képzeld, egész simán bejött a dolog.

– Hát ez nagyszerű. Jó szereped van?
– Nem rossz – mondta büszkén mosolyogva.
– Mikor lesz a bemutató?
– Csütörtökön, október 30-án. Ezen a héten szabadok vagyunk – illetve pénteken tartunk egy megbeszélést a próbákkal meg ilyesmikkel kapcsolatban – aztán hétfőn kezdődnek a próbák, két hetünk van a simításokra, majd 27-től három főpróba, aztán a nagy bemutató, ami persze egy csapásra híressé tesz, hogy életem alkonyán bevonuljak a brit színházművészet nagy öregjeinek panteonjába.

Frances nagyon is jól ismerte ezt a gúnyos hangot.

– Ne légy már ilyen cinikus, Charles Paris. Miért ne sikerülne?
– Már többször eljutottam idáig.
– És lehet, hogy ez lesz az az alkalom, hogy tovább is léphetsz.
– Lehet – és önkéntelenül is elhúzta a száját, miközben kimondta, amit titokban annyira remélt.

Még mondott valamit a darabról, majd lányukról, Julietről kérdezősködött.

– Ó, nagyon jól van. És Miles is. Meg az ikrek is.

Ja, persze. Julietnek már családja van. Juliet és férje, Miles, aki egy biztosítótársaságnál dolgozott, és Charles szerint a legunalmasabb ember volt a világon. És nemcsak Miles, hanem az ikrek is, akiknek életét, legalábbis nagyapjuk szerint, eleve meghatározta az a tény, hogy Julienre és Damianre keresztelték őket.

– Hány évesek is most?

– Négy múltak áprilisban. Küldtem nekik ajándékot mindkettőnk nevében.

– Ó, köszönöm – mondta zavartan Charles.

– Nem lepne meg, ha Juliet hamarosan vállalkozna még egyre.

– Még egy mire?

– Kisbabára.

– Vagy úgy.

Szóval Miles úgy gondolja, hogy a jelenlegi nemzetközi gazdasági helyzet kibír még egy gyereket. De lehet, hogy az általános hanyatlásnak hamarosan vége.

– Szeretnének már látni.

– Hogyne, én is szeretném már látni őket – válaszolta automatikusan. – Tényleg, Milesről jut eszembe, azt mondtad, hogy valami unalmas dolgot is meg kell beszélned velem.

Frances szemrehányóan nézett rá.

– Nem szabad így beszélned Milesről.

– Miért? Ez az igazság. Vagy talán kimaradtam valamiből? Mert ha igen, ki vele, meséld el, rettentően szeretném tudni, hallottál-e valaha egyetlen érdekes szót a vönk szájából.

– Erre nem válaszolok. Juliet nagyon boldog vele.

– Köszönöm. Már válaszoltál is.

– Egyébként – mondta Frances, akinek nehezeére esett erről beszélni – a házunkról van szó.

– A Muswell Hill-i házunkról?

– Igen. El akarom adni.

– Eladni?

– És valahol venni egy kisebbet.

– Pénzre van szükséged?

– Nem, többet keresek, mint valaha, most, hogy igazgató vagyok. De sokkal több dolgom is van, és rengeteg munka van egy ekkora házzal.

– El tudom képzelni. Erre sohasem gondoltam.

– És elmúltam ötvenéves, gondolnom kell rá, hogy hamarosan nyugdíjba megyek. Szóval azt hiszem, mindenképpen el kell adni a házat.

– Hmm.

– Nem sajnálsz, ugye?

– Én? Nem, miért sajnálnám?

De sajnálta. Viharos életében Frances a Muswell Hill-i házban fix pont volt számára, földrajzi és erkölcsi norma, amihez minden mást mért és hasonlított. Csodálkozott, hogy milyen űrt érez a gondolatra, hogy Frances elköltözik onnan. Ha erre gondolt, vagy Julietre a harmadik kisbabájával, az ikrekre, akik lassan felnőnek, nagyon magányosnak érezte magát, mint aki egy helyben topog egy olyan világban, ahol minden más mozog.

Azon volt, hogy ne mutassa megbántottságát, mert tudta, hogy nincs joga hozzá, de a jókedv elmúlt.

Francest a kocsihoz, egy világossárga Renault 5-höz kísérte. A koci megint csak Frances tőle független életének volt a szimbóluma.

– Esetleg...

– Nem, Charles, ki kell javítanom még a dolgozatokat.

– Persze.

Frances megköszönte a kellemes estét és a rózsákat, de olyan furcsán udvarias hangon, mintha csak most ismerkedtek volna meg.

– Hamarosan ismét találkozunk – mondta Charles.

– Igen, jó lenne.

Frances gyengéden szájon csókolta és elment.

Charles fogott egy taxit, és a Haymarket egyik mellékutcájában lévő, Montrose nevű mulató címét mondta be a sofőrnek.

– Halló, Maurice Skellern ügynökség.

– Halló, Maurice, itt Charles.

– Ó, hello.

– Mi ez az új név? Azt hittem, Maurice Skellern Művésziroda a céged neve.

– Igen, az is volt, Charles, de valahogy olyan elavultnak éreztem. Művésziroda, tudod majdnem úgy hangzik, mint mondjuk a *Variety*. Úgy gondoltam, hogy az ügynökség sokkal jobb, modernebb elnevezés, jobban illik a hetvenes évekhez.

– Már nyolcvanat írunk, Maurice.

– Persze, persze, de hát érted, hogy gondolom.

– Tapasztalataim szerint az ügynökség hallatára nem a modernség jut az ember eszébe, hanem az ügynök, aki legombol húsz százalékot a delikvensről.

– Na igen, tudod, Charles, egyszer majd jó lenne beszélgetni erről. Egyébként hogy ment a darab Bristolban?

– Tauntonban.

– Taunton vagy Bristol – nem mindegy? Nyugat-Anglia. Szóval mi volt?

– Ez azt jelenti, hogy nem hallottál még semmit?

– Miért, mit kellett volna hallanom?

– Na de komolyan, Maurice! Úgy gondoltam, hogy az ügynökök az elsők, akik mindent megtudnak a színházi világban, mert azonnal utánajárnak mindenféle szóbeszédnek, lecsapnak minden hírre, ami egy kicsit is érdekesnek tűnik. Már azt kell gondolnom, azt sem tudod, hogy hol van a West End.

– Azért, Charles, időnként nagyon bántó tudsz lenni.

– Hát ide figyelj. *A csuklyás bagoly*-nak óriási sikere volt Tauntonban.

– Ó, nagyszerű.

– És éppen készülünk vele a West Endre.

– Tényleg?!

– Igen. Október 30-án lesz a bemutató a Variety Színházban. Ó!

– Mi az, hogy ó?

– Csak meg akartam spórolni neked az ó-t, amit csalódott hangon mondanál.

– Ó – mondta Maurice csalódott hangon. – Semmi ó, minden rendben, ugyanis most Denis Thornton bérlti a színházat.

– Igen?

– És Bobby Anscombe finanszírozza a darabot.

- Csak nem?
- De igen, és meg vagyok lepve, hogy te nem tudsz semmiről.
- Hallgass ide, Charles, nem vagyok már olyan fiatal, mint valaha. Nem szaladgálok, hogy...
- Nem erről van szó. Azért vagyok meglepve, mert ezek szerint még nem léptek veled kapcsolatba a West End-i szerződéselem ügyében. Biztos, hogy nem hallottál semmit?
- Egy árva hangot sem.
- Hát valószínűleg nagyon sok dolguk van ezen a héten. Holnap lesz egy megbeszélés. Akkor már biztosan többet fogok tudni.
- Nyilván. Esetleg érdeklődjek? – kérdezte Maurice olyan hangon, mint aki nincs elragadtatva az ötlettől.
- Ne, ne csinálj gondot belőle.
- Tudod, Charles, ez igazán nagyon jó hír. Nagyon jó hír. Őszintén örülök neki, hiszen mint az ügynököd...
- Igen...?
- Hát, nagyon jó érzés, hogy a sok kemény munka nem volt hiábavaló, hogy az a rengeteg idő, amit az ember azzal töltött, hogy ügyfelének útját egyengette, nem vészett kárba. Igen, az ilyen pillanatokban érzi át az ember az ügynökség jelentőségét.
- Igazán...?
- Szóval, Charles, beszélünk kell újra a részesedésemről...

A csuklyás bagoly társulatának pénteki megbeszélését egy régi, elhagyatott tornateremben tartották a Covent Garden környékén. Mindenki jókedvű volt. Alex Household derűs nyugalommal viselkedett, Lesley-Jane Decker pedig végtelen ártatlansággal viháncolt. A hét pihenéssel telt, mégpedig olyan nyugodt pihenéssel, amire egy színésznek csak akkor nyílik alkalmja, ha tudja, hogy utána megint lesz munkája. Akiknek Londonban volt lakásuk, meglátogatták barátaikat, színházba jártak, vég nélküli beszélgetéseket folytattak, a többiek pedig szereztek maguknak szállást, vagy felkutatták barátaikat, ahol ellakhatnak majd egy darabig, szintén színházba jártak és vég nélkül csevegtek. És amikor újra találkoztak a tornateremben, megpróbálták egymást is túlbeszélni, hosszan, ki drámaian, ki hisztérikusan.

A megbeszélést három órára hirdették, de Paul Lexington még negyed négykor sem jelent meg. A terem egyik végében egy összecsukható asztal és néhány szék állt, bizonyára innen fog beszélni hozzájuk, ha megérkezik. Az egyik széken már ott ült egy fiatalember, nyers színű öltönyt viselt, a haja gondosan hullámokba fésülve. Senki sem tudta, hogy kicsoda, és nem is

próbáltak beszédbe elegyedni vele, de úgy tűnt, hogy ez egyáltalán nem zavarja. Csak üldögélt az asztalnál, újságokat nézegetett, egy ceruzával játszott.

Peter Hicktonnak nem kellett jelen lennie a megbeszélésen. Ő ugyanis lent Tauntonban még mindig a következő darabot csiszolgatta, a *Tíz kicsi indián-t* (szerzője, Agatha Christie a *Tíz kicsi néger* címet adta neki az erre a szóra még kevésbé allergiás időkben), bár a darabot már a múlt hét szerdáján bemutatták. Ő majd a hétfőn kezdődő próbákra jön fel Londonba. A színészek többsége úgy gondolta, hogy az a két hét, amelyet az újrapróbálásra, a szerepük finomítására kaptak, időpocsékolás, hiszen amit produkáltak Tauntonban, az maga volt a tökély. Arra számítottak, hogy lesz két szép, nyugodt hetük.

Negyed négy után öt perccel Paul Lexington is megérkezett. Egy iratokkal teli aktatászkát szorongatott a kezében, még mindig eléggé megviseltnek látszott, de már nem olyan elcsigázottnak, mint az utolsó héten Tauntonban. Magabiztossága pedig minden eddig felülmúlt.

– Elnézést kérek mindenkitől a késésért. Rengeteg dolgot kellett elintézni, és az egyik fontos szerződést csak félórával ezelőtt sikerült aláírnunk. Ismerik Wallast?

A nyers színű öltönyös fiatalemberre mutatott. A csendből világos volt, hogy senki sem ismeri. – Akkor bemutatom Wallas Wardot, aki a társulati vezetőnk lesz.

Wallas Ward bágyadtán bólintott, a színészek pedig most már érdeklődéssel néztek rá. A társulati vezető fontos szerepet fog játszani az életükben, amíg megy a darab.

Az igazgatóságot képviseli, ő felelős a darab zavartalan menetéért. Nem árt jóban lenni vele, bár az igazgatósághoz közel álló beosztása miatt igazán sosem fognak megbízni benne.

– Menjünk tovább – mondta Paul. – Sajnálom, hogy az elmúlt héten nem tudtunk kapcsolatba lépni az ügynökeikkel, de minden percünk foglalt volt. Be kellett rendeznem az irodámat, megbeszélni a részleteket Denis Thorntonnal és Bobby Anscombe-mal – és az ördög tudja, még mi mindent kellett elrendezni.

– De a legfontosabb dolgokban véglegesen megállapodtunk, aminek eredményeként... – Bizonytalanul elhallgatott, ez tőle teljesen szokatlan volt. – Nos, inkább így mondom: van egy jó és egy rossz hírem az önök számára.

A színészek nem is pisszentek. Ez volt az első disszonancia a már jó ideje tartó eufóriában.

– Nos, mint tudják, Bobby Anscombe társul velem a darabra. Ez lesz kiírva: Paul Lexington Produkciók Bobby Anscombe társulásával. Ez ragyogó hír a bemutató szempontjából. Nem hiszem, hogy hosszan kellene sorolnom Bobby sikeres vállalkozásait. Neki van a legjobb orra ilyen ügyekben, és az a tény, hogy támogat bennünket, garancia a sikerre...

Megint elhallgatott. Mindenki visszafojtotta a lélegzetét. Még nem hangzott el a rossz hír. Paul Lexington óvatosan folytatta.

– Nos, Bobby Anscombe sikere nem véletlen. Pontosan tudja, mi kell ahhoz, hogy egy darab befusson, és ha úgy látja jónak, nem riad vissza, hogy bizonyos, szükséges változtatásokat végrehajtsen.

A színészek kényelmetlenül fészkelődtek. Már sejtették, hogy mi következik.

– Nos, bizonyára, mindnyájan emlékeznek, hogy amikor Tauntonban a bemutatóra készültünk, megpróbáltunk szerződtetni egy ismert színészt.

Most már értették. Lopva mindnyájan Salome Searchre pillantottak, a lány arca vörös volt a belső feszültségtől.

– Ez akkor nem sikerült, az előadás mégis ragyogó volt, a bemutató óriási sikert aratott. És, ami engem illet, szeretném, ha ez a siker töretlen lenne. Nem hiszem, hogy szerencsés ötlet személyi változtatásokat végrehajtani egy győztes csapatban. De sajnós...

Salome Search szeme elfátyolosodott.

–...Bobby Anscombe nem ért egyet velem. Magától értetődik, hogy ő sokkal objektívabb, mint én, nem ismeri önöket, nem dolgozott együtt önökkel. Nézete szerint egy ismeretlen szerző darabját egyetlen ismert színész neve nélkül színpadra vinni a West Enden kész öngyilkosság. Ezért változtatásokat akar a szereposztásban. Megpróbáltam győzködni, de nem enged. A végeredmény: ha nem megyünk bele a változtatásokba, megvonja a támogatást. Tárgyaltam más vállalkozókkal, de nincs mit tenni. Vagy Bobby Anscombe-mal juttatjuk be a darabot, vagy le kell mondanunk az egésztől.

A társulat megint csendben volt.

– Sajnálom, hogy ily módon kell közölnöm a hírt. Jobban szerettem volna előbb az érintettekkel beszélni négyszemközt, de az idő sürget, így durva leszek, és most mondom meg...

Elhallgatott. Mint akkor a banketten, Charles megint úgy érezte, mintha a producer élvezné a maga teremtette feszültséget. Mintha öröm bujkált volna a bocsánatkérő szavak mögött, mintha titkon kéjelegne a kíméletlen szerepben.

– Alex – szólalt meg végül Paul Lexington –, azt hiszem, át kell adnia a szerepét. Micky Banksszel szerződünk az apa szerepére.

Most végre megszólaltak a színészek, de reakciójuk nem volt egyértelmű. Ha Michael Banks neve nem hangzott volna el, mindnyájan nekiestek volna Paul Lexingtonnak egyik társuk védelmében, akivel olyan kegyetlenül elbántak. De Michael Banks... Még a sokk pillanatában is azonnal felfogták, micsoda remek húzás Michael Banks szerződtetése. Ha van név, amely vonzza a közönséget, az Micky Banks neve. S bár vérzett a szívük Alexért, a

színészekre jellemző hűtlenséggel gondolatban már azzal foglalkoztak, milyen előnyt jelent számukra ez a szerepcseré.

Alex Household reagált utolsónak. Elült körülötte a zaj, és mindnyájan lopva őt nézték.

– Értem – mondta nagyon, nagyon hűvös hangon.

– Sajnálom – mondta a producer –, ha valahogy másként meg lehetett volna oldani, én igazán... De biztos vagyok benne, hogy találunk valamit magának. Persze csak ha nincs más szerződése...

Most már világos, gondolta Charles. Valószínűleg ez volt az oka, hogy olyan sokáig halogatták a bejelentést, hogy sikerült színházat találni a West Enden, ahol bemutathatják a darabot. És valószínűleg ezért nem értesítették mindeddig az ügynököket. Paul Lexington nem akarta, hogy az eredeti stáb bármely tagja aláírja a szerződést, míg a sztár szerződtetése nem biztos.

– De Alex, biztos, hogy nagyon előnyös szerződést köthetünk, ha vállalja a beugró szerepet.

– Beugró? – a színész megismételte, miközben felemelkedett a székéről –, beugró...

– Persze teljesen magától függ. Csak mondja meg, hogy mit szeretne, és én ...

– Mondjam meg, hogy mit szeretnék, igen? – Alexet elfogta a düh. – Mondjam meg, hogy mit szeretnék? Tényleg hallani akarja? Azt, hogy a világ megszabaduljon az olyan kis szartúró alakoktól, mint maga is, akik irányítják a dolgokat. Azt szeretném, ha mind eltűnnének – megdögölnének – elpusztulnának.

– Nézze, Alex, sajnálom.

– Sajnálja persze, de majd csak később fogja igazán sajnálni. Azt meri nekem felajánlani, hogy beugró legyek egy olyan szerepben, amit megteremtettem? Tudja, mit csináljon az ajánlatával – egye meg! Még hogy beugró!

És azzal a színpadias mozgással, amit egy színész még a legsúlyosabb lelki konfliktusok közepette sem tud levetkőzni, Alex Household kivonult a teremből.

A színészekből ellentétes érzelmek törtek ki. Sajnálkoztak, dühösek is voltak, de legbelül mindnyájan megkönnyebbülést éreztek. Mindnyájan ugyanazt gondolták: szóval nem én.

– Sajnálom, ez nagyon fájdalmas kötelesség - folytatta Paul Lexington ugyanazzal a titkolt örömmel. – Ez nem az a része a produceri munkának, amit szeretek. Szerepváltozásokról beszéltem.

Mindnyájan megnémultak a döbbenettől. A nagy megkönnyebbülésben erről megfeledkeztek. A kard még ott lógott a fejük felett. A tekintetek ismét Salome Search felé fordultak.

– Charles – szólalt meg Paul Lexington –, sajnálom...

ÖTÖDIK FEJEZET

Charlesnak legalább annyira fájt, mint Alex Householdnak, hogy elvették a szerepét, de egészen másként reagált a hírre, mint Alex. Nem volt hirtelen haragú ember, és nem szeretett veszekedni: magában gyötrődött egy ideig, majd keserű belenyugvással fogadta az efféle sorscsapásokat, és nem rendezett jeleneteket. Az ilyen szomorú órákban egy üveg whisky volt az egyetlen vigasza.

Csak ők ketten. Más nem változott a szereposztásban. Charles még ott maradt egy darabig, és hallotta, hogy az első próbát hétfőre tűzték ki: ha elfogadja a beugró szerepét, amit Paul felajánlott, neki is ott kell majd lennie. De még nem döntött, hogy elfogadja-e. Azt mondta, hogy a hét végén gondolkozik rajta, és hétfőn megadja a választ.

Mikor indulni készült, színésztársai zavartan részvétüket nyilvánították neki, mint valamiféle gyászszertartáson. És mint ilyenkor lenni szokott, szavaik mögött ott rejtett a titkos öröm, hogy nem velük történt ilyen szörnyűség.

Csak amikor a megújulást lehelő napfényes Covent Gardenbe kilépett, szorult össze a szíve a csalódottságtól. Szokásos cinizmusa is elhagyta: csak arra tudott gondolni, mennyire fontos volt számára, hogy ezzel a darabbal bejusson a West Endre, és mekkora igazságtalanság, hogy elvették tőle a szerepet.

Mert igazságtalanság volt: nagyon jól tudta, hogy nem a játékaival volt baj. Jó volt a szerepben, legalább olyan jó, ebben biztos volt, mint az a színész, aki átveszi tőle.

George Birkitt.

Ismerte George Birkittet, dolgozott már vele egy televíziós műsorban. Kedvelte és jó színésznek tartotta. De hogy George Birkitt kapja meg az ő szerepét... ezt nehezen tudta megemészteni.

És miért? Csak mert George Birkitt nevét, hála a televíziónak jobban ismeri a közönség. Az után a sorozat után George Birkitt főszerepet kapott egy másik televíziós sorozatban. Alig kezdődött el a sorozat az ITV-ben, George Birkitt ismert név lett. Olyan név, amely – különösen, ha közvetlenül Michael Banks neve alatt jelenik meg a plakáton – elég ahhoz, hogy az ismeretlen darabhoz is tóduljon a közönség.

Charles Paris azonban nem gyakorolhatott mély benyomást a nézőkre azokban a gyenge tévéjátékokban, amelyekben szerepet kapott, így nevét nem ismerték – közben tudta, hogy *A csuklyás bagoly* élete egyik legjobb alakítása volt.

George Birkittnek sikerült, neki nem.

Charles csak ment, amerre a lába vitte. Céltalanul kószált London utcáin, mint mindig, ha valamilyen megrázkódtatás érte. Nem is tudta, merre jár, csak ment előre.

Csak amikor elhaladt egy már nyitva tartó bár mellett, akkor fogta fel, hogy hat óra is elmúlt, és eszébe jutott, mivel is szokta magát vigasztalni az ilyen keserű órákban. De nem volt kedve beülni és a jókedvű vendégek szellemeskedéseit hallgatni. Inkább keresett egy boltot, és vett egy nagy üveg whiskyt.

De nem ment egyenesen haza a Hereford Roadra, hogy magában iszogasson. Szüksége volt valakire, akivel beszélhet. Aki megérti, milyen csapás ez a számára. Egyetlen ember érthette csak meg igazán, aki ugyanebben a helyzetben volt. Alex Household.

Alex új lakása a British Museum mögött, a Bloomsberry Streeten volt, egy sokszintes ház legfelső emeletén. Alex gyanakvó arccal nyitott ajtót, és amikor meglátta Charlest, már készült is becsapni.

– Nincs szükségem részvétnyilvánításra, Charles.

– Nem azért jöttem. Engem is kirúgtak.

– Ūristen! – Alex Household félreállt, hogy beengedje a vendéget. A szoba tele volt dobozokkal és bőröndökkel, nyilvánvaló jeleként annak, hogy Alex nemrégiben költözött be.

– Hoztam egy üveg whiskyt, és úgy határoztam, hogy egy ültömben megiszom az egészet – mondta Charles, és lehuppant egy díványra.

– Velem tartasz? Vagy még mindig tartod magad az elveidhez, hogy “semmi izgatószer”?

– Veled tartok. Ugyan mit számít, hogy mit csinálok most már?

– Nem segít a transzcendentális meditáció? “A föld kimeríthetetlen gazdagsága” csak nem...

– Ide figyelj, Charles! – Alex remegett a dühtől, a keze ökölbe szorult.

– Bocsáss meg. Hülye megjegyzés. Én is pont olyan ideges vagyok, mint te.

– Hát igen. Mondhatom, gyönyörű “új élet”! – Alex keserűen nevetett. – Az elmúlt néhány hónapban valóban összeszedtem magam, az ideg-összeroppanásom óta először éreztem, hogy normális, kiegyensúlyozott ember vagyok. És most... Tudod, hogy a pszichiáterem minden alkalommal órákon keresztül azzal gyözködött, hogy mindent csak beképezlek magamnak,

hogy senki sem akar bántani, hogy a világ nem esküdött össze ellenem... Már éppen kezdtem hinni neki. Aztán most – itt van. Egy ilyen eset, és az ember rájön, hogy mégis neki van igaza. Hogy a világ tényleg összeesküdött ellene. Most próbálna meggyőzni egy pszichiáter, hogy az egész csak bebeszélem magamnak! Az egész egy nagy...

Charles közbeszólt:

– Poharakat! Azért mégsem húzhatjuk meg egyenesen az üveget!

Alex kiment a poharakért, Charles pedig letette az üveget a kis asztalra. Keze hozzáért az asztalon heverő zsebkezdőhöz, és valami keményet érzett alatta.

Egy pisztoly volt. A Smith and Wesson márkájú revolver.

Alex visszajött a poharakkal, és látta, hogy Charles meredten nézi a pisztolyt.

– Ja, éppen elővettem, mielőtt csengettél.

– Talán használni akartad?

Alex keserűen mosolygott.

– Hát, átfutott az agyamon. Csak az a baj, hogy nem tudom eldönteni, magamat nyírjam-e ki, vagy valakit ezek közül a disznók közül.

Charles kényszeredett mosollyal válaszolt.

– Biztos, hogy a pszichiátered nem javasolná az öngyilkosságot.

– Az biztos. Mindig azt prédikálta, hogy az ember adja ki dühét, és ne ápolgassa magában a sérelmeit. Ha fognám a pisztolyt, és lelőném... de kit? Paul Lexingtont? Micky Bankset? Vagy Bobby Ancombe-t? Teljesen mindegy, hiszen annyian vannak az effélék. Szóval ha megtenném, a pszichiáterem ezt a teljes gyógyulás jeleként értékelné. – Ahogy kimondta, olyan viccesnek találta a gondolatot, hogy elnevette magát.

Charles kitöltött két nagy adag whiskyt, és az egyiket odanyújtotta. Alex hirtelen abbahagyta a nevetést, és fáradtan, szomorúan bámult maga elé.

– És hogyan döntöttél, Alex?

– Már hogy érted?

– Elfogadod a beugró szerepet?

– Még nem tudom – válaszolta letargikusan a színész. – Talán jó lenne.

Megtarthatnám a lakást.

– És láthatnád Lesley-Jane-t...

– Igen. – De a hangja közömbös volt. – Tölts még egy pohárral.

Charles töltött mindkettőjüknek.

– Neked is ugyanezt ajánlották?

– Mit? Hogy lehetek a saját szerepem beugró színésze?

– Hát persze, Paul nagy kegyesen felajánlotta.

– És te elfogadod?

- Isten tudja. Azt hiszem, beszélek előbb az ügynökömmel.
- Hmm. Na, adj még egy kis whiskyt.

- Maurice, itt Charles.
- Szeretném, ha nem hívnál itthon. Igyekszem szétválasztani a munkát és a magánéletemet.
- Tudom, de ez most fontos. És ráadásul hétvége van.
- Jó, hogy mondd.
- A feleségeddel beszéltem az előbb?
- Törődj a magad dolgával, Charles.
- Figyelj ide, Maurice, *A csuklyás bagoly-ról* van szó... Kirúgtak.
- Igen, tudom.
- Ó, egyszerre mindent tudsz. Bezzeg csütörtökön még azt sem tudtad, hogy a darab fölkerül a West Endre.
- Tudom, mert tegnap délután felhívott Paul... Leamington?
- Lexington.
- Ja igen. Kellemes fiatalembernek tűnt.
- Ó, hogyne. Egészen elbűvölő.
- Szóval elmondtá, hogy miért fontos, hogy változtasson a szereposztáson. Én meg mondtam neki, hogy tökéletesen megértem.
- Nagyon köszönöm.
- Ezt meg miért mondtad így?
- Hát tényleg, miért is! Te "tökéletesen megérted", hogy a kliensedet kirúgták. Miért nem álltál ki mellettem?
- Ugyan már, Charles. Mindketten tudjuk, hogy nagyon jó színész vagy, csak épp nincs neved a szakmában, igaz?
- Egyáltalán nem meglepő, ha egy ilyen átkozott hülye az ügynököm – mormolta Charles.
- Mit mondtál, Charles? Nem értettem.
- Nem érdekes.
- Nos, az mindenesetre jó hír, hogy Mr. Leventon...
- Lexington.
- Ja igen, szóval hogy igen előnyös feltételekkel hajlandó szerződést kötni veled a beugró szerepre.
- Ó, remek.
- De tényleg, igazán nagylelkű ajánlat. Gondold el, heti százötven font – ez annyi, amennyit szerintem egy tényleges szerepért kellene kapnod.
- Átkozott pénz, gondolta Charles.
- És a szerződés hat hónapra szólna. Mondd meg, mikor volt utoljára bármire is hat hónapos szerződésed?

- Szóval úgy értsem, hogy el kellene fogadnom?
- Hát persze, Charles! Van más választásod?
- Nincs semmilyen jó ajánlat a láthatáron?
- Sajna, nincsen, Charles. Te is tudod, hogy ez nem a legjobb időszak. Minden vidéki színtársulat összeállította már a programját az évadra, a legtöbb nagy tv-társaság állandó gárdával dolgozik, így nem sok jóval...
- Jó, értem, értem. Szóval pont úgy állnak a dolgok, mint mindig?
- Igen.
- És tényleg úgy gondolod, hogy el kellene fogadnom?
- Igen. Egyszerűen nem értem, miért habozol. Teljesen nyilvánvaló. Nagyon jó ajánlat.
- Igen, de hogy beugró legyek arra a szerepre, amit már játszottam – méghozzá jól...
- És?
- És... ez már büszkeség kérdése.
- Büszkeség? Te, Charles, éppen te mondd ezt? Ugyan menj már. – És Maurice Skellern, mint aki jó viccet hallott, majd megfulladt a nevetéstől.

Előre látható volt, hogy hétfőn, amikor a próbák megkezdődnek, Michael Banks lesz a figyelem középpontja. Több színházi sikert mondhatott már magáénak, mint az összes többi szereplő együttvéve (és ez alighanem állt a tiszteletdíj összegére is, amelyben Paul Lexington Banks impresszáriójával megállapodott).

Annyira ismerték az arcát, hogy a színészeknek úgy tűnt, mintha már hetek óta együtt dolgoznának. Közülük csak kevesen láthatták a harmincas évek második felében azokat a revüket, amelyekkel Banks karrierje kezdődött, de a filmeket, amelyekben közvetlenül a háború után játszott, már mindnyájan ismerték. Számára a háború diadalmenet volt: egyszer megsebesült, kétszer kitüntették, majd a következő öt évet újra a csatamezőn töltötte hazafias angol filmek egész sorával. Mindig Michael Banks volt az, aki elszánt tekintettel nézte a hídról az ellenséges tengeralattjárót, ő ment vissza a sebesült katonáért a dzsungelbe, nem vett tudomást róla, hogy a vadászgépe füstöl, hanem kitartóan próbálta befogni a célt, az ellenséges Messerschmittet.

Az ötvenes évek elején Hollywoodba ment, és elég időt töltött ott, hogy megmutassa, beilleszkedik abba a világba is, és még sikereket is el tud érni, de nem maradt olyan sokáig, hogy sovinizta angol rajongói elfelejtették volna.

A West End visszahívta, és ő lett a vígjátékok markáns ifjú hőse. Tódult a közönség azokhoz a darabokhoz, amelyekben játszott, és a színházak egymást ölték, hogy neve ott díszelgessen a bejárat felett a programon.

Ez egészen a hatvanas évek elejéig tartott, amikor is, először életében, további karrierjét mintha veszély fenyegette volna. Megváltozott a divat; az ifjú titánok által irányított kulturális életben nem kapott helyet a háború bátor, de egyoldalú hőse, amelynek Michael Banks még mindig a szimbóluma volt. A Carnaby Street legújabb divat szerint öltözött ifjai katonakabátban parádézta, és kihívóan virágot tűztek a mellükre, a kitüntetések helyére. Megváltozott a játékstílus, mint ahogy mások voltak a darabok is. A West End-i vígjátékok modoros előadásmódja nevetségesen hatott, és a kabaré virágzó műfajának lett céltáblája.

A "váltás szele", a kifejezés, amelyet Harold Macmillan használt először 1960-ban, egyre általánosabb érvényű lett, és már nemcsak Afrikára és a politikára vonatkozott, ízlésváltozást is jelentett, és az a veszély fenyegetett, hogy ez a szél elfúj mindent, ami elavult, hagyományos.

Többek között, hogy Michael Banks karrierjét is elfújja.

És kis híján így történt. Ekkor érte el a színész számára legnehezebb kort, a negyedik X-et. Az a közönség, amelyik a színpad ifjú hősét ünnepelte benne, már maga is megöregedett, és akarva-akaratlan látnia kellett az idő nyomát bálványa arcán is. A felnövekvő nemzedék pedig közömbös volt. Számukra Michael Banks csupán azoknak az érthetetlen dolgoknak a szimbóluma volt, amelyekért valaha a szülei lelkesedtek. Amikor játszott, csak a középkorú férfit látták benne, aki mindenáron fiatalnak akar látszani, s a darabok is olyan ósdiak voltak, hogy körülbelül annyi közülük volt az ő világukhoz, mint a krinolinnak és a velocipédnek.

Még két vígjátékban játszott a West Enden, de egyik sem maradt három hónapig műsoron, és egyszer csak a színházaknak mintha nem lett volna olyan fontos, hogy telefonálgassanak és alkudozzanak az impresszáriójával. Az angol filmgyártás, úgy tűnt, elkötelezte magát, hogy a lüktető londoni életről bohózatokat csináljon, és ha egyáltalán volt ezekben szerep a negyvenen felülieknek, akkor azokat a nyers játékstílusú karakterszínészek kapták.

Kapott még egyszer-egyszer ajánlatot vándortársulatoktól, vagy vidéki bemutatókra egy-egy főszerepet vendégszínészként, s ez utóbbi nyilvánvalóan mutatta, hogy a vidéki színházak igazgatóságai megpróbálták csaléteknek használni Michael Banks nevét, mielőtt végleg feledésbe merül.

Ez volt karrierje mélypontja. Anyagilag nem érintette – mindig is takarékos volt, és akkor keresett nagy pénzt, amikor az adóhivatal még nem szedte el az állampolgároktól az utolsó fityingjüket – de úgy tűnt, vajmi kevés esély van rá, hogy visszalopja magát a közönség szívébe.

Hogy ebből a helyzetből újra felküzdötte magát, azt mutatta, hogy filmjeiben az a bizonyos hősi elszántság nemcsak szerep volt. Hallatlan akaraterővel kerekedett felül.

Az első lépés az volt, hogy eldöntötte: csak idősebb szerepeket fogad el. Visszautasított minden ajánlatot, hogy ifjú hőst alakítson; ellenállt a csábításnak, hogy huszadrangú vidéki színházakban vagy dél-afrikai, ausztráliai turnékon újra átélhesse az egykori West End-i sikereket.

Ennek a taktikának az eredményeként a következő három év nagyon csendes volt. Korlátolt hazafit játszott Birminghamben egy rövid életű darabban, és elfogadott néhány kisebb szerepet televíziós műsorokban.

Életének ez a korszaka nem volt kellemes, de kitartott elhatározása mellett, mert tudta, hogy a helyes utat választotta. Szántszándékkal a nagyon idős szerepeket fogadta el, különösen a televízióban. Felismerte a szerep hatalmát, és azt, hogy azon keresztül meghódíthatja az új közönséget, egy új Michael Bankset teremtve. A színházlátogatók, de még a mozik közönsége is elenyészően kicsi volt ahhoz a tömeghez képest, amit a karosszékekben üldögélő tv-nézők alkottak. Rájött, ha meg tudja ragadni őket mostani, középkorú enjével, elfeledtetheti velük a megfakult ifjú hőst.

A szerepek elfogadásánál nemcsak a kor volt az egyetlen szempont. Visszautasította a piperkőc szerepét, és elsősorban kosztümös szerepeket vállalt, mert tudatában volt, hogy az ő ereje éppen az állandóságban, a hús-vér alakok megformálásában rejlik, amely semmivé foszlik, ha követi a szeszélyesen változó divat diktálta áramlatokat. És úgy érezte, hogy a hatalmas, de csendes tömegnek, az angol középosztálynak, ugyanez az álláspontja. A televízió nézők az otthon ülő idősebbek voltak, és nem az izgága különcök, akiknek hőstetteivel tele voltak az újságok címlapjai. Lehet, hogy nem mondták ki, de egyáltalán nem lelkesedtek a körülöttük végbemenő változásokért, örültek, ha a televízió felidézte azt a korábbi, kiegyensúlyozottabb világot, amikor még büszkék lehettek országukra, amikor az emberek negyvenéves korukra megállapodtak, és nem akartak mindenáron fiatalnak látszani. Szerették, aki ezeket a régi értékeket képviselte számukra.

És fokozatosan, a saját maga által választott szerepeken keresztül, Michael Banks ezeknek az értékeknek a szimbóluma lett.

Az eseménytelen három év alatt a legjelentősebb az a komoly szerep volt, amelyet a BBC egyik kosztümös drámasorozatában kapott. Nem volt főszerep, de minden epizódban jelen volt, és a nézők láthatták, hogy öregszik hétről hétre.

A közönség szívébe zárta a figurát. Ismét szívébe zárta Michael Bankset. Miután látták, hogyan öregedett meg a szemük előtt, miközben ott ültek nappalijukban, elfogadták, bármilyen korú jellemet alakított is.

Ettől kezdve pályája megint törés nélkül ívelt felfelé. Egyre jobban megvágotta, milyen szerepet fogad el, mindig visszautasította a West End egész idényre szóló szerződéseit, a televíziós főszerepeket részesítette előnyben, és a különösen jó szerepeket, koprodukciós filmekben. Az angol

színjátszás intézményévé lett, mindenki tisztelte és szerette. A művészvilágban soha nem hangzott el rossz szó Michael Banksszel kapcsolatban.

És amikor *A csuklyás bagoly* szereplői személyesen is megismerték, megértették, miért. Nagyon szeretetreméltó ember volt. Hatvanas éveit taposta, de szépen öregedett. Az ismerős finom arc markáns, a sötét haj, ami a fekete-fehér filmek jóvoltából a valóságosnál is sötétebbnek élt emlékezetükben, megőszült. Haja divatosan volt nyírva, kicsit hosszabbra hagyta, mint kellett volna, az összhatás így is emlékeztetett a nyers, de feltétlenül szókimondó figurákra. Kényelmes piros pulóver volt rajta, halványkék nadrág, és megtévesztően szokványosnak tűnő, kézzel varrott cipő.

Magassága azonban meglepte őket. Mint színészek, megszokták már, hogy az ember egészen másként néz ki a valóságban, mint a vásznon, de senki nem gondolta, hogy olyan magas. Százkilencven centi magas, arányos testalkatú férfi volt. Lenyűgöző megjelenés. Azonnal érthetőbbé vált, hogy miért éppen rá esett a választás *A csuklyás bagoly* apaszerepére.

Charles számára mindenesetre érthetőbbé. Természetesen ott volt a próbán, talán először életében impresszáriója tanácsát követve. A whiskygözös hétvége után arra a következtetésre jutott, hogy nincs más választása. Munkát ajánlottak neki, szép tiszteletdíjat, és megvetheti a lábát Londonban. Álmai megvalósulására megint várnia kell, el kell temetnie őket tudata mélyére, hogy aztán a következő reménységárra ismét elemi erővel törhessenek felszínre.

Nagy meglepetésére a legcsábítóbb az ajánlat elfogadásában az volt, hogy így Frances közelében maradhat. Charlest aggasztotta, hogy a költözésről beszélt, és mintha kicsit elhidegült volna. Érezte, hogy rendbe kell hozni a kapcsolatukat – persze nem a hagyományos értelemben vett házasságot, hanem újra meg kell találniuk azt a hol szorosabb, hol lazább barátságot, ami összefűzte őket, és ami mintha elmúlt volna.

Hasonló gondolatokkal küszködött Alex Household is, aki majdnem ugyanabban a cipőben járt. Az arca feszült és sértődött volt, de látszott, hogy döntött: ragaszkodása Lesley-Jane-hez, az, hogy a közelében maradhasson, legyőzte büszkeségét.

A társulatnak nem kellett jobb bizonyíték, hogy Michael Banks milyen őszintén melegszívű ember, mint ahogy Alex Householddal viselkedett.

Miután megérkezett a próbára, az első dolga volt, hogy megkérdezte Paul Lexingtonot, melyikük Alex, és már messziről a kezét nyújtva, mindjárt odament hozzá.

– Alex, nagyon sajnálom. Rohadtul érzem magam, hogy ilyen körülmények között kaptam meg ezt a szerepet. Nagyon jól tudom, hogy mit érez. Pontosan ugyanez történt velem is az egyik első darabban, amiben játszottam. Egy revüben, valamikor a harmincas években. London környéki turnén voltunk.

Még Birminghamben is én játszottam, amikor egyszer csak hívatott az igazgató. És ugyanúgy mint magának, felajánlotta a beugró szerepet.

– És elfogadta?

– Hát persze – Michael Banks lefegyverzően rámosolygott. – Persze hogy elfogadtam. De éppen ezért pontosan tudom, hogy milyen cefetül érzi magát, és hogy a pokolba kíván.

Alex elvörösödött:

– Azért azt nem...

– Dehogynem. Szentnek kellene lennie ahhoz, hogy ne tegye. De akárhogy van is, csak azt akartam mondani, hogy nagyon sajnálom. Rohadt egy szakma a miénk. Együtt érzek magával. És nagyon megköszönném, ha hajlandó lenne segíteni nekem. Hiszen maga már minden ízében ismeri ezt a figurát, nekem pedig két hetem van a bemutatóig. Ha tud közben tanácsot adni, öregem, a legnagyobb örömmel fogadom.

Tökéletesen csinálta. Ha egy kicsit is kevésbé lett volna megnyerő, az amúgy is barátságtalan, gyanakvó Alex sértődötten viselkedett volna, és megmondja neki, hogy egészen más dolog elveszíteni egy szerepet a pálya kezdetén, mint a színpadon eltöltött húsz év után, egyszóval sokkal keserűbben reagált volna. De így Michael Banks teljesen levette a lábáról. Persze, mondta Alex, hazudna, ha azt mondaná, hogy nem esik rosszul neki, de köszöni a meleg szavakat, és boldogan segít, ha szükség lesz rá.

George Birkitt nem viselkedett ilyen tapintatosan a színésszel, akitől átvette a szerepet.

– Hello, Charles. Régen találkoztunk – mormolta, miután kávéét töltött magának.

– Hello.

– És elég fura körülmények között kell újra találkozoznunk.

– Igen.

– Sokat gondolkoztam, miután az impresszárióm megmondta, hogy miről van szó.

– Ó.

– Végül is ez nem a főszerep, akárhogyan is vesszük. És Isten a tanúm, engem aztán a legkevésbé sem izgat az ilyesmi, de elérkezik az ember életében a pillanat, amikor *muszáj* vele foglalkozni. Gondold meg, ha az olyan darab, mint a *Nadrággombok* a mérce, akkor már egy kicsit igenis oda kell figyelni. – Halkabban folytatta: – Neked megmondom, Charles, hogy csak miután megtudtam, hogy Micky Banksszel kötöttek még szerződést, fogadtam el az ajánlatot. Persze akkor sem a főszerep, de Micky Banks után másodiknak lenni még az én helyzetemben sem szégyen.

– Nem, valóban nem – hagyta rá Charles.

Peter Hickton megérkezett Tauntonból, és azonnal munkához akart látni: a színészeknek, mint mindig, nagyon keményen kellett dolgozniuk. Most, hogy a két főszereplő személye megváltozott, valóban rengeteg tennivaló akadt, így mindnyájan búcsút mondtak a reménynek, hogy az elkövetkező két hétben azért lesz némi pihenőjük.

A rendező csendet kért.

– Tehát, emberek: mint mindnyájan tisztában vannak velem, nagy munka vár ránk, így minden rendelkezésünkre álló percet ki kell használnunk, hogy a *csuklyás bagoly* olyan színvonalas előadás legyen, amilyen, tudjuk, hogy lehet.

Ezeket a szavakat már nagyon sokszor hallották azok, akik korábban is Peterrel dolgoztak: ezt mondta minden darabról, függetlenül attól, hogy nehéz vagy könnyű feladat állt-e előttük, és hogy mennyi idejük volt a tanulásra.

– Ma végigmegyünk az egészen, hogy Micky és George megismerkedhessen a darabbal. Holnap az első felvonással fogunk részletesen foglalkozni, szerdán pedig...

– Hm, bocsásson meg, öregem...

Peter Hickton ránézett a közbeszólóra. Michael Banks volt az.

– Igen?

– Sajnos szerdán nem leszek itt.

– Hogyan?

– Nem leszek itt szerdán. Felvételem lesz a tv-ben. Nem. említette az impresszárióm?

Peter Hickton Paul Lexingtonra nézett, aki a fejét rázta.

– Ó, nagyon sajnálom. Az impresszárióm szörnyen megbízhatatlan, ami az időpontokat illeti. Ugyanez a helyzet a jövő szerdán is.

– Ó. – De Peter Hickton csak egy pillanattal tűnt tanácstalannak. – Sebaj. Ha a hétvégén is végig dolgozunk, semmi...

– Sajnálom, öregem, de a hétvégén nem leszek itt. – Ó.

– Chichesterben találkozom néhány barátommal. Nem mondhatom le, már ezer éve megbeszéltük. Sajnálom, de ez a munka olyan hirtelen jött, így lesz néhány alkalom, amikor nem tudok itt lenni.

– Persze – mondta Peter Hickton. – Természetesen. Rendes körülmények között a beugróknak végig kellett ülniük a próbákat, hogy ismerkedjenek a darabbal, de mivel Alex és Charles már nagyon is jól ismerte, abban a kegyben volt részük, hogy az első héten alig kellett jelen lenniük, ami lehetővé tette nekik és az új szereplőknek is, hogy elkerüljék az első, még akadozó próbák kínos zavarát, hiszen az újak még csak tanulták a szerepet. A két beugrónak

csak pénteken délután kell majd megjelennie, mondták, amikor az egész darabot elpróbálják, hogy bemutassák a producereknek és Malcolm Harrisnek.

Amikor péntek délután Charles megérkezett a próbaterembe, már ott találta a szerzőt, aki szörnyen ideges volt.

– Mi a baj, Malcolm?

– Láttá már ezt? Egy nyomtatott hirdetésre mutatott az asztalon. Ez állt rajta:

A VARIETY SZÍNHÁZ
A PAUL LEXINGTON PRODUKCIÓK

és Bobby Ancombe

bemutatja

MICHAEL BANKS

George Birkitt

főszereplésével

A CSUKLYÁS BAGOLY-t

Még volt valami alatta, de annyira kicsi betűvel nyomtatva, hogy nem lehetett elolvasni.

– Értem – mondta Charles.

– Ez azért egy kicsit sok. Ezzel az erővel az én nevemet akár oda se írták volna.

– Hm. Nézze, ez egy nagy hirdetésnek a tervezete. Csupán az történt, hogy spórolni akartak az újsághirdetésen. A nagy poszteren a maga neve is olvasható lesz.

– Ez több a soknál. Fel vagyok háborodva. Szerintem ezeket a hirdetéseket vissza kellene vonni. Nézze meg például, mekkora betűkkel van Paul neve nyomtatva – pontosan, mint Michael Banksé, az isten szerelmére!

– A producer hiúsága, ő dönti el, hogy milyen legyen a hirdetés.

– Én meg dühös vagyok. Hol tehetnék panaszt ezzel kapcsolatban?

– Rendes körülmények között – mondta Charles finoman – az ügynökéhez kellene fordulnia, és megbeszélni vele, hogy tegyen panaszt az igazgatóságnál.

– Ah – sóhajtott Malcolm Harris, és valószínűleg most döbönt rá először, hogy milyen butaság volt Paul Lexingtont tenni meg ügynökének.

– Ugye örül, hogy sikerült Michael Bankset szerződtetni? – kérdezte Charles, hogy felvidítsa a bánatos szerzőt.

Sikerült is neki. Malcolm Harris arca azonnal felderült.

– Igen, ez nagyszerű. Az első perctől kezdve, hogy foglalkozni kezdtem a darabbal, mindig is rá gondoltam, hogy mennyire neki való volna ez a szerep. De persze remélni sem mertem, hogy egyszer valóban...

A próbák elkezdődtek. Charles nem tudta objektíven megítélni George Birkitt játékát, túlságosan a sajátjának érezte a figurát, az azonban kétségtelen volt, hogy Michael Banks nagyon jó lesz az apa szerepében. Az első jelenetben rendíthetetlen jellemet teremtett, ami, Charles tudta, csak fokozni fogja a hatást, amikor a férfi a második felvonásban összeroppan. Alex Household ragyogó volt a szerepben, de most visszatekintve úgy tűnt, színészi alakítást nyújtott a nála tizenöt évvel idősebb figura szerepében. Michael Banks önmagát adta.

De az első jelenet után az előadás ellaposodott. Maga a játék ugyanolyan jó volt, de a lendület újra és újra megtört. A színész ugyanis nem tudta a szöveget, s bár egészen jól megbirkózott a párbeszédekkel, amikor monológra került a sor, minden alkalommal belesült.

– Elnézést, öregem. Elnézést, fiúk. Sűgjanak – mondta ilyenkor. A színpadi ügyelő ilyenkor kiségitette, és megint minden jól ment néhány mondat erejéig, aztán: – Bocsánat, megint elfelejttem.

A darab tizenöt percig így döcögött. Charles a terem végében ült Malcolm Harrisszel, és érezte, milyen ideges lesz a szerző, valahányszor elrontják, tönkreteszik a monológjait. Végül Michael Banks megállt, ránézett a rendezőre, és így szólt:

– Nos, Peter, elnézést kérek. Azt hiszem, jobb lenne, ha olvasnám a szöveget, így semmire sem megyünk.

– De én ma szöveg nélkül akartam próbálni.

– Én is, öregem, én is – mondta a filmsztár lemondóan, és a színészekből kitört a nevetés. Michael Banks egy hét alatt megkedveltette magát velük, és mindnyájan vele éreztek, amint próbálta emlékezetébe idézni a szöveget.

– De már két hetünk sincs a bemutatóig – folytatta a vitát Peter Hickton.

– Gondolja, hogy nem tudom? De az igazat megvallva, így csak az időt vesztegetjük.

– Előbb-utóbb úgy is le kell tennie a szöveget.

– Persze, persze. Megígérem. Ne izgassa magát. Nagyon jó a memóriám. Egyszer három nap alatt tanultam meg Jago szerepét. Szóval nem lesz baj, csak még nem megy kívülről. Ezért, azt hiszem, jobb, ha ma még olvasom a szöveget.

Michael Banks lefegyverző volt, de egyszersmind erőszakos is, és Peter Hicktonnak meg kellett adnia magát. A próbát folytatták. Michael Banks, mihelyt a szöveget a kezében tartotta, megint olyan lenyűgözően játszott, hogy nem volt kétséges: *A csuklyás bagoly* csak nyerni fog vele. Charles rájött, hogy úgy nézi a darab java részét, mintha először látná.

A második felvonás vége felé kinyílt mellette az ajtó, egy nő surrant be, és a terem végébe húzódott. Negyven körülinek látszott, csinos volt a fehér

nadrágban, selyemblúzban és a hosszú teveszőrszínű kardigánban. Nagyon jó bőrben volt. Megnyerő mosollyal biccentett Charles felé.

– Jó napot – suttogta –, Dottie vagyok, Micky felesége.

– Charles Paris.

– Hogy megy?

– Egész jól.

Bólintott, és élénk, barna szeme végigpásztázta a termet, pillantása mindenkin végigsiklott. Lesley-Jane Deckeren megállapodott.

– Ki ez? – sziszegte. Charles megmondta a nevét.

– Micky felfedezte már magának? Charles meglepődött.

– Nem tudom. E héten nem sokat voltam itt. – Aztán kíváncsian megkérdezte: – Miért? Érdeklík a felfedezések?

– Kit nem érdekelnek? – válaszolta. Évődő volt a hangja, és nyilvánvalóan tudta, hogy megjegyzése kihívó.

A darabnak vége lett. Malcolm Harris tapsolni kezdett, és mások is csatlakoztak hozzá. Michael Banks szélesen mosolygott, odament Lesley-Jane-hez, és beszélgetni kezdett. Dottie megjegyzése után Charles úgy látta, hogy igen bensőségesen társalognak.

Peter Hickton tapsolt egyet. – Jó lesz, mindnyájuknak nagyon köszönöm. Valóban előbbre jutottunk. Csupán néhány jelenetet szeretnék még egyszer elpróbálni, mielőtt mára elbúcsúzunk és...

– Sajnálom, öregem – mondta Michael Banks kedvesen –, indulnom kell. A hétvégi programom, már említettem... – Tétován intett Dottie-nak.

– De én azt hiszem, mégiscsak... – kezdte a rendező.

– Sajnálom. Nem lehet.

– Nem tudna maradni legalább...

Michael Banks mosolyogva rázta a fejét.

– Sajnálom, öregem.

– Hát rendben van. Azért tanulni fogja a szöveget a hétvégén, ugye? Mert a játéka jó lesz, csak a szövegtudása...

– Hogyne tanulnám, öregem, hát hogyne. Becsületszavamra, Isten engem úgy segítjen.

– Ja, és ne felejtse el... “

– Mennem kell. – Michael Banks a kabátjáért és táskájáért indult.

– Nem tudja a szöveget? – kérdezte Dottie suttogva Charlestól.

– Nem nagyon.

Dottie nem volt meglepve.

– Jól indul – folytatta Charles –, aztán hirtelen vége.

– Azt elhiszem.

És Dottie Banks szavaiban megint ott bujkált az erotikus célzás.

HATODIK FEJEZET

A hétfői próba azt mutatta, hogy a hétvégén Chichesterben a haverok nem sok időt hagytak Michael Banksnek a szövegtanulásra. Ha lehetséges, a pár napos pihenés után még rosszabb volt a helyzet: még azok a mondatok is kusza összevisszaságban törtek elő emlékezetéből, amelyeket az előző héten már jól tudott.

– Ne aggódjon – mondogatta –, ne aggódjon, öregem. Minden rendben lesz. Csak kijöttem a gyakorlatból. Ez a baj, ha az ember örökké csak filmekben, tv-műsorokban játszik – csak egy-egy rövid felvétel szövegét kell tudnia. Elfelejtji, milyen is az, megtanulni egy hosszú szerepet. De ne aggódjon – ne legyenek álmatlan éjszakái emiatt. Egyszer egy előadásra három nap alatt tanultam meg Jago szerepét. A próbák során újra belejövök.

De nem jött bele. És egyre nehezebben mentek a próbák. Minden felkészülésben van egy időszak, amikor a próba után, szaggatottan folyik; amikor a színészek először mondják kívülről a szöveget – *A csuklyás bagoly* esetében ez az időszak, úgy tűnt, hosszabb a szokásosnál.

És ennek voltak következményei. George Birkitt is kezdte félvállról venni a szövegtanulást. Charles emlékezett még abból az időből, amikor együtt játszott vele a *Dúccok-ban*, hogy George csak körülbelül jegyezte meg a szöveget: mint a legtöbb televíziós színész, csak azt a néhány mondatot tudta, amelyet a pontos végszóra el kell mondania. Egy szigorú rendező kényszeríteni tudná, hogy fegyelmezettebb, pontosabb legyen, de Peter Hickton nem volt abban a helyzetben, hogy erőszakoskodhasson George Birkittel. Mert bármikor odamondhatta – mint ahogy oda is mondta:

– Sajnálom, öregem, nincs különösebb kifogásom a szövegtanulás ellen, de nem látom be, hogy miért áldozzam fel a szabad estéimet, amikor a *sztárnak* sem fülk hozzá a foga.

Esze ágában sem volt, hogy palástolja a szavaiban rejlő gúnyos megvetést. A *Nadrággombok* sikere ellenére George Birkitt még nem volt sztár – és valószínűleg nem is lesz soha. Nem eléggé markáns személyiség. A lelke mélyén tudatában volt ennek, és fáj neki.

Charles remélte, hogy George-nak igaza van, és Michael Banks csupán lusta, és nem tanulja meg a szöveget. Ha ez lenne az ok, akkor az atavisztikus hivatásöszton és az első előadás fenyegető közelsége végül biztosítaná, hogy Banks megtanulja a szerepét a bemutatóra. De Charlest gyötörte a gondolat, hogy nem erről van szó, hogy Michael Banks minden tőle telhetőt megtett, hogy minden este tanulta a szerepét, csak éppen már nem képes megjegyezni.

Ha valóban erről van szó, akkor a helyzet súlyos. És Charles úgy érezte, hogy bármennyire kedélyeskedett is időnként a sztár a próbákon, ahogy egyre nyilvánvalóbbá vált a szörnyű igazság, egyre inkább eluralkodott rajta a félelem.

Olyan kevéssé haladtak azon a hétfőn, hogy Peter Hickton végül bölcsen úgy döntött, a színészek ne jöjjenek vissza ebéd után, az egész délutánt Michael Banks-el és George Birkitt-tel töltötte, végigvette velük a szerepüket. Ez a módszer gyakran bevált. A szégyen, hogy komisz kisiskolásként be vannak zárva, meg a szöveg állandó, mechanikus ismételtetése, még a legfelelősebb színész emlékezetébe is belesulykolta a szerepet.

A kedd délelőtti próbán látszott is némi eredmény. George Birkitt, akinek a szöveggel kapcsolatos gondjai abból fakadtak, hogy korábban egyszerűen nem volt hajlandó tanulni, határozott fejlődést mutatott. Most Michael Banks is biztonsággal kezdett, és hiba nélkül sokkal messzebb jutott a szövegmondásban, mint korábban bármikor. Mindenki megkönnyebbült. Amikor biztos volt a szövegben, olyan lenyűgözően játszott, hogy a társulat reményei az ügy sikerét illetően feléledtek.

Az első megtorpanás körülbelül húsz perc után következett be. Természetesen egy monológ közben. Mint mindig, a kezdés biztos volt. És mint mindig, három mondat után Michael Banks elvétette. Mindenki visszafojtotta a lélegzetét, mint mikor egy kötéláncos meginog, és mindnyájan megkönnyebbülve sóhajtottak fel, amikor kijavította magát, és végigmondta a monológot.

De ez rossz előjel volt. A következő monológban Michael Banks megint folytatta, de ez alkalommal már nem mondta pontosan a szöveget. Amit mondott, csak hozzávetőlegesen hasonlított Malcolm Harris szövegére, és még a végszót sem adta meg pontosan az utána következő George Birkittnek.

Ettől George megzavarodott, és eltévesztette a szöveget. De ő meg sem próbálta kijavítani magát és folytatni, ahelyett így szólt:

– Bocsánat, öregem, de nem várhatjátok el tőlem, hogy pontosan mondjam a szöveget, ha nem a pontos végszót kapom, ugyebár.

A darabot folytatták, de a magával ragadó hév eltűnt. Michael Banks szemében ott csillogott a félelem, hogy bármikor belesülhet megint. És természetesen bele is sült. Peter Hickton most másik szokásos módszerével próbálkozott: hisztériás jelenetet rendezett. Ez aztán végleg nem javított a helyzeten. Csupán megkeserítette a légkört, és Michael Banks fájdalmas képpel álldogált a színpadon, mint egy hatalmas állat, amelyet megvertek valamilyen kihágásért, amiről fogalma sem volt.

Ahhoz képest, hogy alig egy hetük volt a közönség előtti bemutatkozásig, *A csuklyás bagoly* még igencsak alakulóban volt.

Kedden délután még egy próbát tartottak a producereknek. Paul Lexington és Bobby Anscombe ott ültek, és egy szót sem szóltak.

Rettenetes volt. Michael Banks ideges volt az illusztris közönség miatt, s ezért még jobban akadozott. George Birkitt csak egyszer tévesztette el a szöveget, de játékát elrontotta azzal, hogy végig önelégült mosollyal figyelte a sztár kínlódását.

Végül a második felvonás közepén, a nagyjelenet előtt, Michael Banks feladta. Kikapta a szöveget a színpadi ügyelő kezéből, és ettől kezdve olvasta a szerepét. Az előadás megint jobb lett így, de a helyzet aggasztó volt.

A darab befejeződött, és csend volt a teremben. A színészek biztonságosabbnak látták, hogy a terem közepéről a fal mellé húzódjanak, ki keresztrejtvényt vett elő, ki kötötűt csattogtatott, mások rágyújtottak, és úgy tettek, mintha nem izgatná őket, hogy mi következik.

Paul Lexington és Bobby Anscombe a terem közepén ültek egy asztalnál, és lázas izgalommal suttogtak. A színészek azonban így is elkaptak egy-egy szót, ami kínosan érintette őket. – Egyszerűen rémes... amatőr... a pénzemért azt mindenképp elvárhatom... ilyen egy valamirevaló színházban nem lehet bemutatni... – Ezek a szófoszlányok nem hagytak kétséget afelől, hogy milyen bejelentés következik.

És az a bejelentés még a legpesszimistább gondolataikat is felülmúlta. Paul Lexington mondott valamit, mire Bobby Anscombe dühösen felállt, és az asztalra vágott.

– Ez egyszerűen rémes. Meg sem tudom számolni, hány előadást finanszíroztam már életemben, de ilyen még nem tapasztaltam. Felfogják maguk egyáltalán, hogy csütörtökhöz egy hétre a West End-i kritikusok előtt játsszák ezt a darabot? A dolgok jelenlegi állása mellett egyetlenegy sem fogja végignézni az előadást. Ha a hét végén nem látok határozott fejlődést, megvonom a támogatást.

Döbbenet ült az arcokon. Még Paul Lexington kisfiús arca is hirtelen megöregedett.

Bobby Anscombe, miután kihirdette ultimátumát, el akarta hagyni a termet, de Michael Banks, aki már dolgozott vele korábban, és tudta, milyen lobbanékony, megállította. Előrelépett és diplomatikusan beszélni kezdett:

– Bobby, öregfiú, gondolja meg a dolgot. Jelenleg a darab kétségkívül pocsék. Én vagyok a hibás. Még nem tudom a szöveget eléggé. De ne aggódjon. Adjon néhány napot, és nem fog ráismerni.

– Ajánlom is. Olyan az egész, hogy semmi kedvem a nevémet adni hozzá.

– Ugyan már, Bobby. Én vagyok az oka mindennek – ismerte be Michael Banks. – Nem tudom a szöveget, és így a többieket is lehúzó.

– És miért nem tudja? – csattant fel Bobby Anscombe. – Ide hallgasson. Tudja, mennyit fizetünk magának. Rengeteg pénzt beleöltünk a darabba. És ha én ennyit kockáztatok, elvárom, hogy tisztességes munkát kapjak a pénzemért. – Ökölrel az asztalra csapott. – Én egy sztárt fizetek meg, aki kitűnően játszik, és nem egy kiöregedett színészt, akinek már a memóriája sem jó.

Mintha arcul ütötték volna a jelenlévőket, mindenkinek görcsbe rándult a keze. Mindnyájan megszerették Michael Bankset, és nagyon szívükre vették a durva szavakat.

Ő azonban méltóságteljesen viselkedett.

– Igaza van. Elismerem, hogy tudnom kellene már a szerepemet. És tudni is fogom. Ne aggódjon, egyszer három nap alatt tanultam meg Jagót.

– Nem érdekel, hogy mit csinált a múltban. Azért fizetem, amit most nyújt.

S ezzel Bobby Anscombe ismét kifelé indult, de újra megállították. Ezúttal mindenki legnagyobb meglepetésére Lesley-Jane Decker kelt energikusan bálványa védelmére.

– Magának sok mindenben igaza van, de tisztában van vele, hogy Micky csak tíz nappal ezelőtt kapta meg a szöveget? Ennyi idő alatt ilyen nagy szerepet nehéz megtanulni.

Bobby Anscombe megvetően nézett rá.

– Engem a színész gondjai nem érdekelnek. Nem vagyok rá kíváncsi, mennyi ideje volt megtanulni a szöveget, és hogy milyen nehéz volt. De azt tudom, hogy aláírta a szerződést, és nem teljesíti, amit vállalt. És hogy én nem kapom meg a pénzemért, amit várok. Én üzletember vagyok, akinek gondolnia kell a hírnevére. Támogatom a darabot, és pénzt akarok belőle látni. Ennek pedig az egyetlen módja, hogy igazi West End-i produkció legyen. Pillanatnyilag olyan, mint egy műkedvelő színjáték. És hogy ne az legyen, ahhoz csak az hiányzik, hogy Michael megtanulja azt az átkozott szöveget. Hacsak – tette hozzá maró gúnnyal – nincs valami más ötletük, hogy kivakarjuk a szarból...

– Vissza kellene térni az eredeti szereposztáshoz. – Ezt Alex Household mondta. Tulajdonképpen nem akart beleszólni. Éppen úgy meglepődött saját szavain, mint a többiek. Kicsúszott a száján. Azóta gyúlt benne a keserűség, hogy elvették tőle a szerepet, s ez készítette szólásra. Mindjárt meg is kapta a magáét.

Bobby Anscombe megpördült:

– Micsoda? És talán írjam a maga nevét a cím fölé? Mit képzelsz, hányan jönnek el, hogy magát lássák? Az ő nevére legalább tódulni fognak néhány hétig, hogy hallják, amikor belesül. De kijönne el egy olyan senkiért, mint maga? Megmondhatom – senki a világon.

Alex valószínűleg válaszolt volna, de nem volt ideje megszólalni, mivel Bobby Ancombe most Paul Lexingtonnak esett neki.

– Nem mintha tudna bárki is a közelgő előadásról. Mi van a reklámmal? Egyetlen plakátot se láttam. Nem hangzott el semmi erről az átkozott darabról a rádióban, nem olvastam róla az újságokban, nyoma sincs a jegypénztárnál. Mégis hogyan szerezzen bárki tudomást arról, hogy egyáltalán létezik ez a darab? Talán szopják ki a kisujjuktól?

Paul Lexington leverten nézett rá.

– A reklám a Színdarab-hírügynökség dolga.

– Sosem hallottam ilyen nevű cégről.

– A Lanthorn Produkciók ügynöksége. Denis Thornton ajánlotta őket.

– Ó, igazán? Azért ne vegye minden szavát készpénznek. Thornton új musicaljének King színházi bemutatóját is ők hirdetik?

– Azt hiszem, igen.

– Akkor ne is reménykedjen. A musicalt is a jövő héten mutatják be. Abba fognak bedobni mindent.

– Azt mondták, e hét végén mindenütt hirdetni fogják *A csuklyás bagoly-t*.

– Valóban? És maga elhitte? Úristen, ennek a társulatnak a menedzsere is olyan dilettáns, mint az egész banda.

És ezzel a végszóval Bobby Ancombe most véglegesen elhagyta a termet.

A szerdai próba nem sok hasznot hajtott, mivel, akinek a legnagyobb szüksége lett volna rá, nem volt jelen. Michael Banks az *Ünnepi golfmeccs*-ben játszott a BBC-ben, erre még korábban felkérték. Mindenki ideges volt, hiszen tudták, hogy Michaelnek aligha lesz ideje két ütés között a szöveggel foglalkozni. Feleslegesen pazarolták az idejüket.

De Peter Hickton nem tudott pihenni. Most, hogy újra a régi szereposztásban játszottak, elhatározta, hogy ameddig csak lehet, próbálnak, így elégítette ki saját mániákus cselekvésvágyát. (Charlesnak megvolt a véleménye arról, hogy miért dolgozik ilyen lankadatlan energiával a rendező. Magasabb rendűnek érezhette magát a többieknél azáltal, hogy agyonhajszolta magát, s talán elejét akarta venni minden kritikának, hogy inkább az erőfeszítésről essék szó, amit a darabba fektettek, mint a minőségről.)

Mivel a főszereplő nem volt jelen, a beugró játszotta a szerepét. Alex Household lelkiismeretesen teljesítette a feladatát, nem tett megjegyzést, de azon volt, hogy megmutassa, mennyire pontosan tudja a szöveget, éles ellentétben Michael Banksszel, aki folyton a sűgóra várt.

És mégis, bár Alex éppen olyan jól játszott, mint Tauntonban, de mégsem olyan jól, mint Banks. Alex *játszott!* Charles érzékelte ezt és érzékelték a többiek is mind. És Alex Household sértődött arckifejezéséből látszott, hogy ő is tisztában van vele.

Malcolm Harris, mivel iskolájában szerda délutánonként sportfoglalkozások voltak, el tudott szabadulni, hogy megnézze a próbát. Miután Peter Hickton úgy két óra felé sikerült lebeszélni a további munkáról, Charles Paris a szerzővel betért a sarki sörözőbe.

Malcolm Harris bosszús volt.

– Teljesen felesleges volt elmennem a próbára, ha egyszer Michael Banks nem is volt ott.

– Nem szólt senki, hogy ma nem jön?

– Nem.

Hát igen. Újabb rossz pont Paul Lexingtonnak, a producernek és az ügynöknek is.

De ez még semmi ahhoz képest, amit Charles a további beszélgetésből megtudott róla.

– Nem bánnám – mondta Malcolm Harris –, ha nem kerülne olyan sokba ez a felszaladgálás Londonba.

– Ezek szerint Paul nem említette, hogy fedezi a költséget?

– Még véletlenül sem.

Na igen. Egyetlen producer sem ajánlja fel, hacsak a szerző ügynöke ki nem kényszeríti belőle.

– Ezt nem bánnám, de pillanatnyilag amúgy sincs pénzem. A tanárok nincsenek túlfizetve, mint köztudott.

– Hát igen. De a tauntoni honoráriumból csak maradt valamennyi?

– Nem.

– Nem?

– Már beszéltem Paullal ezzel kapcsolatban. Azt mondta, hogy nem tud nekem fizetni.

– Hogy nem tud fizetni?

– Igen.

Charles maga előtt látta a jelenetet, amint Paul ártatlan arccal, gondterhelten magyaráz hiszékeny kliensének. Malcolm Harris vidámabban folytatta:

– Nem, de ajánlott egy nagyon jó üzletet.

– Csak nem? – Charles hiába erőlködött, a hangja cinikus volt.

De a szerzőn nem látszott, hogy észrevette volna.

– Azt mondta, hogy nem tud nekem fizetni, mert nem nyúlhat a forgótékéhez a londoni megnyitőig, de ha akarom, azzal az összeggel, amivel tartozik nekem, részvényese lehetek az előadás-sorozatnak – fejezte be diadalmas mosollyal.

– Szóval vállalkozó lesz magából is?

– Pontosan. Most százalékot kapok a tauntoni honorárium, mint részvény arányában, így, amikor a darab majd sok pénzt hoz, a szerzői díjon felül kapok

még bizonyos összeget. – De ha megbukik, gondolta Charles, még azt sem kapod meg, ami mindenképp járna.

– És maga azonnal elfogadta ezt az ajánlatot?

– Hát persze. Hiszen nagyon jó üzlet. És egyébként is, nem volt választásom.

– Ajánlott Paul más megoldást is?

– Igen, azt mondta, hogy ha én ragaszkodom hozzá, hogy kifizessen, nem marad elég pénze, hogy bemutassa a darabot.

Világos volt a dolog kezdettől fogva. Charles megint megdöbben azon, hogy Malcolm milyen könnyen beugrik az üzleti élet legrégebb trükkjeinek is. És Paul Lexington újra nagyot esett a szemében.

– Egyébként – kérdezte a szerző – Micky Banks megtanulta már a szöveget?

– Hát... – próbált kitérni Charles a válasz elől. Meglepetésére, amint beléptek a sörözőbe, Valerie Casst fedezte fel, aki egy nagy pohár gin mellett üldögélt. A nő boldogan integetett neki, így nem tehetett úgy, mintha nem vette volna észre. – Kedves Charles, mennyire örülök, hogy látom.

– Ó.. nagyszerű. Ismeri Malcolm Harrist, ugye?

– Hogyne. Találkoztunk Tauntonban.

– Tényleg?

– Igen. Valerie Cass vagyok. Lehet, hogy nem hiszi el, de én vagyok Lesley-Jane anyja.

– Már miért ne hinném? – kérdezte Malcolm Harris ártatlanul. A bókolás nem volt erős oldala.

Abban sem volt gyakorlata, mint Charles a maga kárán megtanulta, hogy vissza szokás hívni az asztaltársaságot egy pohár italra, így neki kellett megkérdezni:

– Inna még valamit, Valerie?

– Ó, egy csöpp gint. Köszönöm, Charles.

– És maga, Malcolm?

– Egy korsó sört kérek.

A pultnál várta az italokat, amikor elgyötört arccal Alex Household lépett be. – Egy paradicsomlét, Alex?

– Whiskyt kérek.

– Még egy nagy whiskyt, legyen szíves. Szóval rabja lettél az izgatószereknek.

– Tudod, hogy most szükségem van rá, Charles.

– Hm. Nézd, ki van ott. A mama.

– Úristen. Nem kerülhetek a szeme elé.

– Ugyan már.

Alex kelleetlenül követte Charlest, és leült az asztalhoz. Mélységes utálattal nézték egymást Valerie-vel.

– És hol van az én kicsikém? – kérdezte Lesley-Jane anyja.
– Nem tudom – mondta Charles. – Azt mondta, hogy el kell rohannia a próba után.

Valerie megbántottnak látszott.

– Mintha azt mondta volna egyszer, hogy minden este beugrik ide.
– Elég gyakran. De ma nem.
– Maga tudja, hol van, Alex? – kérdezte kedvesen. Aztán odaszúrt egyet: –
Vagy már nem magának kell feltenni ezt a kérdést?

Alex közömbös hangon válaszolt:

– Úgy tudom, elment vacsorázni.
– Csakugyan? Akkor mindkettőnket felültettek.
– Úgy tűnik.
– Nem tudja, kinek a kedvéért ültetett fel bennünket?
– Úgy hallottam, hogy Lesley-Jane Michael Banksszel ment el vacsorázni,
hogy gyakorolják a szöveget.

– Aha – mondta Valerie Cass. Aztán egészen más hangon megismételte. –
Aha. – A hír vegyes érzelmeket keltett benne. Annak örült, hogy a lánya felültette Alex Householdot. Hízelt neki, hogy Leslie-Jane olyan neves személyiséggel tölti az estét, mint Michael Banks. Ugyanakkor bosszantotta, hogy nem szólt neki a programjáról, és az irigység is feltámadt benne a hír hallatán, hiszen mindig is féltékeny volt a lányára. Saját vonzerejét azonnal ki akarta próbálni Charleson.

– Készül valahová vacsorázni?

– Én? Vacsorázni? Ó, én nem eszem sokat. Bekaptam valamit ebédre. Az nekem elég is egész napra.

– Vagy úgy.

– Mondja, Alex – szólalt meg Malcolm Harris váratlanul –, hogy megy Micky Banksnek a szöveg?

– Hát... – Alex Household megvetően elhúzta a száját. És Charlesszal ellentétben, Michael Banks beugrója folytatta, elmondta a szerzőnek, hogyan csapja nagyon a főszereplő a darabot.

Csak ketten maradtak a sörözőben. Mihelyt megitta a gint, Valerie Cass szomorúan távozott, majd kicsivel később Malcolm Harris is elment, átkokat szórva Michael Banksre (természetesen anélkül, hogy fizetett volna egy fordulót). Charles és Alex sokat ittak, de Charles nem érezte azt a megkönnyebbülést, amit máskor, ha színészbarátja társaságában szép csendben leitta magát. Alex nagyon izgatott volt, nagyon ideges, nagyon veszélyes.

Már indulni készültek, amikor Alex, akit az alkohol, nem lévén hozzászokva, közlékenyebbé tett, hirtelen így szólt: – Nem hiszem, hogy sokáig bírom már.

– Mit?

– A megalázást. Hogy ilyen disznó módon megaláznak. Az ember észokok alapján dönt. Azt mondja magának: ezt és ezt fogom tenni, pokoli lesz, de tudom, hogy miért csinálom, megteszem. Bírni fogom. És aztán csinálja, tényleg pokoli, és rájön, hogy nem bírja.

– A beugró szerepről beszélsz?

Alex dühösen bólintott. – Arról és másról is, igen. Egyszerűen érzem, hogy ez így nem mehet sokáig. Kell, hogy történjen valami, valami, ami feloldja a feszültséget.

– De mi?

– Nem tudom. – Alex Household váratlanul felnevetett. – Esetleg valakinek a halála.

Csütörtökön egész nap próbáltak. Bármi történt is Michael Banks és Lesley-Jane között az előző este – és ahogy egymással viselkedtek, azt sugallta, hogy történt valami –, Michael szövegtudását nem segítette elő. Sőt rosszabb volt, mint valaha. Úgy tűnt, hogy emlékezete csak bizonyos mennyiséget tud raktározni: többet nem volt képes megjegyezni. Mindenkit meglepett, ha nem tévesztette el következő monológját, de akkor meg a párbeszédbe zavarodott bele. A ténnyel szembe kellett nézni: Michael Banks már nem képes megtanulni egy szerepet.

Barátságatlan és sértődött volt a próba végén, tudta, mi a baj, de nem volt képes beismerni.

– Figyeljen ide, Micky – mondta Peter Hickton –, segítene, ha ma este újra átvinnénk a szöveget: csak mi ketten?

– Nem, köszönöm – válaszolta udvariasan a sztár. – Hazamegyek és magnóra mondom. Az segít.

– Biztos benne, hogy semmit sem...

– Egészen biztos, köszönöm – válaszolta határozottan. – Ne aggódjon. Egyszer három nap alatt tanultam meg Jago szerepét.

De a jól ismert hengegés sem győzött meg senkit. Mindenki levert volt, Michael Banks elköszönt, és elhagyta a termet.

– Te jó isten – sóhajtott Paul Lexington, és egy percre elvesztette a fejét. – Mi a fenét csinálunk most?

– Fogalmam sincs – vallotta be Peter Hickton.

– Egyszerűen kifogytam az ötletekből. Hacsak nem ragasztjuk fel valahogy a színpalakra az egész szöveget. Ha legalább televíziós adás lenne. Ott van

szövegmonitor, mindenféle hülye tábla, de egy színházban semmilyen eszköz nem áll rendelkezésre, hogy kihúzza a színészt a csávából.

– Na – szólott közbe Wallas Ward, az egykedvű társulati vezető – ezt azért nem mondanám.

HETEDIK FEJEZET

A pénteki próbák ugyanúgy folytak, mint előző nap. Michael Banks most sem tudta a szöveget.

Az agyonhajszoltság jelei kezdtek rajta mutatkozni. Egyre nagyobb erőfeszítésbe került, hogy kedélyesnek látsszon. Nem volt öntelt: nagyon is tudatában volt, hogy a többiek játékát is lehúzza, méghozzá úgy, hogy arra nincs mentség. A szövegtudás alapvető kötelessége a színésznek. Voltak színészek a történelemben, akik alkohalmámorban tántorogtak fel a színpadra, de majdnem mindig pontosan vagy majdnem pontosan tudták a szöveget.

Michael Banks tudta, hogy jól játszik, de nem volt képes megtanulni a szöveget. A szeme alatt sötét karikák jelezték, hogy egész éjszaka fent volt, és hallgatta magnóról a szöveget, de semmi eredmény. Mire az egyik részt végre megtanulta, elfelejtette a másikat.

És nagyon is tudta, mekkora a tét. Tisztában volt a felelősséggel, ami a nevével járt. Az olyan híres embereket, mint ő, többek között azért fizették meg jól, mert nevük megóvta a darabot a bukástól és így a társulat tagjai nem maradtak munka nélkül. Az ő vállukon volt az egész bemutató felelőssége, ezért ha a sztárok bírálták társaik játékát, vagy díszletek, kosztümök megváltoztatását követelték, azzal nem nagyzási hóbortjukat bizonyították, hanem az a vágy sarkallta őket, hogy minél magasabb színvonalú legyen a produkció, amihez a nevüket adták.

Michael Banks tudta, hogy *A csuklyás bagoly* színvonala nem megfelelő. Alig egy hét múlva be kell mutatniuk. Hétfő estére pedig kitzúzték a nyilvános főpróbát. És ami még ennél is fontosabb, szombaton délután Bobby Anscombe-nak kell végigjátszani. És ha nem felelnek meg a vállalkozó szigorú elvárásainak, senki nem kételkedett benne, hogy beváltja fenyegetését, és megvonja a támogatást.

E szomorú gondolatok és a kimerültség persze nem segítettek Banksnek a koncentrációban: a péntek délutáni próbán rosszabb volt a helyzet, mint valaha. Mikor véget ért, fásult csend volt a teremben. A színészek leverten szedegették össze holmijaikat.

– Micky, beszélhetnénk egy szót? - kérdezte Paul Lexington, és a sztár, mintha a vérpadra lépkedne, méltóságteljesen elindult a producer felé, aki ott állt a rendezővel és az ügyelővel.

Mivel tudta, hogy mindenki hegyezi a fülét, Paul Lexington a folyosóra terelte a kis csoportot. Két-három percig maradtak kinn, s ezalatt a teremben egy szót sem szólt senki.

Michael Banks lépett be elsőnek, és éppen ezt mondta:

– Nem, sajnálom, Paul. Szó sem lehet róla. Gondolnom kell a jó híremre.

– Tud más megoldást javasolni? – kérdezte a producer, és már nem törődött a hallgatósággal.

A sztár elkeseredetten tárta szét a karját.

– Megtanulom valahogy a szöveget. Akárhogy.

– Micky, ezt már két hete mondogatja, és semmi eredmény. Valamit csinálnunk kell.

– De nem azt, amit javasol. Kell, hogy legyen más megoldás.

És hogy véget vessen a beszélgetésnek, határozott léptekkel elindult, hogy kávé töltsön magának.

Miután suttogva váltott néhány szót Peter Hicktonnal és Wallas Warddal, Paul Lexington hangosan így szólt:

– Rendben van, emberek. Most abba hagyjuk. Holnap délelőtt tíz óraker találkozzunk. Még sok dolgunk van.

– Meghiszem azt – mormolta Alex Household Charles mellett –, de attól tartok, hiába minden.

– Alex – szólt a producer –, maradna még egy percre?

– Hogyne.

– A sörözőbe megyek – mondta Charles. – Gyere utánam, ha gondold.

– Lehet – felelte Alex szórakozottan. Alig tudta leplezni izgalmát, és Charles tudta, a társa meg van győződve róla, hogy visszakapja a szerepet.

Alex majdnem egy óra múlva jelent meg a sörözőben, s csak egy pillantást kellett vetni az arcára, máris világos volt, hogy reményei nem teljesültek.

Már nem is szabadkozott, csak elvette a nagy pohár whisky Charlesétől.

– A pimasz! Az átkozott pimasz. Ez nem igaz. – Charles nem szólt közbe. Tudta, hogy Alex mindent el fog mondani.

– Tudod, mit akartak? Az az átkozott Paul Lexington a legnagyobb nyugalommal azt kérte, hogy üljek a színpalak mögött az előadás alatt, és mondjam elő Micky Banksnek a szöveget!

– Micsoda? Hogy valamiféle magánsúgó legyél, és ha kell, segíts neki?

– Nem, még ennél is jobb. Én lennék a hallókészüléke.

– Sajnos nem értem.

– Hát nem hallottál még ilyenről? Hasonló helyzetben már alkalmazták. Ez egy új módszer, hála az elektronika hallatlan fejlődésének, a sztár játszhat anélkül, hogy gyötörné magát a szövegtanulással.

– Megmagyaráznád végre?

– Igazán nagyon egyszerű. Egy rövidhullámú rádióadó. Egy balek – mondjuk én, ha Paul Lexingtonon múlna – ül a színpalack mögött, és soronként a mikrofonba mondja a szöveget. Némi változtatás a forgatókönyvben, amely megmagyarázza, hogy miért visel a szereplő hallókészüléket...

– Ami tulajdonképpen a vevőkészülék?

– Pontosan.

– És beválik?

– Már bevált néhány híresség esetében. Persze a darabnak modernnek kell lennie – akkor a legsimább a dolog, ha a figura idősebb. Rómeó persze, ahogy térdnadrágban és mellényben mászik fel az erkélyre, nem viselhet hallókészüléket. De akit Micky játszik... miért ne?

– Fantasztikus. Sose hallottam még ilyen esetről.

– Hát most hallasz. És ha látod majd, hogy a színész hallókészüléket visel a színpadon és ennek nincs funkciója a darabban, tudd, hogy miért.

– És Micky beleegyezett?

– Hajtogatja, hogy szó sem lehet róla, és hogy egyszer három nap alatt tanulta meg a Jagót, de be fogja adni a derekát. Nincs más választása. Kivéve persze a legkézenfekvőbb megoldást.

– Mégpedig?

– Hogy az eredeti szereposztásban kell játszani. – Alex Household hangja nagyon keserű volt, ahogy ezt mondta.

– Ami lehetetlen most már, hogy a plakátok is elkészültek, s azokon mind Micky neve áll.

– Hát persze, én is tudom.

– Hanem igazad van: pofátlanság volt ilyet kérni tőled.

– Ó, hallanod kellett volna, hogyan adták elő. Paul Lexington olyan nyájas volt. Hát persze, öregem, bárki megcsinálhatná, de maga olyan jól ismeri ezt a szerepet, így pontosan tudna időzíteni. És természetesen többet fizetnénk ezért.

– Mennyit? - Egyetlen színész sem tudott volna ellenállni, hogy megkérdezze.

– Ötven fontot hetente.

– Az már valami.

– Na igen, Paul Lexington jól megfizeti azt, aki teljesen megalázkodik.

– És megmondta neki a magadét, ugye?

– Nem, még nem. – Alex Household hidegen mosolygott. – És tudod, abban sem vagyok biztos, hogy meg fogom mondani.

– Úgy érted, hogy elvállalod?
– Talán igen.
– Igazad van – mondta Charles vigasztalóan. – Fogd a pénzt, a többivel ne törődj. Mindig is ez volt a filozófiám.
– Igen – felelte Alex szórakozottan. – Most jövök rá, hogy nem is olyan rossz ez az egész.
– Persze hogy nem.
– A hatalom gyakorlása.
– Hatalom?
– Igen. Hogyan állhat az ember bosszút a megaláztatásért?
– Fogalmam sincs. – Charlesnak nem tetszett, hogy a beszélgetés ilyen irányba terelődött. Az üldözési mánia megint hatalmába kerítette Alexet.
– Hogy ő is megaláz valakit.
– Lehet, de...
– És ha már ott kuksolsz a színpalak mögött, hogy soronként mondd a szöveget egy vén, szenilis hülyének, aki képtelen megtanulni... – rekedten felnevetett – nos, csak rajtad múlik, hogy mit súgysz.

Szombat reggelre Michael Banks belátta, hogy nincs más megoldás.

Csak ült szégyenkezve, és egy szót sem szólt, miközben Paul Lexington elmagyarázta a színészeknek, hogy s mint lesz, majd továbbra is szótlanul, de figyelmesen hallgatta Wallas Wardot, aki bemutatta a hallókészüléket, amivel egy másik előadás során már megismerkedett.

Michael Banks felvette, és azonnal elkezdték a próbát. Alex Household a fal mögött ült egy széken, önelégülten mondta bele a szöveget egy kis készülékbe, amin antenna is volt. Michael Banks pedig játszott a színpadon, hallókészülékkel a fülén.

– A hangerőt nem tudjuk beállítani megfelelően, csak ha majd a színházban próbálunk. Addig csak az időzítéssel törődjenek – javasolta Wallas Ward.

– És a nagy napon én hol fogok gubbasztani? – kérdezte színtelen hangon Alex. – A sűgő mellett?

– Nem. Az túl közel lenne a színpadi ügyelőhöz, és esetleg az ő szavai is behallatszanának a mikrofonba. Nem, maga a megfigyelőpontra fog ülni – mondta Wallas Ward, és ez színházi nyelven a színpadi ügyelővel szemközi helyet jelentette.

– Remek. – Alex túlságosan is segítőkész volt. Elkezdték a próbát. Nem ment simán. Michael Banks nem volt hozzászokva, hogy mialatt játszik, egy hang megállás nélkül duruzsol a fülébe, Alex pedig rájött, nem is olyan könnyű jól időzíteni. Ha Alex normális tempóban mondta a szöveget, Michael Banks megakadt, belezavarodott, mert nem volt képes megismételni a mondatot,

miközben már a következőt hallotta. Csak akkor ment valahogy a dolog, ha Alex minden mondat után kis szünetet tartott, Michael megismételte és várta a következőt. Ezzel a módszerrel a párbeszédeknel még csak boldogultak, de a monológok borzalmasak voltak megint. A kis szünetek, ahogy Michael Banks a következő sorra várt, széttördelték az egészet. A szöveg pontos volt, úgy, ahogy megírták, de a játék döcögött.

Michael Banks becsülettel küzdött legalább egy órán keresztül, aztán lekapta a hallókészüléket a fejről és így szólt:

– Sajnálom, emberek. Láthatják, egyszerűen nem megy.

– Nyugalom – mondta Wallas Ward –, csak nyugalom. Kis időbe telik, míg megszokja az ember.

– Mennyi időbe? Minden perc drága.

– Folytassák a próbát.

Kínosan döcögött az egész, de Michael Banks nem adta fel. A memóriája ugyan romlott, de volt benne kitartás.

Bobby Anscombe-t háromra várták. Végig akarta nézni a darabot. Addigra tökéletesen kellett működnie a készüléknek. Hallgatólagosan megállapodtak, hogy ebédszünetet sem tartanak. A társulat minden tagja azt akarta, hogy a sztárnak sikerüljön a próba.

Lassan-lassan kezdtek belerázódni. Alex gyorsabban beszélt, Michael Banks pedig egyre ritkábban állt meg.

Közös erőfeszítéssel dolgoztak, így is kellett lennie. Alex feladata, hogy diktálja az ütemet, legalább olyan nehéz volt, mint Michael Banks számára az, hogy elég gyorsan mondja a szöveget. Charles megkönnyebbülten látta, hogy Alex is szívvel-lélekkel dolgozik. Bármilyen ellenérzései lehettek is, bármennyire fenyegetőzött is korábban, a beugró most tökéletesen a feladatnak szentelte magát, figyelt, hogy jó ütemben mondja a szöveget, áthatotta a közös akarat, hogy a trükk beváljon.

Végigkínlódták a második felvonást is. Fél három volt, múltak a percek, Bobby Anscombe-nak hamarosan meg kellett érkeznie. A feszültség egyre nőtt a teremben, ahogy mindenki együtt érzően figyelte Michael Bankset.

Közeledett a csuklyás bagolyról szóló nagy monológ, amelyet Malcolm Harris joggal tartott darabja tetőpontjának; ez volt az a rész, amit a sztár egyszer sem tudott végigmondani, mióta nem tartotta kezében a szöveget. Teljes volt a csend a teremben, csak a színen lévő szereplők beszéltek.

A monológ volt a jelenet tetőpontja, amit ketten játszottak: Michael Banks és a lányát alakító Lesley-Jane. Sikerült jó ütemben végigmondaniuk a monológot megelőző párbeszédet, és a sztár tehetsége, hosszú idő után először, megint megcsillant.

A címben szereplő csuklyás bagolyhoz beszélt itt többségében, s a jelenet végén a földhöz kellett vágni az üvegalitkát, benne a madárral. S bár minden előadáson ezt kellett tennie, a színpadi ügyelőnek az volt a kérése, hogy spóroljanak az üvegalitkákkal, s a próbák során csak imitálják a jelenetet.

Lesley-Jane megadta a végszót, és mindenki visszafojtotta a lélegzetét.

– De apám – mondta –, téged soha nem fognak elfelejteni.

– De igen – mondta Michael Banks. – Elfelejtenek.

– Családunk három nemzedéke élt ebben a házban. Három nemzedéken át járkáltak ebben a szobában, aludtak, veszekedtek, szerettek és meghaltak itt. S a következő nemzedék még a nyomukat is eltörölte. Új tapéta, új bútor, új ablakkeretek... a múlt eltűnt. Nyomtalanul eltűnt. Hacsak nem hisz az ember egy természetfeletti lényben, aki mindent feljegyez rólunk. Egy isten talán – vagy inkább egy csuklyás bagoly...

– Miért is ne? Ez a kitömött madár mindig itt volt, ebben a szobában. Képzeld el, ha élne, ha emlékezni tudna a botlásainkra. Jézusom, a sok gyarlóság, melyeknek e falak tanúi voltak. És ez a madár végigélt mindent, végignézett mindent nyugodtan, csendben.

Felvette az üvegalitkát, és elgondolkozva nézte a madarat. Hirtelen megváltozott az arckifejezése és felkiáltott:

– Hát nem, nem tűröm tovább, hogy figyeljenek! – És a földhöz vágta.

Kitört a taps a teremben. Lesley-Jane a nyakába ugrott. Mindenki tudta, hogy sikerült. Nemcsak, hogy jól mondta a szöveget, hanem nagyobb hatást is keltett vele, mint bármikor előtte, akár ő a próbákon, akár Alex az előadásokon. De Alex is hozzájárult ehhez. Az időzítéssel, az előadásmódjával neki is része volt Michael Banks játékában, amely a darabban új mélységet, új tartalmat tárt fel. A taps a közös erőfeszítésnek szólt.

Öt percük volt még háromig. Paul Lexington csendet kért. Az arca sugárzott a boldogságtól; tudta, hogy sikerült. – Azt hiszem, minden rendben lesz. Most pihenünk egyet. Köszönöm mindannyiuknak a kemény munkát. Bobby percekben belül itt lesz, és azt akarom, hogy olyan előadást lásson, amitől még a szája is tátva marad.

Az előadás ha nem is tökéletes, de jó volt. Időnként Alex és Michael között az időzítés nem sikerült, és a sztár eltévesztette a szöveget, de többségében megakadás nélkül játszotta a szerepet. Bobby Anscombe, akinek először egyáltalán nem tetszett az ötlet a hallókészülékkel, a végén kénytelen volt elismerni, hogy nem is rossz. A többiekhez hasonlóan ő is felfogta, hogy nincs más lehetőség.

– Rendben – jelentette ki a társulatnak a tőle megszokott barátságtalan hangon. – Nem vonom meg a támogatást. De még fene sokat kell dolgozniuk

rajta. A múlt heti próbák nem értek semmit, és hétfőn a nyilvános főpróbán már közönség előtt kell játszaniuk.

– Tehát lesz főpróba? – kérdezte Paul Lexington. Kiderült ebből, hogy a két producer korábban fontolóra vette azt a lehetőséget is, hogy ne legyen nyilvános főpróba.

– Lesz. Szükséges ez az előzetes bemutatkozás, még ha rosszul sül is el, különben a közönség arról sem értesülne, hogy a darab egyáltalán létezik. Bármilyen hírverés jobb a jelenleginél. Tulajdonképpen mi van azzal az istenverte reklámmal – szegezte producértársának a kérdést.

– Az ügynökségen azt mondták, hogy már foglalkoznak vele.

– Kicsit későn kezdik. Már régen hirdetniük kellene a sajtóban, tv-ben, rádióban. Csinálnak egyáltalán valamit?

– Micky ma este szerepel a műsorreklámban – hat óra körül küldik a kocsit, Micky...

A sztár fáradtan bólintott, hogy tudomásul vette.

–...aztán holnap megjelenik egy interjú a *Sunday Times*-ban.

– Jobb a semminél, de hol vannak azok az átkozott plakátok?

– Hát igen, késnek vele. Tudja, elég nehéz elérni azokat az embereket, akik elvállalták.

– Azt tudom...

– De már valószínűleg megvannak.

– Hát remélem is. Csütörtökön kezdünk, és még átkozottul keveset hallattunk magunkról. – Bobby Ancombe Peter Hicktonhoz fordult: – Minden elő van készítve a ma esti bevonuláshoz a *Variety*-ben?

A rendező bólintott, és már előre élvezte a kemény munkában eltöltendő, álmatlan éjszakát.

– Tehát holnap este technikai próba, hétfőn délután pedig kosztümös főpróba, ugye?

– Így van – válaszolta Peter Hickton.

– Hm. Az isten szerelmére, azon legyen, hogy Micky és Alex gyakoroljon még ezzel az átkozott CB-vel holnap délután. Még csöppet sem hangzik természetesen az egész.

– Ne aggódjon – szólt közbe Paul Lexington diplomatikusan. – Minden rendben lesz. Olyan lesz ez a darab, Bobby, hogy büszkélkedhet majd, hogy a nevét adta hozzá.

A vállalkozó gúnyosan felnevetett:

– Ajánlom is. Ne felejtse el, Paul, hogy még mindig nem írtuk alá a szerződést. Még mindig kiszállhatok az egészből, ha nem tetszik.

– Igen, nagyon sajnálom. De olyan sok dolgom volt ezen a héten, hogy egyszerűen nem volt időm véglegesen megfogalmazni a szerződést.

Charles azon tűnődött, vajon igaz-e ez, vagy Paul Lexington megint elodázó taktikát folytat a maga fondorlatos módján. Ösztöne azt súgta, hogy ne higgyen a producernek.

Bobby Anscombe gonoszul mosolygott:

– Én nem bánom, hogy nincs szerződésünk, ha maga nem bánja, így szabadon kiszállhatok a buliból, ha akarok.

De senki sem hitt a fenyegetésben. Mindnyájan tudták, hogy *A csuklyás bagoly* túlélte a krízist. A héten először mertek bizakodni mindnyájan, hogy tényleg bemutatják a darabot a következő csütörtökön, ahogy tervezték.

NYOLCADIK FEJEZET

Semmi sem tudja úgy elrontani egy színházi bemutatóra készülődés örömét, mint egy hosszú technikai próba, és pontosan ez történt *A csuklyás bagoly*-jal is 1980. október 26-án, szombaton este.

Ahogy ez már lenni szokott, a technikai próba most is későn kezdődött. Peter Hickton egész este sokat bajlódott a Variety technikai személyzetével. Hozzá volt szokva, hogy saját emberei, csakúgy, mint színészei, jól ismerték, és készek voltak éjjel-nappal dolgozni, hogy az általa megkívánt színpadi hatás létrejöhön. A Variety személyzete azonban más volt. Semmilyen személyes kapcsolatuk nem volt a rendezővel, és nagyon is jól ismerték jogaikat, így nem voltak hajlandók alávetni magukat sajátos munkastílusának. Peter Hicktonnak eszébe sem jutott, hogy a szakszervezet által "megállapított túlóra" kifizetésével vásárolja meg együttműködésüket, ehelyett hisztériás jelenetet rendezett, látva a személyzet nyilvánvaló közönyét, és ezzel elérte, hogy még kevésbé tették meg, amit kért. Paul Lexington és Wallas Ward sok energiát áldoztak rá, hogy lecsillapítsák a felborzolt kedélyeket, senki sem aludta ki magát, és semmi sem ment a terveknek megfelelően.

Mikor végre este tíz óra után elkezdték, a próba nagyon lassan ment. A színészeknek az ismeretlen színpadon le kellett küzdeni az ilyenkor mindig felmerülő nehézségeket, Peter Hickton pedig még nem dolgozta ki a végleges világítási tervet, így sok mindent ott helyben kellett megoldani, ami azt jelentette, hogy sokszor félbeszakadt a próba, és vártak, míg végre a rendező és a technikusok megállapodtak a világításban. Ezalatt a színészek ácsorogtak: unatkoztak, nevetgéltek, ami feldühítette a körülöttük dolgozó technikusokat. A hangulat egyre rosszabb lett.

A Variety emberei fel-alá járkáltak, minduntalan az órájukra néztek, és kellemetlen megjegyzéseket tettek bizonyos amatőrökről és vidéki

társulatokról, hogy milyen ostobaság így elkapkodni egy bemutatót, és hogy kizárt dolog, hogy minden elkészüljön a hétfő esti nyilvános főpróbára.

Paul Lexington rohagált, ő is az óráját nézte és magában számítgatta, hogy mennyi túlórárt kell fizetnie (vagy, Charles gyanította, hogy mennyit tud majd letagadni).

Az új trükk, a hallókészülék alkalmazása csak bonyolította a helyzetet. Először is, a Variety hangmérnökének nem tetszett a dolog, mert senki sem kérte ki előzetesen a véleményét ezzel kapcsolatban, holott, hangoztatta, ő a felelős mindenféle hangtechnikai felszerelésért, így aztán nyakatekert vitába bonyolódtak Paul Lexingtonnal, hogy a hallókészülék hangtechnikai felszerelésnek számít-e vagy sem, míg végül hosszú civódás után megegyeztek (és minden bizonnyal némi pénz is gádzát cserélt).

Miután mindenki jóváhagyta használatát, a hallókészülék nem működött úgy, ahogy kellett volna. Michael Banks, aki ekkorra már teljesen kimerült, nem volt képes követni az időzítést, ami pedig előző nap a kemény munka eredményeként már tökéletes volt, így megint belezavarodott a szövegbe. Alex itt nem ült olyan központi helyen a színpalak mögött, mint a próbán, nem érzekelte, mi történik a színpadon, hogy újrapróbáltak egy jelenetet a világítás megváltoztatása miatt, így gyakran nem azt a részt mondta a mikrofonba, amit kellett volna.

A hangerősség beállítása szintén nehézséget okozott. Hol túl halk volt, és Michael nem hallotta jól, egészen mást mondott, és ez más körülmények között akár mulatságos is lett volna, most azonban csak rosszindulatú vihogást váltott ki az elgyötört színészekből. Hol túl hangosra állították; Michael hallotta is a szöveget, de sajnos nemcsak ő – kisértethangként betöltötte az egész termet.

A legnagyobb kellemetlenség természetesen a csuklyás bagolyról szóló monológ közben következett be. Charles a színpad előtt tartózkodott, és látta, hogy mi történt.

Már majdnem hajnali három óra volt, és az utolsó negyedórában jobban mentek a dolgok. Hogy közeledett a próba vége, mindenki összeszedte (valószínűleg végső) erejét. Michael Banks játéka aznap először, kezdett erőteljesebb lenni, ahogy a csuklyás bagoly monológ közeledett.

– De apám – mondta Lesley-Jane –, téged soha nem fognak elfelejteni.

– De igen. Elfelejtenek.

– Családunk három nemzedéke élt ebben a házban. Három nemzedéken át járkáltak ebben a szobában, aludtak, veszekedtek szeretkeztek és *beszállt egy utas a Shaftesbury Avenue-n, Neasdenbe akar menni...*

Csend volt a színházteremben. A sztár, aki hirtelen felfogta, hogy mit mondott, értetlenül nézett. Charlesnak eszébe villant, talán Alex váltotta be

fenyegetését, és más szöveget mondott a mikrofonba. Ha igen, akkor a lehető legrosszabb pillanatot választotta erre.

Némi időbe telt, míg megállapították, mi okozta a tévedést. Az adóvevő ugyanazon a hullámhosszon volt, mint egy kint elhaladó taxi.

Végre mégis befejeződött a technikai próba. Végre túlestek a hétfői délutáni kosztümös próbán is. És végre hétfőn este néhány perccel nyolc után a függöny először emelkedett fel Malcolm Harris *A csuklyás bagoly* című darabjának londoni bemutatóján.

Az előadás megfelelő volt. Ennél többet mondani túlzás lett volna; főpróbának sikeres volt. A West End sok rosszabb főpróbát is látott már.

A jegyek körülbelül egyharmada elkelt; a közönség, ha nem is volt elragadtatva, de értékelte az előadást. A színészek, akik emlékeztek a tauntoni ünneplésre, csalódtak voltak: de azzal vigasztalták magukat, hogy mégis eljutottak idáig, ami három nappal azelőtt még igen valószínűtlennek látszott.

Michael Banks egészen jól boldogult a szöveggel, csak egyszer-kétszer hibázott és egyszer hallgatott el fél percre – ami rettenetes hosszúnak tűnt –, amikor teljesen elvesztette a fonalat. George Birkitt viszont mintha teljesen elfelejtette volna a szöveget; sokszor kellett a sűgóra hagyatkoznia. Charles Paris hallotta, hogy valaki gúnyosan megjegyezte: George úgy gondolja, neki is járna egy hallókészülék, ha a sztárnak van.

Bár a szöveggel nem volt baj, Michael Banks játéka nagyon visszafogott volt; csak halvány árnyéka annak, amit nyújtani tudott. A kimerültség volt az oka. Az elmúlt két hét feszültsége most jött ki rajta; egy nappal sem látszott fiatalabbnak hatvannégy événél.

Senki sem aggódott játéka miatt. Hiszen ez még csak a nyilvános főpróba volt. Hanem a bemutatón – gondolták – a közönség, a hangulat majd megteszi a magáét.

Még két nyilvános főpróba állt előttük, aztán csütörtökön hét órakor (azért olyan korán, hogy a kritikusok még lapzártáig elkészüljenek írásaikkal) felmege a függöny *A csuklyás bagoly* igazi bemutatóján.

- Szervusz, én vagyok.
- Charles?
- Ne haragudj, hogy az iskolában hívlak, de beszélni akartam veled, és esténként a színházban vagyok.
- Persze.
- Egyedül vagy, Frances?
- Hát éppen van nálam valaki, de ha gyorsan...
- A bemutató miatt hívtalak.
- Ó, persze. A darabotok. Mikor lesz?

– Csütörtökön.
– Aha.
– Gondoltam, ha esetleg el tudnál jönni...
– Csütörtökön. Hát tulajdonképpen el kellene mennem egy összejevetelre...
– Frances...
– De azt hiszem, el tudom intézni... Igen, rendben, Charles. Semmiképp sem akarom elszalasztani a bemutatót, amiben azt a ragyogó szerepet játszod.
– Hát...
– Mi baj?
– Hm. Régen beszéltünk már, ugye?
– Hogy érted ezt?
– Tartok tőle, nem lesz abban az örömben részed, hogy színpadon láthass. Ehelyett abban a kétségtelenül nagyobb örömben lesz részed, hogy mellettem ülhetsz.
– Miért? Mi történt?
– Mindent elmondok csütörtökön. Találkozunk a Macklin Streeten, a Variety Színház előcsarnokában háromnegyed hétkor.
– Jó.
– Szervusz.
– Szervusz.
Charles megborzongott. Képzlődött csak, vagy Frances tényleg hűvösebb, mint régebben?

A keddi esti főpróba után zártkörű fogadás volt. Paul Lexington nem a társulat kedvéért rendezte, ez egyáltalán nem vallott volna rá, hanem a jegyügynökségeket akarta vendégül látni.

Charles már elfelejtette, milyen fontos a szerepük ezeknek az ügynökségeknek egy West End-i bemutató sikerében. Mivel a közlekedés megdrágult, ráadásul a londoni alvilági élet sötétedés után köztudottan megélenkült, a színházaknak egyre nagyobb gondot okozott, hogy a környékről hogyan jutnak be az érdeklődők a városba egy-egy előadásra, így a jegyügynökségek és azok az emberek, akik a színházjáratokat szervezték, igen fontos szerepet tölthettek be, és a producereknek volt annyi eszük, hogy körüludvarolják őket.

Ezért került sor a fogadásra, amin a Paul Lexington Produkciók néhány üveg bort és sós rágnivalót tálalt fel. Lehetett tudni, milyen szegényes lesz, mert az előadás előtt Wallas Ward, a társulati vezető végigjárta az öltözőket a főnökség üzenetével. Az üzenet úgy szólt, hogy a fogadást a jegyügynökségek tiszteletére tartják, ezért kéri a színészeket, hogy csupán egy pohár bort igyanak. Mint a zsúrokon, a régi időkben, Cs. N. Z. (családtagok ne zabáljanak).

Charles dühítőnek találta az egészet. A kicsinyesség, hogy mindenki csak egy pohárral ihat, nem is érdekelte volna, de a fogadás miatt elesett attól a vidám félórától, amit a sörözőben töltött minden este a záróra előtt, s amire oly nagy szüksége volt azután, hogy a színpadon teljes erővel bedobta magát. (Az a tény, hogy mint beugró, nem játszott esténként, semmivel sem csökkentette e szükségletet.)

A színészek mind jól ismerték a játékszabályokat, tudták, milyen fontos, hogy az ügynökségek támogassák a darabot, így mindnyájan igyekeztek elbűvölőek lenni. Természetesen a meghívottak Michael Banksre voltak kíváncsiak elsősorban, aki uralkodott fáradtságán, és nagyon kedves, nagyon közvetlen volt. Charles csodálattal figyelte, ahogy ez a vén róka viselkedett: mintha könnyed és felszabadult lett volna, úgy beszélt a társulatról, mint egy boldog családról, és hogy micsoda remek multság volt számára minden próba. Egy ízben meghallotta, amint a sztár nevetve ezt mondta:

– Régen játszottam már színházban. Volt is egy kis problémám a szövegtanulással. De ezen is túljutottam.

Charles arra gondolt, ez egész jó példa volt rá, hogyan lehet kettős értelmet adni valaminek, hamis benyomást kelteni anélkül, hogy valóban hazudna az ember.

Őt magát egy unalmas kis emberke foglalta le, a lutoni amatőr színtársulat lelkes tagja, akinek, bár nem mondta ki egyértelműen, nyilvánvalóan az volt a véleménye, hogy *A csuklyás bagoly* nyomába sem érhet az ő legutóbbi darabjuknak, a *Mi, házások* című produkciónak.

– Ráadásul – folytatta a kritikai észrevételeket – a maguk darabja túlságosan hosszú.

– Csak nem? – kérdezte Charles barátságosan. – Maga szerint ellaposodik?

– Nem, de túl későn van vége. Túl későn érénk vissza a nézőkkel Lutonba, azt pedig nem szeretik.

– Vagy úgy.

– Azt kell csinálni... – elhallgatott, majd nagylelkűen úgy döntött, hogy kamatoztatja szakértelmét. – Igen, azt kell csinálni, hogy lefaragnak tíz percet a végéből. Akkor esetleg műsoron maradhatnak.

– Hát persze – mondta Charles. – Nagyon köszönjük. – Mivel Paul Lexington rendezte a fogadást, és a jegyügynökségek megnyerése egyébként is a főnökség feladata, Charles csodálkozott, hogy a producer nincs jelen. Wallas Ward helyettesítette, s bár igyekezett kedvesen bánni a vendégekkel, nem volt az igazi. Charles hallotta, hogy többen is érdeklődtek Paul felől. Az ügynökök úgy érezték, nem olyan fogadásban részesültek, ami megillette volna őket.

Körülbelül félórás késéssel a producer végül megérkezett, körbeszaladt, hogy mindenkivel váltson pár szót, jóvá akarta tenni a késést. Ide-oda futkosott,

mint mindig, mégis volt benne valami szokatlan. Az arca halottfehér volt, mint akit megrázkódtatás ért. Charles azon tűnődött, vajon milyen új szerencsétlenség szakadt rájuk, vagy hogy a producer mely kétes ügylete mondott csődöt.

Hamarosan megtudta. Háromnegyed tizenkettőkor végre kikísérték a vendégeket. Nem ment könnyen, mert úgy tűnt, maradtak volna reggelig. Nem osztották klienseik aggodalmát a késői hazatéréssel kapcsolatban. Csak akkor kaptak észbe, amikor leszedték az üvegeket az asztalokról, és az utolsó pohár is kiürült. (Már Charles is rájött, hogy semmi sem lesz abból a pohárka borból, amit az est végén engedélyezett volna magának.)

Az etikett úgy kívánta, hogy a színészek közül senki se távozzon, míg az utolsó vendég is el nem ment, de amint az betette maga után az ajtót, mindenki a holmijáért nyúlt, és azonnal indulni készült.

– Megyünk, Micky? – hallotta Charles, amint Lesley-Jane Decker a sztárhoz fordult.

Ami már önmagában elég érdekes volt. De Paul Lexington tapsolt egyet, és megkérte, hogy maradjanak.

– Egy kis figyelmet kérek, emberek. Híreim vannak. Sajnos, megint jó és rossz híreim. A jó hír, hogy sikerült megnyernünk a jegyügynökségeket. Tetszik nekik az előadás, és ajánlani fogják ügyfeleiknek - egy feltétellel. Mégpedig, hogy tíz percet faragjunk le az időből. – Ez élénk tiltakozást váltott ki. Malcolm Harris, aki a legádázabb ellenzője lett volna a javaslatnak, nem volt jelen, de Peter Hickton a szerző nevében is tiltakozott:

– Nézze, ezt nem tehetjük. A darab így kerek egész. Elrontanánk.

– Sajnálom - mondta Paul. – Meg kell tennünk. Bármit kihagyunk, ha kell. Peter, jöjjön az irodámba tízkor, hogy végigmenjünk a forgatókönyvön. És kettőkor mindenki jelenjen meg, közölni fogjuk, hogy mi marad ki. Rendben, Wallas? A társulati vezető bólintott.

– Értesítenünk kellene Malcolmot – tiltakozott Peter Hickton. – Ez az ő darabja.

– Nincs időnk. Különb is, már nem az ő darabja. Minden jog az enyém. Sajnálom, hogy meg kell tenni, de muszáj. Nem vállalják a különjáratok megszervezését, ha ilyen későn van vége az előadásnak.

Ha bárki kételkedett volna a jegyügynökségek hatalmában, hát most itt volt a bizonyíték. A színészek zúgolódtak még, de kénytelenek voltak fejet hajtani, és megint indulni készültek, de Paul Lexington ismét megállította őket.

– Rossz hírem is van.

Megdermedtek. Mindnyájan azt hitték, hogy ez volt a rossz hír.

– Bobby Anscombe-től jövök. Sajnos, nem tudtunk megegyezni bizonyos... művészeti dolgokban. Ezért úgy határozott, hogy megvonja tőlünk támogatását.

Ez mennykőcsapásként érte mindnyájukat. Amint magához tért, Charles eltűnődött, vajon mi lehetett a nézeteltérés valódi oka. Biztos volt benne, hogy Paul Lexington megpróbálta becsapni producertársát. Talán végre mégis elkészült a szerződés, és Bobby Anscombe-nak nem tetszettek a feltételek. Valami ilyesminek kellett történnie; Charles kezdte kiismerni Paul módszereit. De ha azt hitte, hogy a ravasz Bobby Anscombe-t is olyan könnyű átverni, mint a hiszékeny Malcolm Harrist, hát tévedett.

De a fáradhatatlan producer folytatta:

– Hát ez sajnálatos, de nem történt katasztrófa. Inkább eltekintek Bobby támogatásától, mintsem, hogy feladjam saját művészi elképzeléseimet a darabmal kapcsolatban.

Hogy e megjegyzés hallatán senki sem nevette el magát, Charles számára azt jelentette, hogy a többiek nem osztották erről az emberről alkotott véleményét. Híttek Lexington szép szavaiban.

– Vannak más vállalkozók is, és ne aggódjanak, elég pénzem van még erre a darabra. Nem fogok tönkremenni. Legyenek teljesen nyugodtak. *A csuklyás bagoly-t* bemutatjuk, mi több, hatalmas siker lesz.

A színészek éljeneztek, de Charles a biztató szavak ellenére pánikot vélt felfedezni Paul Lexington szemében.

És ahogy jobban átgondolta a helyzetet, nem is csodálkozott. Pontosan nem tudta ugyan, mennyi pénzre volt szükség az előadás-sorozathoz, de bizonyos dolgokat ő is ki tudott számítani. A Paul Lexington Produkciók színre tudta vinni a darabot Tauntonban, de Bobby Anscombe támogatása nélkül nem tudta fedezni a londoni bemutatót. Az ő támogatását pedig csak a költségvetés jelentős növelésével tudták megvásárolni. A tauntoni szereposztással a bemutató viszonylag nem került sokba. De Michael Banks neve - és tulajdonképpen George Birkitté is - nagyon megnövelte a vállalkozás költségeit.

És most azt a támogatást, amiért megváltoztatták az eredeti szereposztást, megvonták.

Michael Banks hirtelen igen drága kolonc lett Paul Lexington nyakán.

KILENCEDIK FEJEZET

Különös a beugró színész helyzete, de a legkínosabb perceket a premier előtt éli át. Nem vonhatja ki magát az általános izgalomból, de nincs része a feloldódásban, amit a játék nyújt. Nem foglalkozhat mással, nem engedheti el magát: állandóan készenlétben kell lennie: csak amikor lemegy a függöny a darab végén, lehet biztos benne, hogy nem kell színpadra állnia. A kezdés előtti

félóra a legidegtépőbb. Figyeli a színészt, akit szükség esetén helyettesítenie kell, nem mutatkoznak-e rajta a kimerültség, a várható összeomlás jelei, és izgul, hogy vajon tudni fogja-e a szerepet, ha mégis be kell ugrania. Néha megtörténik a legrosszabb, hogy a színész nem jelenik meg a kitűzött időpontban, félórával a kezdés előtt. Ekkor a beugró megjárja a bizonytalanság poklát, mígnem a színpadi ügyelő utasítja, hogy menjen öltözni. És milyen gyakran megtörténik, hogy míg a beugró ott remeg a színpad mögött és várja, hogy felemelkedjen a függöny, megérkezik az igazi szereplő sűrű bocsánatkérések közepette, hogy áramszünet volt a metróban, vagy hogy dugóba került.

A beugró nem tud megnyugodni. Szeretne színpadra állni, ugyanakkor szeretne egy nyugodt estét, amikor olvassgathatna abban a biztos tudatban, hogy nem kell beugrania. (Így érez legalábbis az ambiciózus beugró, aki játszani akar. De van egy sereg hivatásos beugró, többségében azok a színésznők, akik visszavonultak a színpadtól, hogy gyermekeiknek szenteljék magukat, nekik csak az fontos, hogy legyen munkájuk, így kapcsolatban maradhatnak a színházzal, ami után sóvárognak, de nem kell annyira elkötelezni magukat, mintha estéről estére játszanának.)

Charles Paris nem volt hivatásos beugró. Még reménykedett. S bár kemény csapás érte a tauntoni mámoros napok után, a remény megmaradt, csak most másról álmodozott, mint korábban. Elképzelte, amint egyszer csak felkéri, hogy vegye át George Birkitt-től a szerepet, és ő, a mellőzött színész, ragyogó játékaival elkápráztatja a kritikusokat; újra és újra maga előtt látta a jelenetet, hiába küzdött ellene keményen.

Tudta, hogy többek között ezért látogatta meg elsőnek George Birkittet, amikor az előadás előtt végigjárta az öltözőket. Ragadozóösztönével azonnal felismerte volna a közelgő agyvérzés jelét a színészen.

George Birkitt azonban remekül nézett ki. Éppen az öltözőasztala feletti tükörben nézegette magát, ugyanazt csinálta, amit a televíziós stúdiók monitorain szokott próbálgatni – hogy melyik profilja előnyösebb.

– Üdv, George. Csak azért néztem be, hogy minden jót kívánjak.

– Ó, köszönöm, Charles. – Mintha teljesen elfelejtette volna, hogy régebben Charles játszotta a szerepet. – Azt hiszem, ma este itt lesz a rendező és néhány színész is, akikkel együtt dolgoztam a *Nadrággombok*-ban.

Szóba kellett hoznia a televíziós sorozatot, nehogy elfelejtsék, hogy játszott benne.

– Nagyszerű. Én a nézőtéren leszek.

– Jó. Akkor megtehetnél nekem egy szívességet. Tudod, a vacsorajelenetben ott állok elől, és mondom azt a rémes monológot...

– Igen?

– Nos, megmondanád, hogy mit csinál Micky közben? Biztos, hogy csinál valamit, amit én nem látok. Megfigyelnéd? Persze tudom, hogy ő a sztár meg minden, de kutya legyen, ha hagyom, hogy valaki, akár ő is, elvonja rólam a közönség figyelmét.

Charles a Sztáröltözőbe nyitott be ezután. Az ajtóban állt a Cerberus, Micky öltöztetőnőjének, a megvesztegethetetlen Harvének személyében, aki már évek óta Micky mellett dolgozott. Amint felismerte a látogatót, így szólt:

– Jó, de csak nagyon röviden. Nem akarom, hogy kifáraszszák.

– Rendben.

Az öltöztetőnő gondoskodása ellenére, Michael Banks nagyon összetörtnek látszott, s ezt még az erős smink sem tudta elfedni.

– Minden jót, Micky.

– Köszönöm, Charles, öregfiú - mosolygott kedvesen a sztár.

– Biztos, hogy mindenkit el fog kápráztatni ma este.

– Remélem, nagyon remélem.

Kopogtak, és Harve kelletlenül betessékelté Lesley-Jane Deckert. Mint Tauntonban, most is kis csomagok voltak a kezében. A csomag méretéből, amit Michael öltözőasztalára tett, arra lehetett következtetni, hogy őt nagy üveg pezsgővel tartotta illendőnek megajándékozni.

Átölelte a nyakát és így szólt:

– Minden úgy legyen, ahogy szeretnéd, drágám.

– Köszönöm, kedvesem. Ugyanezt kívánom neked – mosolygott ellágyultan. – Az öltöződben van már az ellenállhatatlan Valerie Cass, hogy ellásson még egy sereg jó tanáccsal?

Lesley-Jane elnevette magát.

– Kint ül a nézőtéren, ott is a helye. Apámmal.

– Itt lesz, még mielőtt vége a darabnak.

Charles kínosan érezte magát, hiszen ügyet sem vetettek rá. – Nos, én... hát... Az ajtó felé indult, amit Harve engedelmesen – és örömmel – tárt ki előtte.

Az ajtóban Alex Household állt.

– Kéz- és lábtörést, Micky – mondta, meglehetősen feszült hangon. – Ott leszek és segíték.

– Az isten áldja meg. – A sztár odafordult beugrójához. – Maga nélkül nem tudnám végigcsinálni, tudja jól.

– Tudom. – Alex Household mintha túlságosan megnyomta volna a szót.

Lesley-Jane nem támaszthatta tovább az ajtót, hát megfordult. Charles észrevette, hogy nagyon sápadt, mintha beteg lenne.

– *Bonne chance** , Lesley-Jane – szólt hidegen Alex –, látom, a szokásos körutadat végzed az ajándékokkal, mint minden bemutatón.

Szándékosan mondta, hogy zavarba hozza a lányt. És sikerült is neki.

– Igen... persze. Sajnos... a beugrókra nem gondoltam.

– Nem – Alex Household durván felnevetett –, persze hogy nem.

Azzal bevágta maga mögött a Sztáröltöző ajtaját.

Charles a társalgóban érte utol. Az előadásban betöltött különös szerepe miatt Alex helyzete még a beugróénál is nehezebb volt. Charles szeretett volna valami kedveset mondani neki, de csak ez jutott eszébe:

– Kéz- és lábtörést.

– Ó, úgy gondolod, hogy a sűgónak is szerencsét kell kívánni? Pedig ezt a munkát ugyanolyan jól – sőt még jobban – elvégezhetné egy magnó is.

– Mindnyájunknak jól jön egy kis szerencse – mondta Charles békítően.

Alex felnevetett.

– Persze, már hogyne jönne jól.

Aztán remegni kezdett. Nem tudott erőt venni magán, egész teste reszketett. A fogai vacogtak és felnyögött.

– Jól vagy?

– Igen... rendben. Én... Mindjárt jól leszek. – És tényleg, hamarosan összeszedte magát. A reszketés elmúlt.

– Biztos, hogy jól vagy? Itt van valahol az ügyeletes orvos.

– Nem, jól vagyok – mondta Alex, de a szemében rémület ült. – Így kezdődött legutóbb is.

– Micsoda?

– Az idegösszeomlásom. – És újra rátört a roham. A reszketés lassan elmúlt, de a fogai még mindig vacogtak.

– Fázol, vagy...?

– Fázom? Nem. És ha fáznék is, később nem fogok. Meg fogok sülni. Van róla fogalmad, milyen hőség van az én kis kuckómban? Ne aggódj, épp elég meleg van ott. Tényleg, ezt le is vetem, míg az eszemben van.

A zakóját egy fogásra akasztotta a társalgóban. Ahogy a kabát a falhoz ért, valami kemény tárgy koppant a zsebében.

Alex Household keservesen mosolygott, és gúnyosan így szólt:

– Na gyერünk. Ma este lesz a karrierem csúcspontja. Huszonhárom éve, amióta csak a színháznál vagyok, erre készültem: hogy megkapjam életem legnagyobb szerepét – a sűgőét, hogy az isten verje meg.

– Ugyan már, Alex. Ne vedd ennyire a szívedre. Az egész nem...

---

* Sok sikert. (francia)

– Nem? Mit tudod te, hogy mit érzek? Charles visszahőkölt a támadó hangtól.

– Én csak... Na mindegy. Maradjunk annál, amivel kezdtem: kéz- és lábtörést.

– Azt hiszem, az lenne a legkevesebb – mondta Alex Household, és a színpad felé indult.

Charles tudta, hogy nem volna helyes, ha a színpadról nyíló kis oldalajtón át menne be a nézőtérre, hiszen a közönség már gyülekezett, így aztán körbement.

Az oldalfolyosón Malcolm Harrisbe ütközött, aki igen rossz állapotban volt.

– Jól van?

– Igen... mindjárt jól leszek.

– Ne izguljon. Minden jól megy. És Micky hallókészüléke legalább garantálja, hogy pontosan úgy fogja mondani a szöveget, ahogy maga megírta.

– Igen, azt hiszem. – A tanár szerencsétlenül nézett rá. – Nem hiszem, hogy végig tudom ülni a nézőtéren a darabot. Olyan ideges vagyok, megint rosszul leszek, vagy...

– Akkor ne üljön be. Álljon meg valahol hátul, menjen a színfalak mögé, sétáljon egyet, tegye azt, ami a leginkább megnyugtatja.

– De ha nem ülök be a helyemre, magára hagyom a feleségemet és az anyját.

– De hát ez csak nem probléma?

– Nem, azt hiszem, nem. – De nyilvánvaló volt, hogy ez eddig eszébe sem jutott, és hogy némi időbe telik, míg hozzászokik a gondolathoz.

– Frances, bocsásd meg, hogy elkéstem.

– Voltál valaha is pontos?

– Amikor a Hampsteadben vacsoráztunk, nem késtem. – Ahogy kimondta, már meg is bánta. Valahogy kínos volt visszaemlékezni arra az estére. Félszegen megcsókolta, és másra akarta terelni a szót.

– De mi ez az egész? Miért nem vagy a színpadon? Mikor utoljára találkoztunk, azt mondtad...

– Majd elmagyarázom. Van még időnk, hogy igyunk valamit?

Lett volna, de nagy tömeg volt a büfében, így nem remélhették, hogy az előadás kezdetéig rájuk kerül a sor. Ez bosszantó volt.

Miközben benéztek a büfébe, majd elfoglalták helyüket a nézőtéren (a sor szélén, hogy ha szükség lenne Charlesra, mint beugróra, gyorsan fel tudjon menni a színpadra), Charles röviden beszámolt Francesnek, hogy hogyan vesztette el a szerepet.

– Szerintem ez disznóság – mondta Frances őszinte felháborodással.

Charles örült, hogy Frances nem maradt közömbös a hír hallatán. Megfogta a kezét, és érezte a sebet a hüvelykujján, amit még házasságuk első napjaiban ejtett az asszony egy konyhakéssel. Ellágyult a rátörő érzelmektől, kívánta az asszonyt.

- Charles!
- Hát ha ez nem az a széltoló Charles Paris...
- És elbűvölő felesége...
- Frances, na hát! Olyan régen...
- Tényleg, ezer éve...

A hangos rajtuk ütés két idősebb férfitől származott, akik kissé nevetséges Viktória-korabeli estélyi öltözetet viseltek. Charles azonnal felismerte William Bartlemast és Kevin O'Rourke-ot, akik egyetlen premiert sem hagytak volna ki.

- És te hogy vagy, Charles? - érdeklődött Bartlemas.
  - Igen, te hogy vagy? - visszahangozta O'Rourke.
- Egyik sem várta meg a választ, hanem folytatták:
- Igaz a hír, hogy továbbra is detektíveskedsz?
  - Na, igaz?
  - Nem, jelenleg nem. Én... – De már bele is fojtották a szót.
  - Megint egy premier. Nem is tudom...
  - Nem olyan ünnepélyes, mint kellene, ugye Bartlemas...?
  - Nem, egyáltalán nem ünnepélyes...
  - Olyan kevés ember öltözik fel tisztességesen egy premierre manapság...
  - Szégyen...
  - Elkésérítő...
  - Azok ott – arrafelé intett, ahol egy csoport estélyi ruhás ember üldögélt – vették a fáradságot...
  - Igen, de azok Micky Banks barátai.
  - Ja, persze...
  - Az a korosztály még tudja, hogyan kell megjelenni egy premieren...
  - Az a korosztály, öregem? Hiszen az a mi korosztályunk!
- E szellemességtől aztán szünni nem akaró hahotában törtek ki mindketten. De Charles és Frances most sem jutottak szóhoz.
- Sok potyajegy van ma este, ugye? – kérdezte Bartlemas, és felnézett a páholyra, majd az erkélyre.
  - Sok potyajegy, igen...
  - Potyajegy? - kérdezett közbe Frances.
  - Hogy megtöltsék a nézőteret, kedvesem. Mindig így van, ha a premierre kevés jegy kel el...
  - Igen, egy csomó jegyet elküldenek például nővérrotthonokba meg ilyen helyekre...

– Higgye el, kedvesem, ha annyi premieren vett volna részt, mint mi, maga is azonnal felismerné az ilyeneket...

– Felismerné mindegyiket, még ha...

– Van egy kancsal nő, bibircsókkal az orrán, az például, esküdni mernék, több premieren volt már, mint mi...

Ezt megint jó viccnek találták. Harsogva nevettek.

– Miért van annyi potyajegyese? - kérdezte Charles.

– Nem volt reklám, öregem...

– Meg ez a színház messze van...

– Az emberek özönlenének, hogy lássák Micky Bankset...

– Egyszerűen özönlenének...

– Ha tudnák, hogy hol játszik...

– De nem hirdették, mint mondod...

– Mellesleg, kivel van Dottie ma este?

– Nem ismerem, de nagyon csinos fiatalember...

– Selyemfű?

– Lehet...

– Ó – szólt közbe Charles –, úgy értitek, hogy ő és Micky nem...

– Csak nem akarod, hogy pletykáljunk?

– Ó, ez a huncut Charles Paris...

Be nem állt a szájuk, de a nézőtér sötétülni kezdett, így vihogva a helyükre siettek.

Charles és Frances is leültek. Charles vegyes érzelmekkel figyelte, hogy felmegy a függöny *A csuklyás bagoly* igazi, londoni bemutatóján.

A felvonás végén a taps őszinte volt. Mindig így van ez a premieren, amikor a nézőtéren többségében mamák, papák, férjek, feleségek, szeretők, kollégák ülnek. De ezen túlmenően, Charles úgy érezte, hogy a nézőknek őszintén tetszett a darab.

Michael Banks könnyed magabiztossággal játszott. Néhány szakértő rájött ugyan, hogy miért visel hallókészüléket, de a közönség többsége számára ez egyszerűen a szerep része volt, amire néhány mondat utalt is a darabban.

Mindnyájan jól játszottak, kivéve Lesley-Jane Deckert, aki mintha kevesebbet nyújtott volna, mint általában. Valószínűleg túlságosan izgatott volt élete első West End-i bemutatóján.

És az is nyilvánvaló volt, hogy *A csuklyás bagoly* milyen jó darab. Nagyon konvencionális, sőt kissé régimódi, de igen arányos szerkezetű: a feszültség egyre nőtt, és szinte fojtogatta a közönséget.

Charles odanézett, ahol Malcolm Harrisnek kellett ülnie, de a két menyétarcú nő között üres volt a szék. A szerző valószínűleg megfogadta a

tanácsát, és kint kószál valahol. Távollétében a két menyétarcú nő szemmel láthatólag unatkozott.

Charles és Frances is követték a büfébe áramló tömeget, amikor egy pár jött szembe velük. A férfi ismeretlen volt, a nőt azonban a vörösre festett hajával nem lehetett eltéveszteni.

– Charles, kedves!

– Ó, Valerie. Azt hiszem, nem ismeri a feleségemet.

– Frances, bemutatom...

– Már hogyan ismerném. Találkoztunk Cheltenham-ben.

– Igazán? – kérdezte Frances, aki nem tudta hova tenni a nőt.

– Bizony, bizony, sok évvel ezelőtt. – Ó.

– Ez pedig... – Valerie Cass meg sem próbálta palástolni megvetését – a férjem.

A férfi húsz évvel idősebb volt feleségénél, jámbornak tűnt. Nyilván az is volt. Különbösen már elvált vagy belepusztult volna.

– Ó, istenem – búgta Valerie Cass. – Tudom, hogy mit érezhet, Charles. Én ismerem ezt az érzést. Szinte fáj, annyira szeretne az ember odafent lenni a többiekkel. Ezt a fájdalmat csak mi érthetjük meg, mi, színészek.

És drámai mozdulattal végigsimított homlokán. Hosszú, könyékig érő kesztyűt viselt, s egyáltalán, úgy festett, mint aki bálba készül.

– Azért nem olyan szörnyű – mondta Charles bizonytalanul.

– És úgy aggódom Lesley-Jane miatt – folytatta érzelmösen Valerie.

– Miért?

– Valahogy nem megy neki ma a játék.

– Na, azt azért nem mondanám. Egy kicsit halványabb ma, de azért...

– Nem, valami nincs rendjén. Ismerem a lányt, nagyon jól ismerem, hisz az anyja vagyok, és tudom, hogy valami baja van. Azt hiszem, jobb is, ha bemegyek az öltözőjébe, és megnézem, hogy mi van vele.

– Ó, nem hiszem, hogy helyes volna – szólt közbe a férje szelíden. – Várd meg a darab végét. Szerintem nem helyes odamenni az előadás alatt. Ilyet nem szabad csinálni.

– Ugyan... – Valerie egy pillantással elhallgattatta – mit értesz te ehhez?

És ezzel elvonult.

Mr. Decker bágyadtán mosolygott, lemondóan intett a kezével, és indult a büfé felé, hogy fagyaltot vegyen.

Nagyobb volt a tolongás a büfében, mint az előadás előtt, de Charles most szerencsésebb volt. Annyiban volt szerencsés, hogy találkozott egy barátjával, aki előrelátóan még az előadás előtt egy üveg pezsgőt rendelt a szünetre.

– Gerald!

Az ügyvéd, mint mindig, igen elegáns volt jól szabott estélyi öltönyében. Felesége, Kate is remekül nézett ki. Francesszal egymás nyakába borultak. Évek óta nem látták egymást. Amikor Charles és Frances még együtt éltek, nagyon jó barátok voltak. Mindenhova négyesben jártak. Charles nyugtalanságába most még büntudat is vegyült.

Gerald utat tört magának a pulthoz, hogy még két poharat szerezzen, és jószívuén elosztotta a pezsgőt.

– Detektíveskedsz, Charles? – Korábban előfordult, hogy segített Charlesnak egy-két ügyben, és a nyomozás olyan lelkesedést váltott ki belőle, amit rendkívül jól jövedelmező ügyvédi pályafutása során soha nem tapasztalt.

– Nem – mondta Charles örömmel. Örült, hogy most nem kell valami bűnügy szövevényein rágódnia.

– Kár.

– De hogyhogy itt vagy, Gerald? Csak nem üzleti ügy? Gerald is egyike volt az “angyal”-oknak, de ő szigorúan titokban tartotta befektetését; nem örült Charles kérdésének. – Nem, tulajdonképpen nem hivatalból vagyok itt. Eredetileg azért kellett eljönnöm, mert egy kliensem az egyik vállalkozó volt, de mivel visszalépett, így...

– Bobby Anscombe?

– Igen.

– Persze. Ha jól tudom, valamilyen "művészeti" kérdésben nem tudtak megegyezni Paul Lexingtonnal.

– “Művészeti” kérdésben, na persze! Látnod kellett volna azt a szerződést, amit Lexington alá akart vele íratni.

Charles elégedett volt, hogy feltételezése igaznak bizonyult. – Hát igen, biztos vagyok benne, hogy senki sem jár túl Bobby Anscombe eszén.

– És az enyémen sem, Charles. Az enyémen sem. Charles visszafelé indult a nézőtérre, amikor Malcolm Harrisszel találkozott, aki éppen onnan sietett ki a folyosóra. A szerző a két menyétarcú nőhöz ugrott csak be, és már ment is kifelé.

– Ugye, meg van elégedve? – kérdezte Charles barátságosan.

– Megelégedve? – sziszegte a tanár. – Az a csaló Banks elrontja az egészset.

– Hogy érti ezt?

– Ügy értem, hogy rengeteget kihagy a hosszú részekből. A monológokból – mivel nem szereti őket, egyszerűen lerövidíti.

– De Malcolm, nem ő rövidíti le a monológokat, tegnap úgy határoztak, hogy kihagynak részeket, mert...

De a szerző ezt már nem hallotta.

Na tessék. Újabb rossz pont Paul Lexington emberségének és diplomáciai érzékének.

A közönség gyorsan elcsendesedett a szünet után, ismét megragadta őket A *csuklyás bagoly* egyre növekvő drámai feszültsége. Charles sem tudta kivonni magát a hatása alól. Rájött, hogy a kényszerű rövidítések csak jót tettek a darabnak. Azáltal, hogy az első felvonást lerövidítették, nem tört meg a lendület, és a második felvonás így még jobb lett.

Michael Banks játéka percről percre lebilincselőbb volt. Charlesnak megint eszébe jutott, hogy Alex Household-nak is része van ebben. Alex közreműködése miatt a sztárnak nem kellett figyelnie a végszavakra, csak arra kellett koncentrálnia, hogy játéka meggyőző legyen; az eredmény nagyszerű volt.

A csuklyás bagoly monológ következett, és Charles érezte, hogy egyre izgatottabb lesz. Mint mindig, ez lesz a tetőpont - gondolta –, méghozzá tetőpontja az élete egyik legjobb előadásának.

Apa és leánya a hálószobában álltak, Lesley-Jane még mindig levertnek látszott, de ez nem volt baj. Sőt, szinte még jobb is volt így. Halvány játéka mellett Michaelé még erőteljesebbnek látszott.

– De apám – mondta Lesley-Jane –, téged soha nem fognak elfelejteni.

– De igen. Elfelejtenek.

Álltak egymással szemben. A lány válla felett Michael talán láthatta hűséges sűgőjét a díszletek mögött. De valószínűleg nem látta. Túlságosan beleélte magát a szerepbe, nem érzékelt mást, csak ami a színpadon történt. Olyan csend volt, mintha üres volna a nézőtér.

– Családunk három nemzedéke élt ebben a házban. Három nemzedéken át járkáltak ebben a szobában, aludtak, veszekedtek, szeretkeztek és meghaltak itt. S a következő nemzedék még a nyomukat is eltörölte. Új tapéta, új bútor, új ablakkeretek... a múlt eltűnt. Nyomtalanul eltűnt. Hacsak nem hisz az ember egy természetfeletti lényben, aki mindent feljegyez rólunk. Egy isten talán – vagy inkább egy csuklyás bagoly...

Amint kimondta a baglyot, hátat fordított Lesley-Jane-nek, és az üvegkalitkában lévő madárra nézett. Minden tekintet Michaelre tapadt.

– Miért is ne? Ez a kitömött madár mindig itt volt, ebben a szobában. Képzeld el, ha élne, ha emlékezni tudna a botlásainkra. Úristen!

Valami baj történt. A közönség még nem érzékelt, de Charles, aki jól ismerte a szöveget, azonnal tudta.

Michael Banks lassan megfordult. Értetlenül nézett, és mintha Lesley-Jane válla fölött a díszletek mögé meredt volna.

– Ne – mondta. – Ne, tegye le. Nem teheti ezt velem. Úgyse meri megtenni. Kérem. Nagyon kérem, én...

Pisztolylövés hallatszott. Michael Banks a melléhez kapott, és lassan térdre esett. Lesley-Jane megfordult, a színpalak felé nézett és felsikoltott.

Egy percig senki sem mozdult, majd gyorsan leeresztették a függönyt.

A közönség semmit sem értett. Mindenki bizonytalan volt. Talán a cselekmény újabb különös fordulatot vett? Mi történt? A sötét nézőtér morajlott.

Felgyújtották a villanyokat. A függöny megmozdult, és a társulati vezető, Wallas Ward jelent meg, csillogó, kék, estélyi szmokingjában.

– Hölgyeim és uraim, sajnálattal kell közölnöm önökkel, hogy Michael Bankset baleset érte, s az előadást nem tudjuk folytatni.

Arról nem szólt, milyen baleset érte Michael Bankset: agyonlőtték.

És azt, sem mondta meg, hogy még ha folytatnák is a darabot a beugróval, ez sem volna lehetséges, mert Alex Household rögtön a lövés után kirohant a színházból.

TIZEDIK FEJEZET

Charles kisietett a nézőtérrel, hogy amilyen gyorsan csak lehet, feljusson a színpadra. Frances szó nélkül követte. Egyik jó tulajdonsága volt, hogy csendben tudott maradni, amikor mások összevissza beszéltek.

Felértek a színpadra, mielőtt megindult a roham. Néhány ember már ott nyüzsgött, de még csak ezután kezdődött az áradat: értetlen rajongók, a rendőrség, újságírók, szenzációhajhászok.

Charles megkereste a színészbejáró portását, aki a köréje sereglett színészeknek már buzgón mesélte, hogy mit látott. A gyilkosság csak tíz perce történt, de az öreg már koronatanúként látta magát a tárgyaláson, és csiszolta a történetet, amit még sokszor el kell majd mondania.

– Hallottam a lövést a hangosbemondóban. Tudtam, hogy valami baj történt. Az elmúlt napokban annyiszor hallottam a darabot, hogy rögtön tudtam, ez nincs benne a szövegben. Persze akkor még nem tudtam, hogy az lövés volt. Le is eshetett valami a színpadon, vagy egy égő felrobbanhatott... de belül azt súgta valami, hogy baj van. Mintha jeges kéz markolta volna meg a szívemet... – Hatásszünetet tartott, és ízlelgette a hasonlatot, amit aztán lerontott a folytatás – ...mintha valaki végigsétált volna a síromon. Aztán Mr. Household futott el mellettem, egyenesen ki az ajtón. Olyan gyorsan történt az egész. Nem tudtam megállítani – mondta olyan hangon, hogy mindenki érthette: más körülmények között lasszóval kapta volna el a gyanúsítottat. – Persze akkor még nem is tudtam, hogy mit tett! Nem tudtam, hogy lelőtte Mr. Bankset.

– Biztos benne, hogy ő tette?
– Persze hogy ő tette.
– Mondja, volt pisztoly a kezében?
– Nem – ismerte be az öreg kényszeredetten –, de...
– Volt rajta zakó?
– Azt hiszem, igen. Nem figyeltem. Nagyon gyorsan történt az egész, mondtam már. – Az öreg meg volt bántva. Charles kérdései tönkretették az előadását.

– Várj egy percet, Frances – Charles a társalgóba indult abban a reményben, hogy ott találja Alex zakóját a fogason, zsebében a hideg revolverrel, mind az öt golyóval a tárbán!

Alex érzékeny volt, kiegyensúlyozatlan, néha feldühített mindenkit, de Charles sehogy sem akarta elhinni, hogy gyilkos.

A színészek ott ödögtek a társalgóban, kin jobban, kin kevésbé látszott a sokk. George Birkitt határozottan bosszúsnak tűnt, amiért Michael Banks háttérbe szorította, méghozzá olyan módon, hogy vissza se adhatta neki a kölcsönt. A sarokban Malcolm ült összeomolva egy széken, sápadt volt és nyöszörgőit.

A fogas üres volt. Nem lesz hát olyan egyszerű tisztázni Alexet. Egyáltalán lehet-e tisztázni? Eddig minden amellet szólt, hogy ő követte el a gyilkosságot.

Charles felment a színpadra, és ott újabb bizonyítékot talált. Döntő bizonyítékot.

A színpad mögött az oldalsó lámpa fénye megcsillant valami fém tárgyban, ami az ajtó mellett hevert a padlón. Charles azonnal felismerte.

A Smith and Wesson márkájú revolver volt, amit Charles a tauntoni Prince Színház egyes számú öltözőjében látott először.

Letérdelt, és hogy ne hagyjon ujjlenyomatot, a keze fejével ért a csőhöz.

A cső meleg volt.

Egyszerre nagyon kimerültnak érezte magát. Nem tudta, miért gondolta, hogy tisztázni lehet Alexet a gyilkosság vádjá alól, és ez a bizonyíték, hogy mégis a barátja a tettes, minden erejétől megfosztotta.

Ott hagyta a fegyvert, ahol volt. A rendőrség úgyis hamar meg fogja találni.

Visszament a színpadfeljáróhoz; Frances egy pillantást vetett rá, azonnal tudta, mi megy végbe benne, és megfogta a kezét.

– Megyünk?

– Nem is tudom. Úgy érzem, itt kellene maradnom, és megpróbálni kideríteni, mi történt, és...

De a kérdést eldöntötték helyette. Míg ő a színpadon volt, a rendőrség megérkezett, és egy egyenruhás őrmester éppen távozásra próbálta rábírnival a színészbejárónál összesereglett tömeget.

– Na menjenek tovább, kérem. Nincs itt semmi látnivaló, rengeteg dolgunk van, nagyon kérjük önöket, menjenek szépen haza. Távozzanak, kérem, menjenek innét.

Odaért Charleshoz és Franceshez. – Legyenek szívesek induljanak. Menjenek. Ha nem tartoznak a színházhoz, menjenek haza.

– Én benne vagyok a darabban – szökö Charles.

– Az más. Hátul volt az öltözőknél az előadás alatt?

– Nem, történetesen a nézőtéren voltam.

– Akkor menjen, kérem, haza. Reggel majd mindent meg fog tudni, már amit tudni lehet egyáltalán.

A beugró nemcsak az előadásból volt kizárva, de még a gyilkosság körüli nyomozásban sem vehetett részt.

– Gyere – mondta Frances –, gyere velem haza.

Megérkeztek a Muswell Hill-i házba, felmentek az emeletre és megálltak. – Gondolom, a vendégszoba jó lesz, Charles – mondta Frances.

Charles bólintott. Frances hangja nem volt hűvös, és valahogy a mostani lelkiállapotában helyénvalónak is tűnt, hogy külön szobába menjen. Ennek ellenére hónapok óta nem érezte magát ilyen közel Franceshez.

Most érezte csak, micsoda feszültség gyűlt fel benne az elmúlt héten: azonnal elaludt. Nem álmodott semmit. De amikor negyed hétkor felébredt, mindjárt eszébe jutottak a kínos emlékek; Alex reszketése, a pisztoly, de a legélesebben Michael Bankset látta maga előtt, az elképedt, csalódott arckifejezését, ahogy a melléhez kapott és összeesett.

El akarta hessegetni ezeket az emlékképeket, ezért, mivel újra elaludni nem tudott, lement, hogy teát csináljon. Furcsa volt ott állni a konyhában, abban a házban, ahol együtt éltek valamikor. Látta, hogy bizonyos tárgyak ugyanúgy álltak, mint akkor, de történtek változások is. Semmi sem hagyta hidegen. Észrevette, hogy Frances mosogatógépet vett. Hát persze, az idő pénz. Frances nagyon elfoglalt mostanában, gondolta.

Az a tény, hogy Frances el akarja adni a házat, majdhogynem jobban gyötörte, mint az előző este történtek.

A. víz felforr. Előmelegítette a kannát, ösztönösen nyúlt a teásdobozért, amit még Frances nagynénjétől, Pamelától kaptak nászajándékba, és elkészítette a teát. Tálcára tette két csészével és a tejesüveggel, és felvitte az egészet.

Az ajtó félig nyitva volt, óvatosan kitérta.

Frances még aludt. A dupla ágyon feküdt, középen: a megszokás – gondolta Charles. Álmában az arca nyugodtnak látszott, de a szeme körüli finom ráncok elárulták korát.

Charlest melegség töltötte el az asszony láttán. Nem vágyat érzett abban a pillanatban, csak szeretetet. Nem szabad szem elől tévesztenünk egymást – gondolta.

A tálcát az öltözőasztalra tette, a neszezésre Frances felébredt.

Rémülten nézett, hiszen nem volt hozzászokva, hogy rajta kívül más is van a házban, de amikor meglátta Charlest, halványan elmosolyodott.

– Charles! Te jó isten! Ágyba hoztad a teámat! Nem is emlékszem, mikor csináltál ilyet utoljára.

– Talán, amikor terhes voltál Juliettel.

– Lehet.

Charles kitöltötte a teát. Kicsit zavarban volt, mintha egy idegen nő hálószobájában volna. Odanyújtotta a csészét; Frances felült, hátát a párnának támasztotta, és elvette a teát.

– Jobban vagy, Charles?

– Igen, köszönöm.

– Este szörnyen néztél ki.

– Igen, gondolom. Köszönöm, hogy megmentettél.

– Ugyan.

Elhallgattak. A feszültség kettőjük között megint érezhető volt. Frances határozott mozdulattal bekapcsolta a rádiót.

– Hallgassuk meg, mi történik a nagyvilágban – mondta hűvösen.

– Hmm. – A bemondó monoton hangja hallatszott. – Még mindig el akarod adni a házat? – tört ki a kérdés Charlesból.

– Igen. Átadtam egy ügynökségnek.

– Vagy úgy.

– Jelzem, azt mondják, hogy jelenleg elég gyenge a piac. Ráadásul csak este vagyok itthon, akkor jöhetnek az érdeklődők. Úgyhogy azt hiszem, el fog tartani egy ideig az egész.

– Értem. – Charles indokolatlanul felvidult, mintha nagy kő esett volna le a szívéről.

Hirtelen rádöbrent, hogy a rádió Michael Banksről beszél. Valaki méltatta sikeres életútját. Gyorsan kellett dolgozniuk, ha már meg is van a nekrológ-gondolta Charles. Mozgalmas éjszakájuk lehetett.

És bizonyára a rendőröknek is mozgalmas éjszakájuk volt, akik a Variety Színházban *A csuklyás bagoly* szereplőgárdáját kérdezték ki. Valószínűleg sok minden történt, mialatt Charles aludt.

A Michael Banksről szóló megemlékezés során megszólaltatták barátait, kollégáit. Elképesztő, hogy hány nagy ember hagyta magát kirángatni az ágyból az éjszaka közepén, csak hogy beszéljen róla. És jellemző, hogy mindnyájan ugyanolyan szeretetteljesen emlegették.

Igen, Charles tudta, hogy Michael olyan ember volt, aki mindenkiben rokonszenvet keltett.

És a gyilkosság óta első ízben Charles nem a döbbenetet érezte, hanem a tragikus veszteséget.

Alexet nagyon sajnálta. A gyilkosságot nem hideg fejjel hajtotta végre. Amikor megtette, Alex Household nem volt beszámítható. Charlesnak lelkiismeret-furdalása volt, amiért nem fogta fel Alex állapotának komolyságát. Talán tehetett volna valamit, hogy elkerüljék a tragédiát.

“És mi lesz a darabbal?” - kérdezte a riporter. – Természetesen a mai lapokban nem jelent meg kritika «A csuklyás bagoly»-ról, de egyéb források szerint az előadást igen melegen fogadta a közönség, mielőtt a tragédia bekövetkezett. Michael Banks halálával valószínűleg az előadás-sorozat be is fejeződött, mielőtt még igazán megkezdődött volna. Vagy mégsem – mondja a darab producere, Paul Lexington.”

Paul ismerős hangja fáradt volt ugyan, de magabiztos, mint mindig. *“Nem. Természetesen mindnyájunkat megrázott, ami történt, de nem vagyunk amatőrök. Az a feladatunk, hogy szórakoztassuk a közönséget, és ezt is fogjuk tenni. Aggodalomra semmi ok, a darab műsoron marad.”*

– *Mikor kezdenek?*

– *Ma. Ma este játsszuk “A csuklyás bagoly” -t.*

– *Ma? Hát van, aki azonnal át tudja venni Michael Banks szerepét?*

– *Van.*

– *De ha jól tudom...* – A riporter gondosan megválogatta a szavait a rendőrségi ügyel kapcsolatban. – *Ha jól tudom, Mr. Banks beugrója pillanatnyilag... elérhetetlen.*

– *Ez igaz. Más fogja játszani a szerepet.*

– *Megkérdezhetem, hogy ki?*

– *Hogyne. – Charles Paris.*

– *Ki?* - kérdezte a riporter.

– *Ki?! – ismételte Charles.*

TIZENEGYEDIK FEJEZET

A tauntoni bemutatón mindenki nagyon ideges volt; a beugrók a Variety első előadásán is; de az semmi sem volt ahhoz a páni félelemhez képest, ami hatalmába kerítette Charlest, amint az öltözőben várakozott, hogy eljátssza azt a szerepet, amely előző este olyan tragikus gyorsasággal vetett véget Michael Banks pályafutásának.

Charles először nem is akarta elhinni. Amikor a rádióban meghallotta a nevét, azt gondolta, hogy Paul Lexington hősködik, szónokol, hogy a bemutatót folytatni kell, ezt hajtogatja, miközben teljesen világos, hogy az lehetetlen. Lexingtont nyilván még előző éjszaka, a gyilkosságot követő zűrzavarban felkeresték a riporterek, amint józanul elkezd gondolkodni, rá fog jönni, hogy elhamarkodottan beszélt.

Charles annyira meggyőzte magát erről, hogy nem is telefonált az igazgatóságra fél tizenegyig, ezzel szándékosan időt adva a producernek, hogy magához térjen, és józanul kezdje szemlélni a dolgokat.

– Charles! – hallotta Paul Lexington hangját. – Hol az ördögben volt eddig? Már órák óta hívom.

– Hát az a helyzet, hogy nem otthon töltöttem az éjszakát.

– Mindegy, csakhogy telefonált, és most jöjjön ide, amilyen gyorsan csak tud. Hol van most?

– A Muswell Hillen.

– Fogjon egy taxit, én fizetem.

– De miért ilyen sürgős? – kérdezte Charles, mint aki semmiről sem tud.

– Maga játssza az apát ma este.

Charles mélyet lélegzett, és előadta ellenérveit, melyeket már megfogalmazott magában.

– Paul, szeretném felhívni a figyelmét, hogy én nem az apa szerepének vagyok a beugrója. Én George Birkittet helyettesíteném adott esetben, aki azonban, legalábbis amikor utoljára láttam, makkegészséges volt.

– Charles, kényszerhelyzetben vagyunk. Most nincs rá idő, hogy a szerződése pontjairól vitatkozzunk. Az ügynökével meg fogunk egyezni egy bizonyos összegben.

– Nem erről van szó. Ha el tudnám játszani az apa szerepét ma este, boldogan megtenném. De kénytelen vagyok felhívni a figyelmét, hogy nem tudom a szöveget.

– Michael Banks sem tudta.

– Nem, de... Te jó isten, csak nem gondolja komolyan? De Paul Lexington komolyan gondolta. Ha Michael Banksnek sikerült végigjátszania a szerepet úgy, hogy mikrofonba mondták neki a szöveget, akkor bárki másnak is sikerülni fog, okoskodott a producer. És mivel Charles olyan jól ismeri a darabot, emlékezni fog a beállításokra, és...

A darabot mindenáron elő kellett adni este. Paul hivatalosan bejelentette már a rádióban és a televízióban. Az esti lapokban is meg fog jelenni elhamarkodott nyilatkozata. Váratlan ajándék volt ez a reklámlehetőség.

Charles válaszolni akart, hogy az adott körülmények között a váratlan ajándék nem a legtalálébb kifejezés, de Paul nem hagyta szóhoz jutni. –

Ugorjon taxiba, és legyen itt most rögtön vagy azonnal! – utasította, és letette a kagylót.

Minden különös volt aznap Charles számára, mintha álmodta volna az egészet. Délig azzal töltötte az időt, hogy igyekezett megszokni a hallókészüléket, és az időzítést gyakorolták a segédügyelővel, aki beolvasta neki a szöveget.

Borzalmas volt. Charles emlékezett rá, min ment keresztül Michael Banks, amikor ugyanott tartott a gyakorlásban, és elődjéhez hasonlóan ő is közel állt ahhoz, hogy bedobja a törülközőt, és beismerje, hogy lehetetlen feladatra vállalkozott. Képtelen volt elismételni a sort, amikor a fülhallgatóban már a következőt hallotta, s közben még emlékeznie is kellett a mozgásokra. Az, hogy pontosan emlékezett saját, eredeti szerepére, csak rontott a helyzeten. Azokban a jelenetekben, ahol az apa azzal a szereplővel beszélt, akit most George Birkitt játszott, a fülhallgatóban elhangzó mondatot végszónak tekintette, és mondani kezdte George szövegét. Úgy tűnt, hogy az életben el nem sajátítja a készülék használatát.

A segédügyelővel nekiestek a munkának, és negyed tizenkettőtől, mikor Charles megérkezett a színházba, fél háromig megállás nélkül dolgoztak étlen-szomjan, pedig Charles majd elepedt egy korty italért. A többi szereplőnek háromra kellett megjelenni, hogy végigpróbáljanak minden jelenetet, amiben az apa is szerepelt.

És hirtelen, mint Michael Banks is, a huszonnegyedik órában, Charles megérezte a ritmust. Ekkorra már félig-meddig megtanulta a szöveget, hiszen három órája gyakorolták, másrészt belenyugodott, hogy a bukás elkerülhetetlen. Ez soha nem fog menni, gondolta Charles, felesleges idegeskedni. Ettől aztán megnyugodott, következőképp meg tudta osztani figyelmét – mialatt az egyik fele a szövegre figyelt, a másik a játékra koncentrált. Ez az állapot csak ahhoz a meghasonláshoz volt fogható, ami mindig bekövetkezik, ha egy darab sokáig van műsoron: a színész minden este elmondja ugyanazt a szöveget, de az esze másutt jár, mindenre gondol, csak a darabra nem, amiben játszik.

A színészek rendkívül segítőkészek voltak. Mindnyájan elgyötörtnek tünnek az átélt sokk és az álmatlan éjszaka után, de mert tudták, hogy Charlesnak szüksége van a próbára, keményen dolgoztak, mint ízig-vérig szakmabeliek, átérték a helyzetet. Egyedül George Birkitt nem igyekezett segíteni, nyilvánvalóan másutt járt az esze (természetesen azon gondolkodott, hogy Michael Banks halála változtat-e az ő tiszteletdíján, és hogy helyes-e továbbra is vállalnia a darabban a szerepet, ami kisebb, mint Charles Parisé).

A többiek azonban bizonyították, milyen nagy a bajba jutott színészek összetartása. Mindnyájan figyeltek és azonnal reagáltak, készek voltak újra és újra megismételni jeleneteket, részeket, ahányszor csak kellett, nem türelmetlenkedtek, ha Charles eltévesztette a szöveget, és vele örültek, ha egy-egy monológot végig tudott mondani.

Fáradt volt ugyan, de rájött, hogy nemcsak a végveszély tette őket olyan segítőkészé, elsősorban a szerepnek szólt, amit most játszott. Akarva-akaratlan Charles lett *A csuklyás bagoly* sztárja, és a többiek most úgy bántak vele, mint a sztárokkal szokás. Ez még sohasem fordult vele elő, és furcsán érezte magát.

S miközben ebben a különös álomban élt, az órák teltek egymásután. Elérkezett az előadás előtti "félóra". Charles az új szerepnek megfelelően maszkirozta arcát, és felvette az új jelmezt. Szerencsére ez utóbbi valóban vadonatúj volt. Amellett, hogy Michael Banks ruhája amúgy is nagy lett volna neki, a halott színész jelmezét még vizsgálta a rendőrség. Ez megkönnyebbülést jelentett az utód számára.

Miközben készülődött, sorra jöttek a színészek, hogy szerencsét kívánjanak és biztosították róla, hogy segíteni fognak. Paul Lexington a lelkére kötötte, hogy adjon bele mindent. Minden jegy elkelt, mondta. A reklám kifizetődött.

Az ifjú producer jókedvű volt. Charlesnak zaklatottsága ellenére is eszébe jutott, hogy Michael Banks helyettesítésével valószínűleg jelentősen csökkentek a bemutató költségei.

Aztán a hangosbemondóban felhangzott a színpadi ügyelő biztató, nyugodt hangja.

– Az első felvonás szereplőit kérem. Sok sikert mindenkinek.

Charles felállt és elindult az öltözőből. Amint becsukta az ajtót, először vette észre, hogy egy csillag van rajta.

Továbbra is mintha álmodta volna az előadást, de egyre kevésbé volt lidérces. A páni félelem alábbhagyott, rájött, hogy nem fog belepusztulni, és nem sül bele a szerepbe, s így kezdte élvezni a játékot. Már el is felejtette, milyen érzés igazi szerepet játszani egy jó darabban a West Enden. (Persze, ha őszinte volt magával, be kellett vallania, hogy az "elfelejtette" nem a megfelelő szó. De valóban élvezte, hogy ebben az eddig ismeretlen élményben lehet része.)

Az előadás nem ment minden fennakadás nélkül. Többször is eltévesztette a szöveget, ilyenkor kétségbeesetten álldogált, és egy örökkévalóságnak tűnt, míg a fülhallgatóban meghallotta a segédügyelő nyugodt hangját, és visszatalált a szerepébe. A játék azonban ilyenkor sem zökkent ki a ritmusból. A színészek nagyon koncentráltak, meg tudták teremteni a megfelelő hangulatot.

A közönség is figyelt. Mindenki tudta, mi történt az előző este, és Wallas Ward az előadás előtt bejelentette, hogy Charles szinte minden előzetes próba

nélkül vette át a szerepet. A hallókészülékről nem szólt, és ez csak kedvezett Charlesnak: a közönség még jobban értékelte, hogy végig tudta játszani a darabot. Ahogy ott állt a színpadon, szinte áradt a közönségből a nagyon is angol érzés: az a kívánság, hogy győzzön a gyengébbik.

A szünetben az öltözőben üldögélt és erőt gyűjtött a második felvonásra. Többen is bejöttek, de szinte észre sem vette, nem is hallotta a bátorító szavakat.

A második felvonásban kezdte érezni Malcolm Harris darabjának nagyszerűségét és hogy játéka kezd felnőni a feladathoz.

Következett a jelenet Lesley-Jane-nel. Mindenki tudta, hogy ez lesz a tetőpont. Lesley-Jane feszültnek látszott, játéka halvány, visszafogott volt. A közönség meg sem moccan, várt. Valószínűleg tudták, mikor következett be előző este a tragédia, és talán azért is jöttek el ma ilyen sokan, mert titokban azt remélték, hogy valami hasonló történik majd.

Ez jutott az amúgy is zaklatott Charles eszébe, és önkéntelenül a színpad felé nézett, ahonnan eldőrdült a végzetes lövés.

Meglepődött, mert szinte semmit sem látott. A színpadi reflektor elvakította, és egy másik lámpa fénye, aminek az volt a rendeltetése, hogy az ablakon beszűrődő napvilág illúzióját keltse, a színpad oldalszárnyát homályba borította. Még a segédgyelű alakját sem tudta kivenni, aki a szövegét mondta előre, pedig Charles tudta, hogy a fiatalember ott ül, és figyel, mikor kell közbelépni. Ahhoz, hogy valakit látni lehessen ott a színpadról, az illetőnek egészen közel kell jönnie a díszlethez.

Lesley-Jane Decker látott valakit vagy valamit ott oldalt az előző este, ami felkavarta: Charles biztos volt benne. Nem azért kiáltott, mert Michael Banks összeesett. A színpad felé nézett, és akkor sikoltott fel.

Charles elhatározta, hogy mindenképp beszél vele, mihelyt alkalma lesz rá.

E gondolatok azonban elvonták a figyelmét. Nem tudta, mi következik a szövegben, s bár drámai mozdulattal megpróbálta leplezni a bajt, félt, hogy megtörte a jelenet lendületét.

De a jelenet nagyon jól volt megírva, és mire a csuklyás bagolyról szóló monológra került a sor, újra visszatért a ritmusba. Nagyon beleélte magát, teljes odaadással játszott, tudta, hogy az előző este történetek miatt még nagyobb figyelem kíséri a jelenetet. Játéka egyre lenyűgözőbb lett.

Ahogy az üvegkalitka felé fordult, érezte, hogy minden tekintet rátapad.

– Ez a kitömött madár mindig itt volt, ebben a szobában. Képzeld el, ha élne, ha emlékezni tudna a botlásainkra. Jézusom, a sok gyarlóság, melyeknek e falak tanúi voltak. És ez a madár végigélt mindent, végignézett mindent nyugodtan, csendben.

A kalitka felé nyúlt és megragadta.

– Hát nem, nem tűröm tovább, hogy figyeljenek!

A földhöz vágta a csuklyás baglyot a színpad közepén, a kalicka darabokra törött.

A közönség visszafojtotta a lélegzetét. Charles elérte, ami minden színésznek vágya: hogy a néző figyelje minden mozdulatát, hogy abban a pillanatban minden más megszűnjön létezni körülötte.

Tudta, hogy a jelenet sikerült.

Valószínűleg azért, ami az előző este ennél a résznél történt.

De talán az is hozzájárult a sikerhez, reménykedett Charles, hogy valóban jól játszott.

Csak mikor az előadás után visszatért a Sztáröltözőbe, vette észre Charles a pompás berendezést. A falakat szép, mintás tapéta borította, a székek karfája aranyozott, a kárpitja vörös bársony. A sarokban csinos spanyolfal állt. Az öltözőasztalon pedig ott állt, amire minden színész vágyott - a telefon. És mindennek tetejébe, az öltöző két helyiségből állt. A másik helyiségben ágy és frizsider volt.

Charles körülnézett, mintha a szoba tulajdonosát keresné. Még mindig nem hitte, hogy ez mind az övé.

Egymás után jöttek a színészkollégák, kitörő lelkesedéssel borultak a nyakába. Charles nem volt hozzászokva az ilyesmihez egy-egy előadás után. Mérgelődött, mert érezte, hogy könnyek folynak végig az arcán.

Belépett Paul Lexington.

– Remek volt, Charles. Egyszerűen csodálatos. – És egy barna csomagot nyomott a kezébe. Mintha üveg lenne – gondolta Charles. Nem is tévedett. És a tartalma minden reményét felülmultha. Egy nagy üveg whisky volt.

Charles nem is hitte volna, hogy a fiatal producer ilyen kedves gesztusra is képes.

– Iszik egyet, Paul?

– Köszönöm, nem. Hanem asztalt foglaltam mindannyiunknak az olasz vendéglőben, itt mindjárt a sarkon. Szeretnék valahogy köszönetet mondani a társulatnak. Jöjjön, mihelyt tud.

– Nagyszerű. Köszönjük. – Charles töltött magának egy nagy pohár whiskyt, és egy hajtásra megitta. Az ízét nem is érezte, csak azt, hogy jólesően melengette a gyomrát.

Ekkor észrevett egy borítékot az öltözőasztalon. "Charles Parisnek", ez állt rajta, és biztos volt benne, hogy a szünetben még nem volt ott.

Feltépte a borítékot, és azt találgatta, milyen kellemes meglepetés lehet benne. Nem találta el, bár a levél tartalma nem volt kellemetlen.

A levélpapíron knightbridge-i cím állt.

Kedves Charles,

hallom, hogy maga játssza ma este szegény Micky szerepét. Csak szerencsét akarok kívánni és amit ilyenkor szokás. Maga nagyon bátor, hogy elvállalta ezt a beugrást.

Jó lenne találkozoznunk valamikor. Ha kedve támadna egy pohár italra a társaságomban, vagy valami másra, csak hívjon fel.

Minden jót ma estére

Dottie

Bármennyire próbálta is tagadni, a levél kacér volt. Csakúgy, mint személyes találkozásukkor, a felhívás nyilvánvaló volt. És az előadás utáni ragyogó hangulatban nem is szándékozott neki ellenállni.

De azért furcsállotta... Ha jól értelmezte a levelet, a nő aligha viselkedett úgy, mint az egy friss özvegyhez illik, aki ráadásul tragikus körülmények között vesztette el a férjét. Még ha külön éltek is... Talán csak képzelődött.

Újra elolvasta a levelet, hátha másként is lehet értelmezni. A másik lehetséges variáció azonban nem tetszett neki; e jelentés kulcsszava a "bátor" volt. Micky Bankset a színpadon lőtték le. Utódja tehát "bátor" volt, mert esetleg hasonló veszélynek tette ki magát...?

Kopogtak.

– Tessék!

Francest pillantotta meg a tükörből. Ösztönösen és nagyon is gyakorlott mozdulattal egy törülköző alá rejtette Dottie levelét, majd megfordult, hogy üdvözlje feleségét.

– Te jó isten. Itt voltál az előadáson?

Frances bólintott.

– Charles, csodálatos voltál.

A karját férje nyaka köré fonta, és szája az ajkára tapadt. A váratlanul kibuggyanó könnyek ismét azzal fenyegették, hogy érzélgős alaknak fog látszani.

– Ó, Frances.

– Charles.

Szorosan átölelték egymást. Nagyon szorosan.

– Nagy voltál. Tudtam, hogy képes vagy rá. Mindig is tudtam, hogy tehetséges vagy, és jobb szerepeket érdemelsz, mint amilyeneket kapsz. És ma este be is bizonyítottad.

– Nagyon köszönöm, Frances. – Tényleg hálás volt. Szigorú nő volt a felesége, nem bánt bőkezűen a dicséretekkel, így aztán Charles még inkább tudta értékelni az ilyen szavakat.

- Nagyon büszke voltam ma rád, Charles. A férfi zavarba jött:
- Iszol valamit, vagy...?
- Köszönöm, nem.
- A kollégákkal elmegyünk vacsorázni. Most jut eszembe, hogy egész nap nem ettem semmit. A reggeli tea volt az utolsó táplálékom.
- És a régi barátod? – mutatott Frances a whiskyre.
- Csak egy pohárkával ittam belőle. Azt is öt perce. – S megint olyan fura gondolata támadt, mint Tauntonban a bemutató után. – Tudod-e, Frances... – kezdte lassan –, ma este úgy csináltam végig az előadást, hogy egy kortyot sem ittam egész nap... És sikerült, ugye?
- Csodálatos voltál.
- Uramisten – úgy megdöbbsent, hogy le kellett ülnie.
- Lehetséges. – A sokk nem múlt el. Nagyot kellett kortyolnia a whiskyből, hogy megnyugodjon. – És mi lenne, ha velünk jönnél vacsorázni?
- Nem, köszönöm, Charles. Már ettem, és sietnem kell. Egyébként is csak a színháziak lesznek ott. Kellemetlenül érezném magam.
- Charles nem is tiltakozott. Frances elég régóta volt színészszeleség, jól tudta, mit beszél.
- De azért hamarosan találkozhatnánk.
- Jó lenne. Mellesleg felhívtam ma Julietet.
- Valóban?
- El akartam mondani neki, mi történt veled. Mármint, hogy elvállaltad ezt a szerepet. Nagyon büszke volt.
- Ő. – Soha nem jutott még Charles eszébe, hogy a lánya büszke is lehet rá.
- Juliet és Miles is szeretnének már látni.
- Persze, én is szeretném látni őket.
- Jövő vasárnap lemegyek hozzájuk. Kezdődik a szünet az iskolában. Ha gondolod, te is...
- Hát... jó. Lehetséges. Majd felhívlak.
- Remek – mondta Frances, de nem vette készpénznek az ígéretet. Charles telefonjaira nemigen lehetett számítani. – Egyébként beigazolódtott a sejtésem.
- Igazán? – Charles először úgy tett, mintha emlékezne. De nem volt értelme Frances előtt színlelni. – És mi az, amit megsejtettél?
- Juliet megint gyereket vár.
- Csak nem?

Az elmélet további bizonyítására, miszerint Charles Paris jobb színész lenne alkohol nélkül, aznap este már nem került sor. Mint minden igazi tudós, ő is tudta, hogy a kísérletet nem szabad elsietni, így jó sok olasz vörösborot és

néhány pohárka töményét is elfogyasztott, mielőtt taxihoz botorkált és (némi nehézséggel) megadta a címét.

A vacsora jól sikerült. Szüksége volt a kikapcsolódásra, az egész nap során felgyülemlett feszültség levezetésére, és újra érezte társai szeretetét és támogatását, aminek segítségével túlélte a napot. Charles rájött, hogy színészi pályafutásának ezeket a pillanatait élvezte mindig is a legjobban; a közös vacsorákat előadás után egy olyan társulattal, melynek tagjai jól kijönnek egymással. Ebben ritkán volt része – vacsorázni még csak elmentek, de a hangulat nem volt mindig ilyen kellemes. Ha mégis megesett, azok az esték csodálatosak voltak; Charles a legszívesebben azokra az órákra emlékezett, amelyeket egy-egy békés vidéki városka olasz, kínai vagy indiai vendéglőiben töltöttek együtt.

Az alkohol és az egész napi fárasztó munka ellenére nem volt álmos, amikor hazaért kis garzonjába. Túlságosan sok minden kavargott a fejében. Valahányszor lefeküdt, újabb gondolat vagy emlék izgatta fel, és ismét járkálni kezdett a szobában.

Tudta, hogy aludnia kellene. Másnap, szombaton két előadás is lesz, és máris majd összerogyott a kimerültségtől. De nem jött álom a szemére, és fél négy körül már biztosan tudta, hogy egy szemhunyaszt sem fog aludni.

Kávét főzött (ez egyszer bölcsen úgy döntött, hogy épp elég alkoholt ivott már), és elhelyezkedett az alacsony, fakeretes szék párnáin; ez volt az egyetlen kényelmes bútordarab a szobában.

Perceken belül már Michael Banks halálával foglalkozott. Valami nem hagyta nyugodni – nem a tragédia körülményeire, sem az általa kiváltott sokk megnyilvánulásaira gondolt, hanem volt egy jelentéktelen mozzanat, ami hamisan csengett. A szunnyadó detektív ösztön megrezzent benne.

A nyilvánvaló megoldást most félretette. Tegyük fel, hogy nem Alex gyilkolta meg a sztárt. Akkor ki másnak volt rá oka és lehetősége, hogy megtegye?

Michael Banks szeretetre méltó ember volt ugyan, de még Charles is fel tudott sorolni egy sereg embert, aki haragudhatott rá. Talán olyan nyomós oka volt valakinek a haragra, hogy ezért képes volt megölni? – Charles most ezt próbálta végiggondolni.

Paul Lexingtont érzékenyen érintette az az összeg, amit ki kell fizetnie Michael Banksnek, hiszen Bobby Anscombe megvonta támogatását. Anyagi gondjai csökkentek, mihelyt a sztár nem állt útjában.

Malcolm Harris rettenetesen haragudott Michael Banksre, amiért az – ahogy az író tévesen hitte – önkényesen megrövidítette dédelgetett művét.

George Birkitt nem akarta tudomásul venni Michael Banks fölényét vele szemben.

Dottie Banks feldühödhetett, amiért férje nyíltan viszonyt folytat Lesley-Jane-nel, és megölhette féltékenységéből.

Lesley-Jane, ha valóban viszonya volt Michael Banksszel, ellene fordulhatott, mert a férfi szakítani akart, vagy esetleg valami más sértés érte részéről, ami pedig bőven előfordul férfi és nő ilyen jellegű kapcsolatában.

Valerie Cassnek is lehetett oka a haragra: talán a nagy korkülönbség miatt helytelenítette Michael Banks és egy szem lánya viszonyát, vagy egyszerűen féltékeny volt.

Csak meg kellett egy kicsit piszkálni a dolgokat, és Charles máris egy sereg indítékot, egy sereg haragost gyűjtött össze gondolatban.

Néhány személyt ki kellett zárni a gyanúsítottak közül, mert indítékuk a gyilkosságra ugyan lett volna, de lehetőségük nem. Lesley-Jane Decker a színpadon tartózkodott, amikor a lövés eldőrdült, így, hacsak nem bérelt fel valakit, nem lehetett köze a tragédiához.

Dottie Banks a nézőtérén ült, így ő sem követhette el, legalábbis egy harmadik személy bevonása nélkül nem.

A többi négy a kérdéses időpontban a színpad mögött tartózkodott, illetve ott lehetett, de az indítékok, amelyeket Charles ellenük felhozott, megdőltek a szigorú elemzés során.

Paul Lexington túl sok pénzt fektetett a darabba, nem kockáztathatta, hogy gyilkosságba keveredjen. Bár haszna származott a haláleset körüli hírverésből, és kevesebbet kellett fizetnie a sztár helyettesítéséért, ugyanakkor Michael Banks remek játéka is hasznot hajtott volna számára, ha életben marad. Nem, józanul mérlegelve lehetetlen, hogy ő volna a gyilkos. Paul Lexington bűnös, mert becsapja az embereket, de nem öli meg őket.

Valerie Cass indítéka sem volt túlságosan megalapozott. Talán képes volna megölni valakit, aki veszélyes a lánya vagy a karrierje szempontjából, amit elszántan védelmezett, ha már saját pályafutásának oly hirtelen vége szakadt, de Michael Banks effajta veszélyt nem jelentett Lesley-Jane számára. Sőt mintha Valerie Cass örült volna ennek a kapcsolatnak. Örült neki, hogy a híres sztárt körülvevő ragyogásból a lányának is jut némi fény sugar, és úgy gondolta, hogy ez csak hasznos lehet Lesley-Jane színházi pályafutása szempontjából. Ha Alex Householdet lőtték volna le, a helyzet egészen más lenne, hiszen Valerie világosan érezte, mennyire ellenezte a kapcsolatot, de mert Michael Banks volt az áldozat, nehéz volt Valerie Cass bűnössége mellett érvelnie.

Hogy George Birkitt volna a gyilkos, ez meg egyszerűen nevetséges feltételezés volt. Nem szerette Michael Bankset, de csak mert senkit sem szeretett, aki híresebb volt nála. Túlságosan lusta volt (és nem is elég okos) ahhoz, hogy kiterveljen egy gyilkosságot.

Malcolm Harrisszel már egy kicsit másként állt a dolog. Szemmel láthatóan nem volt kiegyensúlyozott ember. Csak a színdarabjának élt, és esetleg egész személyisége elleni támadásnak vélte a darab – szerinte önkényes – megkurtítását. Ugyanakkor csodálta Michael Bankset, álmai netovábbja volt, hogy egykor ő játssza el ezt a szerepet, így, hacsak nem súlyos pszichopata, teljesen valószínűtlen, hogy ő ölte meg a sztárt.

Ráadásul, ha bármelyikről is feltételezhető, hogy ő követte el a gyilkosságot, akkor néhány valószínűtlen körülményt is el kell fogadni. A gyilkosnak tudnia kellett, hol volt Alex pisztolya a társalgóban, kockáztatnia kellett, hogy esetleg észreveszik a színpalán mögött, amint meghúzza a ravaszt. Ez utóbbi nem volt nagy kockázat, mert a technikai személyzet majd minden emberére a túloldalon volt szükség, mivel a jelenet után át kellett alakítani a díszleteket.

De egy szemtanút a gyilkos nem kerülhetett el, mégpedig a legfőbb gyanúsítottat. Senki sem juthatott fel a színpadnak erre a részére, és senki sem lőhetett le Michael Bankset anélkül, hogy Alex Household észre ne vette volna.

És ezen a ponton megdőlt minden elmélet, hogy ki más lehetett a gyilkos.

Alex Household gyöngye idegzetű ember volt, és üldözési mániában szenvedett. Végre főszerepet kapott, és új barátnőre tett szert; mindkettőt úgy tekintette, mint az új élet kezdetét, s mindkettőt Michael Banks vette el tőle.

Fenyegetőzött, hogy bosszút áll a sztáron, és éppen azon az estén a kezdődő idegösszeroppanás jelei mutatkoztak rajta.

Egész este azon a helyen ült, ahonnan a lövés eldőrdült. És ott volt a lövés pillanatáig, hiszen Michael Banks, aki nem tudta a szöveget, pontosan mondott mindent az utolsó percig, tehát végig hallotta a sűgót a fűlhallgatóban.

A fegyver, amivel a sztárt lelőtték, Alex Householdé volt, és a rendőrség, mint azt este Charles a vacsorán megtudta, nem talált más ujjlenyomatot, csak a tulajdonosáét.

És ha ez mind nem volna elegendő bizonyíték, Alex Household elmenekült a tett színhelyéről. És bár a rendőrség felszólította, hogy jelentkezzen, és nagy erővel keresték, Alex Household még mindig bujkált.

Aki mindezen tények ellenére bizonyítani próbálná, hogy Alex Household ártatlan, az ideggyógyászati vizsgálatra szorul.

A fene egye meg. Öt óra volt. Charles megváltoztatta korábbi elhatározását, és töltött magának egy nagy pohár whiskyt. Talán ettől még álomba szenderül egy kicsit. Hogy a halállal foglalkozott gondolatban, felzaklatta.

Eszébe jutottak Tate Wilkinsonnak, a tizennyolcadik századi színész-igazgatónak a szavai: "Színész nem beszélhet a halálról anélkül, hogy palackot ne tartana a kezében."

Charles Paris tudta, mit akart ezzel mondani.

TIZENKETTEDIK FEJEZET

A csuklyás bagoly szombati előadásai nem sikerültek eléggé. Afeletti örömeiben, hogy az első bemutatón nem történt baj, Charles szinte elfelejtette, hogy mennyire kellett ehhez koncentrálni, és most alig talált vissza a segédügyelővel korábban kialakított ritmusba. A kialvatlanság, na meg az előző este elfogyasztott alkohol, csak rontott a helyzeten.

Ráadásul a kollégák sem voltak olyan segítőkészek. Az elmúlt napok eseményei őket is kimerítették, kevesebb energiájuk maradt arra, hogy Charlesra figyeljenek: épp elég volt a saját szerepükre koncentrálniuk. Mindnyájan túl voltak a nagy megrázkódtatáson, de az az idegállapot, amiben most éltek, még kibírhatatlanabb volt; könnyebb emberfeletti akaraterővel egyszer úrrá lenni a dolgokon, mint nap mint nap beláthatatlan ideig feszültségben élni. Óriási megkönnyebbülés volt, amikor a szombat esti előadás után lement a függöny. Szó sem esett közös vacsoráról, mindenki azonnal hazasietett, és örült, hogy a hétfő esti előadásig nem kell viszontlátnia a Variety Színházat.

Alex Household még mindig nem került elő, pedig a rendőrség nagy erővel folytatta a keresést. Vagy nagyon jó búvóhelyet talált, vagy – és a színészek között ez a kósza hír terjedt el – öngyilkos lett. Ahogy teltek a napok, egyre valószínűbbnek tűnt, hogy a rendőrség majd csak egy hullát fog találni. Charlest nagyon nyomasztotta ez a gondolat.

Majdnem egész nap aludt vasárnap is, hétfőn is, és amikor ébren volt, csak lézengett a kis lakásban, nyomott hangulatban, mint mindig, a nagy izgalmak után.

Fel akarta hívni Francest, de valami kényelmetlen érzés visszatartotta. Szóba került, hogy a következő hétvégén találkoznak, és lemennek Juliethez. Ez valószínűleg azt jelentette, hogy erre a hétvégére más programja volt. Vagy el van foglalva a félévi zárással a szünet előtt. Nem akarta, hogy Frances, akármilyen kedvesen is, de nemet mondjon. A visszautasítás fájt neki, bármilyen jogos volt is a kifogás; úgy érezte magát, mint amikor kamaszkorában szerelmes volt.

Ahhoz nem volt kedve, hogy felhívja Dottie Bankset. Még mindig szándékában állt ugyan, de úgy érezte, hogy nem elég nyugodt ahhoz, hogy vele találkozzon.

A pihenés azonban jót tett neki, és a hétfő esti előadás jobban sikerült. A darab tetszést aratott, de elég kevés jegy kelt el. A nézőtér kétharmada üres volt. A Michael Banks halála körüli híreket háttérbe szorították más, új borzalmakról szóló híradások, így a darab már csak önnön értékeire támaszkodhatott. Hogy a Variety Színház messze esett a West End központjától, hogy a darab ismeretlen volt, hogy nagy nevek (sajnos George Birkitté nem volt elegendő) nem fémjelezték az előadást - szóval azok a hátrányok, amiket a pesszimisták már jó előre megjósoltak, kezdték éreztetni hatásukat.

Paul Lexingtonot most sem kedvetlenítette el a kisszámú nézősereg. A hétfő este, mondta, mindig rossz. Az ilyen darabok iránti érdeklődés színhagyomány útján terjed. A színházjáratok sem indultak még be. Majd megsürgeti a reklámügynökséget, ígérte, ezek eddig szinte semmit sem tettek. A következő héten újabb reklámhadjáratot indít, és akkor minden rendben lesz. Minden darabnak meg kell küzdenie ezekkel a nehézségekkel.

Paul Lexington, mint mindig, most is nagyon magabiztos volt, Charles a többiekkel együtt hinni akarta, amit mondott. Nem kívánta közelebbről megvizsgálni, mennyire igaz mindez. Hogy most miből fedezik a darabot, hogy mennyire szoros Paul Lexington költségvetése, mennyi jegyet kell eladni ahhoz, hogy az előadás nyereséges legyen, hogy a nézők között egyáltalán mennyi az igazi érdeklődés, és mennyi a potyajegyves - mindezekre a kérdésekre, Charles tudta, aligha kapna választ.

Az ő dolguk az volt, hogy nap mint nap, minden előadáson játsszanak, és a második héten Charles érezni kezdte, hogy a szerep, amit alakít, egyre erőteljesebb megint. A színészek összeszoktak az új szereposztásban. A nézők száma lényegesen nem szaporodott, de akik elszánták magukat, hogy megnézzék a darabot, nem csalódtak.

Charles újabb jó kritikát kapott. Természetesen csak a bemutató után írtak róluk, a jelentősebb lapok kritikusaiknak nem is lett volna ideje (az érdeklődésről ne is beszéljünk), hogy még egyszer megnézzék a darabot; de egy kisebb észak-londoni hetilap elküldte kritikusát a második hét hétfőjén, és a cikket csütörtökön közölték is.

A leglényegesebb mondat ez volt: "Az apa jelleme, akit egy számomra ismeretlen színész, Charles Paris alakít, fokozatosan bontakozik ki az est folyamán a lenyűgöző nagyjelenetig, amikor lányával kerül szembe."

Nem volt egyértelmű persze, hogy kinek szólt a dicséret. Tulajdonképpen úgy is lehetett értelmezni, mint Malcolm Harris írásművészetének dicséretét; végül is a szerepről, nem a játékról írták, hogy fokozatosan bontakozik ki. S

némi cinikus akadémikuskodással – ahogy Charles általában viszonyult a dicséretetekhez – ez a mondat azt is jelenthette, hogy a jellem fokozatosan bontakozott ki egészen a lenyűgöző nagyjelenetig, amikor a hős lányával kerül szembe, ekkor azonban a színész játéka következtében nagyon ellaposodott.

Charles mégis úgy döntött, hogy dicséretnek szánták a sorokat. Mint minden színész, ő is rögtön arra gondolt, mit idézhet majd a cikkből társaságban, és úgy döntött, hogy némi változtatással az eredeti rovására – tudniillik, ha egy szót és a vesszőt nem veszi figyelembe – a következő, igen jól hangzó mondatot kapja: “Charles Paris fokozatosan bontakozik ki az est folyamán.”

Még az is eszébe jutott, hogy javasolnia kellene Paul Lexingtonnak, írják ki a mondatot a színház előtti nagy reklámtáblára, de nem volt hozzá elég bátorsága. A producer meglegedett azzal a pár szóval, amit ő választott ki ugyanebből a kritikából – “igen kellemes esti szórakozás” –, és ezt ragasztotta fel a Variety bejárata előtt felállított hirdetőtáblák dicsőítő feliratai közé.

Ezek a dicsőítő feliratok megint azt mutatták, hogy Paul Lexingtonnak milyen sajátos elképzelése volt az igazmondásról, és hogy milyen ügyesen használta fel a megjelent cikkeket. Mivel a londoni újságok nem írtak a darabról, felhasználta a tauntoni kritikákat, és művészien álcázta a forrást. A járókelőnek ugyanis azonnal szemébe ötlött a nagybetűs dicshimnusz: “Mindenkinek ajánlom, hogy most nézze meg a darabot! – *Times*.” És csak ha egészen közel ment a hirdetőtáblához, vette volna észre a “*Taunton*” szót a “darabot!” és a “*Times*” között.

Ugyanígy az “*Observer*”, amely “csodás” színházi élményt ígért, tulajdonképpen a “*Quantock Observer*” volt, a “*Matt*” pedig, amely szerint “ritkán lehet részünk ilyen remek szórakozásban”, a “*Western Mail*”.

De a legpimaszabb csaláshoz mégis egy londoni újság adta a lehetőséget. “Az angol színház történetének egyik legnagyobb drámája” – hirdette a “*Daily Telegraph*” nagybetűs címe, persze nem a kritikai rovatban, hanem rögtön az első oldalon Michael Banks meggyilkolásával kapcsolatban.

Paul Lexington nem volt elveszett ember.

Charles kivágta és eltette a kétes értékű kritikát. A rosszakat sohasem tartotta meg. Nem csupán hiúsági okokból, hanem mert rájött, hogy míg a jókat sohasem tudta szóról szóra megjegyezni, a rosszak az utolsó vesszőig kitörölhetetlenül belevésődtek emlékezetébe.

Bár jó harminc éve történt, még mindig pontosan emlékezett, mit írt élete első nagyobb szerepéről, amit az Oxfordi Egyetemi Színpad előadásán alakított, egy hallgató a kritikus szakon (aki, mellel, később az egészségügyi és társadalombiztosítási tárca igen rosszindulatú minisztere lett):

“Charles Paris bátran belevágott a szerepbe, amely azonban, sajnos, nem élte túl a beavatkozást.”

A szerda délutáni előadáson, melyen nagyon kevés volt a néző, és a színészek is lazítottak egy kicsit, Charles a hallókészülék ellenére eltévesztette a szöveget.

Tulajdonképpen nem az ő hibája volt. Helyesebben nem egészen az ő hibája. A segédügyelő rosszul mondta be a szöveget.

Természetesen a csuklyás bagoly monológban történt, amin a darab sikere állt vagy bukott. Charles az üvegkalitka felé fordult, miközben a csuklyás bagoly és az isten közötti hasonlóságról beszélt. A következőt kellett volna mondania: – Miért is ne? Ez a kitömött madár mindig itt volt, ebben a szobában. – A segédügyelő azonban ezt súgta: – Miért is ne? Ezt a madarat mindig itt tömték ebben a szobában.

És Charles sajnos ezt ismételte meg hangosan.

A közönség feltehetőleg semmit nem vett észre, egyébként is olyan szenvtelenül ülték végig az előadást, hogy ebből a szempontból mindegy lett volna. Lesley-Jane reakciója azonban nem volt mindegy, márpedig ő elkezdett kuncogni. A társulat hangulata amúgy is labilis volt, mint mindig, ha alig lézengtek a nézőtéren, már csak ez hiányzott. Charlesra átragadt a vihogás, és féltő volt, hogy mindkettőjükből kitör hangosan. Erre mondják a színészek, hogy "teljes csőd", s bár sikerült valahogy végigjátszani a darabot, ha addig teremtettek is valamilyen hangulatot, az most végleg elszállt.

A színpadi ügyelő figyelmét természetesen nem kerülte el a fegyelmetlenség, így senki sem csodálkozott, hogy az esti előadás előtt félórával mindenkinek meg kellett jelenni a színpadon, ahol a társulati vezetőtől megkapták a letolást.

– Úgy tudom, önök között nincsenek amatőrök – támadt nekik ingerülten Wallas Ward –, akkor pedig az ilyen viselkedés megbocsáthatatlan. Amúgy is elég bajunk van ezzel az előadás-sorozattal, és most kritikus ponthoz értünk. Ha meg akarunk maradni a West Enden, minden este tökéletes játékot kell nyújtanunk. Semmi sem árthat annyit egy darabnak, mint ha elterjed, hogy a szereplők kezdik félvállról venni az egészet. Ezt önöknek kellene a legjobban tudniuk.

Charles szégyenlősen, mint aki tudja, hogy rossz fát tett a tűzre, bocsánatot kért:

– Elnézést, az egésznek én vagyok az oka. A sűgő eltévesztette a szöveget.

– Magának pedig jobban kellett volna figyelnie, és akkor nem mondja utána. Gondolkodnia is kell, nem csupán ismételni a szöveget, akár egy megdicsőült hangosbemondó.

– Igen, tudom. Sajnálom. Elkalandoztam. Nem fog még egyszer előfordulni.

– Remélem is. Egyébként azt hiszem, ideje hallókészülék nélkül játszania.

– Tessék? – Charles egészen megdöbbsent.
– De hát valamikor csak megtanulja a szöveget, nem?
– Hát... én... tulajdonképpen erre nem is gondoltam. – Tényleg nem. Most, hogy már belejött a hallókészülék használatába, egészen kényelmesnek találta a dolgot.

Nem kellett állandóan izgulnia, hogy esetleg elfelejti a szöveget, élvezni tudta a játékot. Eszébe sem jutott, hogy ezt a nélkülözhetetlen segítő társat egyszer csak elveszik tőle.

– Szerintem most már nélküle kellene játszania - mondta Wallas Ward nyomatékosan. – Paul azonban azt mondja, várjunk még, ne siessünk, hogy erről majd ő dönt.

– Rendben, akkor hát várom, hogy ő mikor fog szólni.

– Én azonban addig sem akarok még egy ilyen amatőr előadást látni, mint a ma délutáni volt.

Persze, Wallas, hogyne, Wallas, természetesen, Wallas, mondogatták a színészek alázatos hangon, hogy megbékítsék a vezetőt.

– Maurice Skellern Ügynökség.

– Látom, még mindig ragaszkodsz a húsz százalékhoz, Maurice.

– Charles, manapság meg kell fizetni, ha valaki azt akarja, hogy képviseljük a személyes érdekeit. Ez mindenütt így van ebben a szakmában.

– Aha.

– Na és hogy megy a darab?

– Ó, kedves tőled, hogy kérded. Úgy veszem, ez a kérdés is bizonyítja, mennyire szíveden viseled minden egyes ügyfeled sorsát.

– Így van, Charles.

– Figyelj, Maurice, körülbelül két hete beszéltünk utoljára. Azóta nemcsak hogy megkezdtük az előadásokat a West Enden, hanem én, az ügyfeled, ráadásul átvettem a főszerepet. És mindez idő alatt mit tettél te az én személyes érdekeimben? Még a rohadt telefonkagylót sem emelted fel. Mindig az a vége, hogy én hívlak fel téged.

– Sose tudom biztosan, hogy hol talállak meg.

– Rossz szöveg. Megtalálnál, ha akarnál.

– Szerintem nagyon sértő dolgokat mondasz, Charles. Én hangyszorgalommal fáradozom egész nap az érdekedben, te pedig...

– Ugyan már, Maurice, nem lehetne...

– Charles ez jó, nagyon jó – a kagylóból gurgulázó hangok hallatszottak.

– Micsoda?

– A hangyszorgalom, a mindenit. Nagyon tetszik.

– Maurice, ismétlem, a darabban én játszom a főszerepet, és úgy gondolom, épp ideje, hogy szerződj velük, hogy még mennyit kapok ezért.

– Nézd, Charles, ha egy kicsit megnyugodnál és megengednél, hogy végre én is szóhoz jussak, akkor módom lenne rá, hogy tájékoztassalak, miszerint már nyélbe ütöttem ezt a bizonyos szerződést.

– Akkor meg mi az ördögnek nem szóltál róla?

– Mert a részletekben csak most sikerült megállapodnom Paul Lexingtonnal.

– És mikor hívtad fel?

– Történetesen ő hívott engem.

– Mikor?

– Tegnap.

– És gondolom, akkor tudtad meg, hogy átvettem a szerepet.

– Tulajdonképpen igen.

– Hát ez nem igaz. Talán egy nagy kupac homok van az irodádban íróasztal helyett, hogy abba dugd a fejed egész nap?

– Nézd, Charles... Egy ügynöknek eléggé nehéz dolga van anélkül is, hogy a kliensei gorombáskodjanak vele.

– Na jó. Mondd meg, mennyiben állapototok meg.

Charlest kezdettől foglalkoztatta ez a kérdés. Tisztában volt vele, hogy nem ő a világon a legjobb színész, de azt is tudta, hogy senki sem játszik főszerepet a West Enden bagóért.

Legalább háromszázötvenet kell kapnia hetente, gondolta. Esetleg egy kicsit többet. Vagy egy kicsit kevesebbet.

– Paul Lexington nagyon korrekt volt.

– Ó, úgy gondolod?

– Azt mondta, hogy...

– Hogy?

–...továbbra is fizeti a korábbi szerződésekben meghatározott összeget...

– De hát az csak százötven font hetente.

– Várj, várj egy kicsit. Plusz kapsz egy bizonyos összeget ezen felül.

– Hát ez nagyszerű.

– Mert hát most tényleg játszol.

– Bizony.

– Ez az összeg pedig tíz font előadásonként.

– Tíz font? De hát az semmi!

– Igazán nagylelkű ajánlat egy beugrónak.

– De most nem az vagyok. Ráadásul nem ennek a szerepnek voltam a beugrója. Én tényleges szereplő vagyok.

– Paul Lexington szerint nem.

– Ezt hogy érted?

– Szerinte te most igenis beugró vagy. És néhány hét múlva, amikor majd látja, hogy megy a darab, eldönti, hogy te játszod-e a szerepet, vagy másnak adja.

– Úristen.

– Ezért mondom, hogy nagyon korrektnek tartottam, amit javasolt. Már mint a te helyzetemben.

– Nagyon köszönöm – mondta Charles tompán.

– A tízet én csikartam ki, melleleg. Ő csak nyolcat akart adni előadásoként, de én ragaszkodtam a tízhez.

– Remek.

A gunyoros hang azonban célt tévesztett. – Na ugye, tudtam, hogy egyet fogsz érteni velem.

– Hát hogyne, persze.

– Akkor jó. Örülök, hogy felhívtál.

– Hm. Gondolom, az ügynökség, és az egyéni érdekek képviselője azért odáig nem terjed, hogy megnézd az előadást, ugye?

– Na de Charles... Az irodában ülök egész nap, és alávetem magam a ti érdekeiteknek. Azt nem akarhatod, hogy az estéimet is feláldozzam. Vagy igen?

Michael Banks halála, akár egy lyukas fog, nem hagyta nyugodni Charlest. Minden lehetőséget megvizsgált, és tudta, hogy csak egy megoldás kínálkozik, de valami még mindig homályos volt. Minden jel szerint Alex a gyilkos, de Charles úgy érezte, tartozik annyival barátjának, hogy tisztázza azt a bizonyos dolgot, ami foglalkoztatta.

Ezért csütörtökön este az előadás előtt félórával, mikor a színészeknek már bent kellett lenniük, bekopogott Lesley-Jane Decker öltözőjébe.

Lesley-Jane selyemköntösben feküdt a heverőn, amikor Charles belépett. A nappali sminket már lemosta, hogy majd kifesse magát a színpadra, így festék nélkül betegesen, sápadt, megviselt volt az arca; most látszott csak, mennyire fog hasonlítani az anyjára néhány év múlva. Charles ebben a pillanatban döbrent rá először, hogy az elmúlt hetek milyen megpróbáltatást jelentettek egy ilyen fiatal teremtés számára. Túlságosan sok mindenen ment keresztül: először felszámolta a kapcsolatát az egyik férfival, viszonyt kezdett a másikkal, majd végignézte, hogy régi szeretője agyonlövi az újat. Charles ismert jó néhány születésnőt, akinek kő volt a szíve helyén; azok élvezték volna a helyzetet, boldogan játszották volna a Végzet Asszonyát. De Lesley-Jane nem volt ilyen. Nem voltak még színésznői trükkjei, a szíve mélyén csak egy valószínűleg ez idáig széltől is óvott, fiatal lány volt.

Meg sem mozdult, amikor Charles belépett, csak feküdt, és nagyon védtelennek látszott. Csak ennyit mondott:

– Hello, Charles. – A lehelete pezsgőszagú volt.

– Nagyon fáradt? – kérdezte Charles aggódva.

– Rettenetesen.

– Hát igen, mindnyájunknak nagyon nehéz volt az elmúlt időszak. Heti nyolc előadást végigcsinálni már önmagában is épp elég, nem beszélve erről a másik dolgról...

– Igen. – Lesley-Jane ránézett, mintha azt kérdezné, miért jött. De nem volt igazán kíváncsi rá; túlságosan fáradt volt ahhoz, hogy bármi érdekelje.

– Michael haláláról akarok beszélni magával – mondta Charles nyíltan.

– Aha. – De még ez sem rázta fel Lesley-Jane-t.

– Ne haragudjon, hogy most még én is felidézem az egészet, de valami nem egészen világos.

– Micsoda?

– Hát éppen ez az. Magam sem tudom. De valahogy nincs helyén az egész.

– Nem hiszem, hogy a gyilkosságok helyénvalók lennének – jegyezte meg Lesley-Jane, s mintha egy kicsit élénkebb lett volna a hangja.

– Nem, persze. Nem így gondoltam. De figyeljen rám, mi mind a ketten tanúi voltunk ennek a gyilkoságnak. Én a nézőtérén ültem, onnan elég szörnyű volt az egész. Onnan, ahol maga állt, olyan lehetett...

Lesley-Jane nyelt egyet, mint aki hányingerrel küszködik, majd bólintott.

– De ami engem érdekel, és amiről beszélni akartam magával, az az, ahogy maga akkor viselkedett.

– Sikítottam, nem? Nem emlékszem pontosan, de azt hiszem, hogy akkor én...

– Igen, valóban sikított. De engem az érdekel, hogy mikor sikított.

– Hogy mikor?

– Igen. A következőképp történt az egész: Micky elhallgatott, értetlenül megfordult, és akkor feltehetőleg meglátott valakit a színpal mögött, amint éppen célba veszi őt a revolverrel. Azt mondta: "Tegye le. Nem teheti ezt velem", vagy valami hasonlót és a lövés eldőrdült.

Lesley-Jane bólintott. Nem örült, hogy felidéztek a történeteket.

– De maga nem akkor sikított.

– Nem? Nem emlékszem. Olyan érthetetlen volt az egész...

– Nem, csak akkor sikított, amikor a színpal felé pillantott.

– Gondolom, ezt hívják késleltetett sokkhatásnak. Nem hittem el azonnal, ami Mickyvel történt, tulajdonképpen nem is tudtam, mi történt.

– De amikor a színpal felé nézett, már tudta. És azt is tudta, hogy ki tette. És maga akkor sikított.

– Igen. Azt hiszem, akkor fogtam fel az egészet.

– És kit látott ott?

Lesley-Jane úgy nézett rá, mint egy örültre.

– Hát természetesen Alexet.

Charles nem tudta, mit is remélt, de most nagyon csalódott volt. Valahogy a lelke mélyén minden logika ellenére más válaszra számított. Nem tudta, mire, de azt várta, hogy a válasz eloszlatja majd az üggyel kapcsolatos kellemetlen érzéseit.

– Pontosan mit látott?

– Már mindent elmondtam a rendőrségnek...

– Tudom. Ne haragudjon. Csak... Én nem voltam jelen a kihallgatásnál, és egyszerűen tudni szeretném – kérte Charles kedvesen.

– Na jó. Láttam Alexet. Ott állt egészen közel a díszlethez.

Nyilván. Charles tudta, milyen sötét van hátrább, a színpalak mögött.

– Visszafordult és rám nézett, a tekintetünk találkozott egy pillanatra, aztán elrohant, én meg sikítottam. Azt hiszem, az arckifejezésétől rémültem meg igazán.

– Mert maga akkor döbbent rá, mit is tett Alex?

– Igen, azt hiszem, ő maga is akkor fogta fel. Az arca olyan... nem tudom... rettegés ült a szemében.

– A revolver a kezében volt?

– A rendőrség is ezt kérdezte, de isten bizony nem emlékszem. Nem néztem a kezét.

– A zakója rajta volt?

– Erre sem emlékszem. Azt hiszem, csak az arcát láttam – illetve a szemét. Azóta is előttem van. A rémült tekintete. Szörnyű érzés volt, mintha nagy fájdalmat okoztam volna neki. Tudja, milyen labilis volt mindig.

– Igen. – Charles úgy érezte, hogy kihasználva Lesley-Jane kábultságát, továbbmehet egy lépéssel. – Gondolom, valóban fájdalmat okozott neki.

– Mert szakítottam vele Micky miatt?

Charles bólintott.

– Igen, azt hiszem. Akkor persze nem egészen így láttam. Már úgy értem, Micky olyan kedves, olyan barátságos volt, és furcsa módon olyan magányosnak tűnt. Nem láttam benne semmi rosszat vagy elítélendőt, hogy elmentem vele ide-oda, néha vacsorázni. Valahogy az ember úgy érezte, hogy semmi sem lehet helytelen Mickyvel kapcsolatban.

Charles pontosan tudta, miről beszél Lesley-Jane. Michael Banks természetes vonzereje a nőkre nyilván még inkább hatott.

– Egyébként is csak néhány vacsoráról volt szó, nem...?

Charles remélte, hogy Lesley-Jane nem tartja szemtelennek a kérdést, de a lány elvörösödött, és dühösen válaszolt:

– Nem értem ugyan, hogy mi köze magának ehhez... de igen, arról.

– Alexszel pedig...?

– Ehhez szintén semmi köze nincs.

– Ugyan már, hiszen ott voltunk mind a hárman Tauntonban. És a külső szemlélő számára nagyon is úgy festett a dolog, hogy maguk között komoly kapcsolat van.

– Hát igen. De én már akkor szakítani akartam, amikor eljöttünk Tauntonból. Még mielőtt Mickyvel találkoztam, rájöttem, hogy valami nincs rendben közöttünk.

– Nincs? – beszéltette tovább a lányt Charles tapintatosan.

– Alex olyan furcsa volt. Minél több időt töltöttem vele, annál furcsábbnak tűnt. Az egész misztikus vallásossága, az ételekkel kapcsolatos hóbortjai, a meggyőződése, hogy nem szabad elszakadni a természettől, annak törvényei szerint kell élni... először mindez megragadott. Ilyen dolgokkal azelőtt sohasem találkoztam. Annyira más volt, mint azok az emberek, akiket valaha is ismertem.

Nyilván egészen más, mint Mr. és Mrs. Decker középosztálybeli barátai, gondolta Charles.

– De egy idő után valahogy furcsának találtam ezeket a dolgait, már nem vonzó különködésnek, hanem... hát tüneteknek.

– Milyen tüneteknek?

– Az elmeállapota tüneteinek. Tudtam, hogy idegösszeroppanása volt, és eleinte nem is zavart. Azt gondoltam, hogy csak arra van szükség, hogy legyen valakije, aki szereti, aki törődik vele...

És úgy gondolta, hogy meg tud ennek felelni? A lány bólintott.

– Azt hittem, hogy együtt valóban új életet tudunk kezdeni, hogy mellettem, hogy is mondjam... kibontakozhat.

Elpirult, talán amiért ilyen közhely, amit mondott. Charles arra gondolt, vajon hány naiv fiatal lány kezdett már zűrzavaros viszonyt idősödő férfikkal abból a meggyőződésből, hogy majd új értelmet ad az életének, és hozzásegíti a "kibontakozáshoz".

– És? – biztatta Charles.

– És aztán rájöttem, hogy szép dolog vidéken bóklászni, és "azonosulni" a természettel, de senki sem képes gyökeresen megváltozni. Nem tehetünk úgy, mintha mindaz, ami Alexszel negyvenhét éves koráig történt, sosem lett volna. És amint erre rájöttem, és az idegösszeroppanására gondoltam, aggódni kezdtem, láttam, hogy milyen labilis alkat, félni kezdtem.

– Félni? Mitől?

– Féltem, hogy esetleg majd csinál valamit... amit aztán meg is tett a múlt héten.

Charles lassan rábólintott.

– És most mi lesz? Mit gondol, hol lehet? Lesley-Jane szeme könnybe lábadt.

– Talán már öngyilkos is lett.

Charles megint bólintott. Sajnos ez nagyon valószínű volt.

Nem folytathatták, mert az ajtó kopogás nélkül kinyílt, és Valerie Cass lépett be. Szarvasbőr nadrágkosztümjében csinos volt, és sugárzott belőle a jókedv.

– Szervusz, drágám, hoztam neked néhány – ő, üdvözlöm. – Ez utóbbi Charlesnak szólt, akit gyanakodva méregetett.

– Charles beugrott, hogy szerencsét kívánjon – mondta gyorsan Lesley-Jane.

– Semmi ok az aggodalomra, Valerie. Ne hidd, hogy már megint egy öregedő férfi legyeskedik a drágalátos lányod körül. Ami, az előző kettő sorsára gondolva, talán nem is volna ajánlatos.

Az igazat megvallva, nem az én esetem. Eleinte talán tetszett, de mióta veled találkoztam, és látom, hogy ilyen lesz ő is, elment tőle a kedvem. Remekül tartod magad Valerie Cass, ennek ellenére, sajnos van benned valami, ami taszít engem.

Valerie megzavarta Charlest gondolataiban, mert miközben rávillantotta elbűvölő mosolyát, így szólt:

– Csak egy kis levest hoztam Lesley-Jane-nek a szünetre, én főztem. Nem eszik rendesen. Egyre mondom, hogy gyakran kell ennie, és akkor keveset, de ezek a fiatalok nem hallgatnak az idősebbre. Magának is van lánya, ugye, Charles?

– Igen. Nem találkozunk túlságosan gyakran. Valerie lecsapott e megjegyzésre, amely igazolta egyik kedvenc elméletét.

– Hát igen, általában az asszony feladata, hogy mindenre vigyázzon. Szegény Frances, nagyon sajnálom őt.

– Tudja, a lányom huszonnyolc éves, tud vigyázni magára, nem kell, hogy a szülei örökké a nyomában járjanak. – Alig tudta türtőztetni magát, hogy hozzá ne tegye: “A tied is húszéves, és szerintem ez rá is vonatkozik.”

Lesley-Jane megérezte, mi járhat a fejében, így gyorsan közbeszólt:

– Éppen Micky haláláról beszélgettünk.

– Jaj, milyen rettenetes tragédia – Valerie Cass mesterkélt mozdulatot tett, amiről Charlesnak megint eszébe jutott, milyen rossz színésznő volt. – Olyan szörnyű volt mindnyájunknak. Lesley-Jane úgy, de úgy el volt keseredve. Annyira örültem, hogy ott voltam hátul, amikor lejött a színpadról. Ha valaha is szüksége van egy lánynak az anyjára, hát ez az a pillanat volt. És hogy mellette lehettem a rendőri kihallgatások alatt. Boldog vagyok, hogy segíthettem.

Üdvözülten mosolygott. Látszott, hogy biztosra veszi, most ismét sikerült magához láncolnia a lányát. Micky Banks halála és Alex Household eltűnése tragikus esemény volt ugyan, de így legalább nem maradt vetélytársa Valerie-nek, aki bitorolhatta volna lánya érzelmeit.

Lesley-Jane pedig láthatóan nem bánta, hogy anyja ismét kiterjesztette föléje védőszárnyait. Ebben a megrázkódtatás utáni komor lelkiállapotban nem volt ellenére, hogy anyja körülötte sürgölődött, és mindent megtett neki.

Michael Banks emléke még így is szent volt. Valerie, talán mert a lánya számára hasznosnak ítélte a híres színésszel való kapcsolatát, a féltékenység ellenére sem gondolt rá haraggal. Legalábbis így tűnt abból, amit mondott:

– Szegény, drága Micky... Micsoda rettenetes tragédia. És pont amikor Lesley-Jane meg ő olyan jól... összejöttek. Ó, tudom, hogy az emberek azt mondják, május virága és december hava nem valók egymáshoz, de én azt hiszem, nagyon kiegyensúlyozott kapcsolat volt az övék. Olyan boldognak látszott, és egészen megfiatalodott az én kis csibém mellett. Mi minden lehetett volna...

Ez volt az a sóhaj, amiről a színiiskola tanárai háromévi keserves munkával szoktatták le tanítványaikat. Lesley-Jane, talán mert annyira megszokta már, hogy anyja mindig körülötte van, vagy mert nagyon kimerült volt, nem is figyelt rá.

– Hát igen, Lesley-Jane bizonyára sok fontos emberrel megismerkedett volna. Ő igazán olyan lány, aki a művészi életfelfogás megvalósítására ösztönöz. Ugye, Charles?

Charles, aki osztotta G. K. Chesterton véleményét, miszerint a művészi életfelfogás olyan betegség, amely megfertőzi a laikusokat, morgott valamit. Azt fenntartás nélkül elhitte, hogy Lesley-Jane a férfiakban vágyat ébreszt, Valerie elképzelését azonban, hogy Lesley-Jane a színházi világ Petrarcainak Laurája, aki betölti a múzsa szerepét, kicsit túlzásnak tartotta.

– Hiszen, amikor ennyi idős voltam, énnekem is... – Valerie elpirult – voltak csodálóim a művészvilágban. Ha nem tettem volna tönkre mindent azzal, hogy olyan fiatalon férjhez mentem... ki tudja, hol lennék ma...? Persze én egyáltalán nem voltam olyan vonzó, mint Lesley...

Valerie várta, hogy Charles tiltakozzon, de a férfi szándékosan hallgatott.

TIZENHARMADIK FEJEZET

Charles a pénteki előadás után visszanyerte önbizalmát, és felhívta Dottie Bankset, amihez a hét végén nem érezte magát eléggé erősnek. A színészek jól játszottak, és Charles úgy érezte, ő sem maradt el a többiektől. Még egy kis

büszkeség is volt benne, ahogy belépett a Sztáröltözőbe. (Bár továbbra is beugró volt a státusa, no meg George Birkitt többször is kifogást emelt a társulati igazgatónál, Charles még mindig ezt az öltözőt mondhatta magáénak.)

Amint belépett, pillantása a telefonra, erre a nem remélt adományra esett, és eszébe jutott Dottie Banks levele. Azt sem felejtette el, hogy megígérte, felhívja Francest és megmondja, lemegy-e vasárnap, hogy meglátogassa Milest és Julietet, de úgy döntött, hogy ezt másnapra halasztja.

Miközben Dottie számát tárcsázta, igyekezett elhessegetni a gondolatot, hányszor tehetne ugyanezt Michael Banks ugyanezen a helyen.

Nem, mondta a nő, nem baj, hogy ilyen későn telefonált. És hogy örül, hogy hallja a hangját. Hát persze hogy komolyan gondolta, amit a levélben írt, hogy nagyszerű lenne összejönni egy kis beszélgetésre... meg ilyesmi. Nem ugorna fel Charles hozzá a Hans Crescentre a másnapi előadás után egy pohár italra?

Charles azt felelte, hogy másnap ráér, és nagylelkűen igent mondott a meghívásra.

Ez pompásan beleillett az esti siker után magáról kialakított képbe. A híres, West End-i sztár, amint előadás után új nőismerősével megiszik egy-egy pohárkával.

Ahogy ezen tűnődött, mindjárt az is eszébe jutott, hogy a West End sztárjait egy kicsit jobban is fizetik, mint őt a beugróstátusról és némi kiegészítésről szóló zavaros szerződésével. Majd meg is említi a szakszervezeti képviselőnek, gondolta. Biztos, hogy neki fognak igazat adni.

Másrészt azonban, mivel ügynöke készségesen beleegyezett a feltételekbe, nem lesz egyszerű módosítani az egészet, morfondírozott magában.

Majd csak kitalál valamit. Most leginkább Dottie Banks foglalkoztatta. Ha közelgő találkozásukra gondolt, büntudattal vegyes izgalom fogta el, mint egy taknyos kölyköt, aki belopakodik a moziba, hogy megnézzon egy tizennyolc éven felülieknek szóló filmet.

Drága és előkelő dolog a Hans Crescenten lakást bérelni. A portás, aki feltelefonált Mrs. Banksnek, majd útbaigazította Charlest, szintén sokba kerülhetett, és még előkelő úr látszatát is keltette volna, ha nem kacsint jelentőségteljesen Charlesra, miközben a lakás felé kalauzolja.

Charles úgy érezte, valószínűleg nem ő az első, aki ebben az irányban végighalad.

Az a Dottie Banks, aki ajtót nyitott, szintén sokba kerülhetett – hogy előkelő-e, az hamarosan kiderül, gondolta Charles. A fekete szaténadrág, a csipkés melltartó, ami szándékosan áttetszett a fekete selyemblúzon, mind igen drága holmi. És nem éppen diszkrét külsőt kölcsönöztek.

– Charles, úgy örülök, hogy látom. – Átkarolta a nyakát, szájon csókolta, Charlest körülölelte nyilvánvalóan drága parfümjé. – Jöjjön, igyunk valamit.

Ugyanaz jellemezte a lakást, mint mindent. Charles nem volt bejáratos olyan helyekre, melyeket belsőépítészek rendeztek be – az ő barátai telezsúfolták a lakást mindenfélével, aztán, ha már nagyon csiricsáré volt az egész, átfestettek *ezt-azt* –, mégis azonnal felismerte az igazi művészi munkát, ha találkozott vele. És el kellett ismernie – itt minden művészi volt.

Sok minden emlékeztetett Michael Banksre. Fényképek, bekeretezett poszterek, egy furcsa szobrocska, valamelyik emlékezetes alakításának jutalma. Bármilyen volt is a kapcsolatuk, az nyilvánvaló volt, hogy férj és feleség közösen használták ezt a lakást.

Charles éppen Banks egyik híres filmjéből készült fényképeit nézegette, amelyekben a pusztulásra ítélt hajó kapitányát játszotta, amikor Dottie, kezében egy üveg pezsgővel, bejött a konyhából.

– Nyissa ki ezt.

– Máris.

– Van, amihez szerintem a férfiak jobban értenek, mint a nők.

Charles tisztában volt vele, hogy van egy pont, amikor az embert idegesíteni kezdik az állandó kétértelmű megjegyzések. De azt is tudta, hogy még nem jutott el odáig. Letette a fényképet és megfogta a pezsgősüveget.

– Hát igen, szegény Micky – Dottie Banks felsóhajtott –, szegény, szerencsétlen Micky.

Ahogy ezt mondta, a hangja nem szomorú, inkább érzélgős volt.

– Igazán szörnyű lehet, hogy így elvesztette. – A dugó kirepült, és Charles egy hosszú pohárban felfogta a habzó italt.

– Igen, hiányzik persze. De valahogy nem annyira, mint vártam. – Dottie vállat vont. – Tudja, mint házasság, nem volt... nos, nem volt szokványos házasság. Jól megvoltunk, együtt mentünk ide-oda, nem veszekedtünk, de mindig... megvolt a külön társaságunk.

Ahogy Charlesra nézett, olyan egyértelmű volt a tekintete, hogy a férfi egyenesen rákérdezett:

– Úgy érti, mindkettőjüknek viszonya volt?

– Nekem igen.

– És Mickynek nem?

– Neki... barátai voltak.

– Értem. – Tehát Lesley-Jane valószínűleg igazat mondott a kettőjük kapcsolatáról. Hogy csak együtt vacsoráztak néha.

– Tudja, Charles, ezzel azt akartam mondani, hogy a szex Micky kívánságlistáján nem az elsők között szerepelt.

– Aha... Hát vannak emberek, akiket nem gyötör túlságosan a testi vágy – jegyezte meg Charles, csak hogy mondjon valamit, miközben érezte, hogy benne egyre inkább elhatalmasodik.

– Micky egyáltalán nem gyötörte.

– Testi vágy?

– Szemernyit sem. – Megrázta a fejét, hogy nyomatékot adjon szavainak. – Már nem volt képes.

– Aha. – Charles nem tudta, sajnálkozzon-e vagy hallgasson. Nem ismerte az erre vonatkozó etikettet; hogy mit kell válaszolni egy asszonynak, aki megvallja, hogy nemrégiben meggyilkolt férje impotens volt.

– Ezért aztán, bizonyos értelemben, sehogy sem illettünk össze – Dottie Banks, hogy egyértelművé tegye az amúgy is nyilvánvalót, Charles combjára tette a kezét.

– Aha. Hát igen. Meg tudom érteni.

A nő ujjai gyengéden simogatták. Charles érezte, hogy mindjárt cselekednie kell, és Dottie viselkedése nem hagyott kétséget afelől, hogy mit kell tennie. Tulajdonképpen az volt a kérdés, hogy vegye-e a fáradságot, hogy megmozduljon-e egyáltalán, vagy hagyja, hogy a nő csináljon mindent.

De még most sem tudta kiverni a fejéből, ami állandóan benne motoszkált.

– Dottie, Micky halálával kapcsolatban...

– Jaj – Dottie feléje hajolt, érezte nyakában a leheletét és kemény mellét, ahogy a karjának dőlt.

– Nem gondolt rá, hogy volt valami különös az egészben?

– Különös? – suttogta a nő. – Semmivel sem volt különösebb, mint bármilyen gyilkosság egy új darab bemutatóján, amikor a főszereplőt a színpadon agyonlövi a beugrója.

– Na persze, én tulajdonképpen arra gondoltam, hogy mivel olyan jól ismerte Micky, lehetséges, hogy...

– Jaj! – Megrázta a fejét, így meghúzta kicsit Charles fülét, mivel éppen azt harapdálta gyengéden, amit a férfi mellesleg rendkívül izgatónak talált.

De még mindig mozdulatlanul ült, maga elé meredt, lelki szemei előtt a gyilkosság, mint egy régi film, újra lejátszódott.

– Azért jött ide - suttogta Dottie a fülébe-, hogy ugyanolyan ostoba dolgokat kérdezzen, mint a rendőrség, vagy valami másért?

– Valami másért – bizonygatta Charles, bár a lelke mélyén ebben nem volt olyan biztos.

– Nos – mondta Dottie –, talán lebénult?

Charles keze, ami eddig a haját simogatta, válaszképpen most a nyakára csúszott, majd tovább, be az átlátszó selyemblúz alá. És miután mindketten

lecsúsztak a drága és elegáns szőnyegre, egész teste rendkívüli mozgékonyaságról tett tanúbizonyságot.

A második bizonyításra már a fejedelmi méretű ágyon került sor, és most ott feküdtek egymást átölelve.

Charles azon tűnődött, hogy tulajdonképpen kedveli-e Dottie-t vagy sem. A nő rutinszerűen szeretkezett, és ő is csak saját magának akart bizonyítani. De sehogyan sem tudta kielégíteni Dottie-t. A nő ugyan nem mondott semmit, de egyre cirógatta, nyilvánvalóan azt akarta, hogy Charles, mint valami robot, szünet nélkül ölelje.

Végül a nő belátta, hogy, legalábbis egyelőre, hiába próbálkozik. Elnyúlt az ágyon.

– Emlékszel, azt kérdezted, nem találtam-e különösnek valamit Micky halála körül...

– És?

– Hát volt valami. Egy apróság. Annyira jelentéktelen, hogy csak most jutott eszembe.

– Micsoda?

– Hát, tudod, ha sokáig együtt él az ember valakivel, megszokja a másik beszédstílusát, szóhasználatát, ilyesmit.

– Így van.

– Mielőtt meghalt, Micky mondott valamit, amit még sosem hallottam tőle.

– Mi volt az?

– Azt mondta: “Ó, úristen!” Ezt sosem hallottam tőle. “Ó, istenem”, azt igen. Vagy “Jézusom”, azt is sokszor. De hogy “úristen”, ezt soha.

– Te jó úristen!

– Nem: “Ó, úristen!”

– Persze, csak mondtam, “te jó úristen!”, érted “te jó úristen!”

– Tessék?

– Mindegy. Tehát Micky sosem mondta, hogy “úristen”, Alex Household viszont mindig ezt mondta.

– Tényleg? Akkor már értem.

– Hogyhogy?

– Alex Household bizonyára ezt mondta, mielőtt meghúzta a ravaszt; Micky meg hallotta a fülhallgatóban, és megismételte.

– Igen, lehet.

Dottie ujjai újra megélnékültek.

– Hm. Hát nem tudom, Dottie. Még mindig azt remélem, hogy nem így történt ez a gyilkosság.

– De hogyan másként? Alex Household lőtte le Micky-t. Ez az egyetlen lehetőség megoldás.

– Igen. Valószínű – ismerte el rosszkedvűen Charles. – Be kell vallanom, én sem tudok jobbat.

– Ó, ezt azért nem mondanám.

De Dottie már nem a gyilkosságról beszélt.

Miután Charles harmadszorra is bizonyított, menni készült, és Dottie, aki felfogta, hogy a további próbálkozások kudarcra fog vezetni, bevette az altatóját, és kiengedte Charlest.

Taxiba ült, hogy hazavitesse magát a Hereford Roadra; megvetette önmagát a történetekért.

A szerelem vagy legalább valamiféle érzelem nélküli szeretkezés mindig így hatott rá.

De most még pocsékabban érezte magát. Attól, hogy Dottie bevette az altatót, rádöbbsent: ő sem volt más a nő számára, mint gyógykezelés, amire a testének volt szüksége.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Frances többek között a biztos erkölcsi értékrendet jelentette Charles számára, így aztán, nemcsak jó ötletnek tűnt, hanem lelki szükséglet volt számára, hogy másnap reggel felhívja. Mintha gyónni ment volna (bár nem állt szándékában bármit is meggyónni), vagy, képletesen szólva, tisztító fürdőt venni.

– Charles! Akkor jössz vagy nem? Már nyilatkozhattál volna.

– Miről nyilatkozhattam volna?

– Nem emlékszel, Charles? – Juliet és Miles ebédre hívtak bennünket.

– Ja, tényleg, persze.

– Elfelejtetted, ugye?

– Nem, én... nos...

– Szóval jössz vagy nem?

– Hm. Nem is tudom. Én... öö...

– Charles, én egy óra múlva indulok. Ha addigra itt vagy jössz. Ha nem, megyek egyedül.

– Igen, hát hogyne, én...

– Szervusz, Charles.

Igen, elmegy. A szégyenteljes éjszaka után szüksége volt rá, hogy eljuttassa a tiszteletre méltó férj, apa és nagypapa szerepét, s ezáltal feloldozást nyerjen. Kellemes, nyugodt nap a családdal – a lelkének erre volt szüksége. Bár hogy

egy teljes napot töltsön Milesszal, a vejével, ez azért elég kemény vezeklésnek tűnt.

– Tudod, papa, az a helyzet, hogy ha mami eladja a házat, lesz egy kis készpénze.

– Igen, gondolom. – Te jóisten, vajon mitől keseredett úgy neki Frances, hogy megengedte Milesnak, a “mami” megszólítást?

– És most elkövetkezik az az idő, amikor ténylegesen érezni fogja, mennyire hasznos, hogy van valaki a családban, aki ért a biztosítási ügyekhez. – Miles öntudatos mosollyal fogta meg anyósa kezét. – Ugye, mami? – Charles elképedésére Francesnek arcizma sem rándult.

– Nos, kigondoltam egy nagyon izgalmas életbiztosítási tervet, szerintem tényleg remek.

Charles megint hitetlenkedve nézte Miles Taylert. Aki izgalomba tud jönni egy életbiztosítási tervtől, az véleménye szerint legalábbis marslakó. Pedig Miles külsőre ugyanolyan volt, mint (C), keze, lába, szeme, orra, szája a helyén. Talán, tűnődött Charles, veje egy másik bolygón végzett genetikai kísérlet eredménye: létrehoztak egy lényt, aki külsőre normális emberi teremtmény, de belül nincs semmi. Lehet, hogy egy napon Miles feje majd felnyílik, mint a konyhában a szeméttartó fedele, és előbukkan egy köteg huzal és tranzistor.

– Már nem foglalkoztat, hogy valamilyen biztosítást kellene kötnöd, ugye, papa?

– Nem, bevallom, nem. – És melleleg, hogyhogy “már”? – morfondírozott magában. Kevés dologra vagyok olyan büszke, mint hogy soha életemben nem volt biztosításom, és meggyőződésem, hogy még kínzással sem tudnának ilyesmire rávenni, gondolta.

– Csak azért, mert most valóban lenne értelme. Jelenleg rendszeres jövedelmed van ebből a West End-i darabból, jó alkalom lenne, hogy minden héten félretegyél egy kicsit – nem sokat, mégis meglepődnél, hogy mekkora összeget kapnál a végén.

– Köszönöm. Biztosítalak, ha egyszer olyan helyzetbe kerülök, hogy tanácsra lesz szükségem biztosítási ügyekben, te leszel az első, akit megkeresek. – Charles meg volt elégedve magával. Idáig még sohasem sikerült eljutnia; hogy igazat mondjon vejének, s az ugyanakkor ne legyen bántó.

Miles szemmel láthatóan szintén ezen a véleményen volt. Elégedett vigyorral leült, büszkén nézett körül a tágas, tiszta, de jellegtelen nappaliban a bérelt bangbourne-i telek bérelt házában.

Felesége, talán valamiféle jelzésre, átvette a társalgás irányítását. – Melleleg, papa, még nem is mondtam, mennyire örülök ennek a West End-i

bemutatónak. Nagyon reméljük, hogy hamarosan elszabadulhatunk, hogy megnézzük, de hát tudod, annyi dolgunk van, hol ez, hol az, és a fiúk...

– Persze. – Charlest mindig gyengédség töltötte el, ha Julietre nézett. Volt valami a szemében, ami nem változott hároméves kora óta, amikor élt-halt az apjáért. Sokszor gondolkozott már, vajon mitől változott meg ennyire a kapcsolatuk. Talán, mert otthagya Francesst.

Ránézett a feleségére. Az nem vette észre fürkésző pillantását, mert a két szőke fiúcskában gyönyörködött, akik tömték magukba a szaftos krumplit – szinte az egyetlen tevékenység volt, melynek során csendben voltak.

Az ilyen pillanatokban tudta, hogy szereti Francesst, ilyenkor elképzelte magát, mint normális házasembert, aki, mint most, minden vasárnap együtt ebédel a családjával, aki nap mint nap meghallgatja, mi történt a többiekkel aznap, és nem hónapokkal később értesül az elmúlt időszak eseményeiről. Volt valami békés az egészben.

És ez a béke talán nem is teljességgel elérhetetlen a számára. Egy kis erőfeszítéssel talán még megmenthetne valamit.

– Hát igen – folytatta Juliet –, tudod olyasmi ez a West End-i darab, amiről végre beszélhetek a barátaimnak. Mint amikor szerepeltél abban a *Z-autók-ban*. Valami, ami olyan... tiszteletre méltó.

– Köszönöm – mormogta. Jó isten, mi történt Juliettel? A gondolkodásmódja már tízéves korában is reménytelenül öreges volt. A Milesszal kötött házasság csak elősegítette agytekervényei meszesedését. Mind a ketten szép csendesen betokosodtak.

Julian megette a krumplit, és szigorúan végignézett az egybegyűlt családon:

– A fűtyim olyan nagy, mint az Empire State Building – jelentette ki.

Négyéves ikertestvére, Damian, nehogy lemaradjon, azonnal csatlakozott.

– Az én fűtyim meg olyan nagy, mint a World Trade Centre – közölte.

A bejelentést követő szidalmazások közepette Charles arra gondolt, talán mégis van remény, legalábbis az utódokat illetően.

Jó véleménye azután sem változott, hogy közelebbi ismeretséget kötött unokáival. Juliet, aki nyúzott volt és rosszkedvű, mint előző terhessége első hónapjaiban is, ebéd után felment, hogy lepihenjen. Frances és Miles kimentek a konyhába, hogy elmosogassanak (és nyilván életbiztosításokról beszélgettek), Charlest pedig otthagyták, hogy szórakoztassa a gyerekeket.

Charles rájött, hogy a dolog kölcsönös. A két kisfiú mindenféle játékot kieszelt, s bár majdnem mindegyik – előre lehetett tudni – ugyanúgy végződött, nevezetesen, hogy díványpárnákkal dobálták nagyapjukat, határozottan találékony volt mind a kettő.

Abban a korban voltak, amikor még a furcsa hangokat mulatságosnak találták, és Charlesnak évek óta nem volt ilyen lelkes közönsége, mint most, hogy mondott néhány mondatot walesi nyelven, amit még akkor tanult meg, amikor a *Fejfa alatt-ra* készült ("Ez a darab mindent felvonultat, amit a színház nyújtani tud, csak épp a tehetséget nem" – *Nottingham Evening Press*). Beszért nekik cornwalli nyelvjárásban, amire a *Szeget szeggel-ben* volt szüksége ("Charles Paris Costardja nagyjából olyan humoros, mint egy gyászjelentés" *New Statesman*), és bemutatta, hogyan változtatta el a hangját, amikor az *Aladdin*-ban a kínai zsidárust játszotta ("Az órák szerint a darab csak két és fél órát tartott; erre elvittem megcsináltatni" – *Glasgow Herald*).

Végül kikötöttek a "Foglyot ejteni" nevű játéknál. Charlesnak el kellett kapnia egyiküket, és csak akkor engedhette el, ha az megismételte a bűvös szót. A játék lényege az volt, hogy állandóan változtatni kellett a bűvös szót, egyre hosszabbakat és egyre mulatságosabbakat talált ki abban a reményben (és nem is csalódott), hogy a fogoly majd nem tudja utánamondani a nevetéstől. S miközben a fogoly, megpróbálta kiszabadítani magát, a már szabad ikertestvére díványpárnákkal bombázta nagyapját, így a játék nem volt mentes némi hangzavartól.

Charles erősen tartotta Juliánt.

– Mi a bűvös szó? - nyögte Julián.

Puff; Damian hozzávágott egy párnát Charleshoz.

– A bűvös szó: Ongli-bongli-bódl-bódl-bódl.

– Ongli-bongli-bódl – ismételte Julián, és nevetve kisiklott Charles keze közül.

Damian belefutott a kitért karjába, s az megragadta. Puff; dobta a párnát Julian Charles fejéhez.

– Niki-piki-viki-pingli-pang.

– Niki-piki-didli – hahaha Damian harsogva nevetett a találékonyságán.

De ez nem volt elég ahhoz, hogy kiszabaduljon.

– Nem jó, pontosan azt kell megismételni, amit mondok – erősködött Charles.

– Nem jó, pontosan azt kell megismételni, amit mondok – visszhangozta Julian, aki már értette a játékot. Ahogy mondta, már dobta is a párnát, Charlest éppen fültövön találta.

– De ez hülyeség – ellenkezett Damian.

– Akkor is, ha hülyeség. Csak ismételd meg, mint egy gép.

– Akkor is, ha hülyeség. Csak ismételd meg, mint egy gép – szajkózta Julian.

– Akkor is, ha hülyeség. Csak ismételd meg, mint egy gép – nyugodott bele Damian.

– Bármit mondok, gondolkodás nélkül utánam kell mondanod.

– Bármit mondok, gondolkodás nélkül utánam kell mondanod.

– Bármit mondok, gondolkodás nélkül utánam kell mondanod.

Charles agyában hirtelen világosság gyúlt. Most már tudta, mi zavarta Michael Banks halála körül. És azt is tudta, hogy nem Alex Household követte el a gyilkosságot.

– Úristen! Megvan! – kiáltott fel.

– Úristen! Megvan! – kiabálta Julian.

– Úristen! Megvan! – ordította Damian.

Éppen tárcsázott, amikor Miles és Frances bejöttek a konyhából.

– Elnézést. Ugye használhatom a telefont?

– Csak nyugodtan. – De látszott, hogy Miles nincs elragadtatva.

Hosszan csengett, és Charles már arra gondolt, hogy nincs szerencséje, mikor végre felvették a kagylót.

– Halló – szólt bele egy halk női hang.

– Lesley-Jane, én vagyok – Charles.

– Charles?

– Charles Paris.

– Ó – nem mondta, hogy mi a fenét akar, de ebben az “ó”-ban benne volt, mit gondol. – Elnézést, éppen aludtam.

– Örülök, hogy otthon találtam. Gondoltam, hogy esetleg elutazott valahová a hét végére.

– Igen, úgy volt, hogy meglátogatom a szüleimet, de aztán... aztán meggondoltam magam.

– Figyeljen ide, eszembe jutott valami, ami fontos.

– Igen? - A hangja kicsit ellenséges és bosszús volt. Csak nem a darabról akar vele beszélni a férfi, vagy esetleg valami ötlete támadt, ami új szint vinne a játékukba? Ezzel azért várhatott volna másnapig.

– Alexről van szó...

– Vagy úgy.

– Éppen most jutott eszembe valami, amit Alex még Tauntonban mondott nekem.

– Igen?

– Azt mondta, hogy mindig kell, hogy legyen egy lyuk, ahol az ember elbújhat...

– És ez mit jelent?

– Azt hittem, maga tudja.

– Nem értem.

– Arra gondoltam, hogy... ott Tauntonban maguk megpróbálták titokban tartani a kapcsolatukat... és hogy vajon hol...

- Már értem.
- A múlt héten maga valami olyasmit mondott, hogy Alex szeretett "bóklászni a vidéki csendben". Volt ott a környéken valami...?
- Igen, volt, de... – Hol?
- Arra gondol, hogy...?
- Ez csak egy lehetőség. De érdemes utánanézni.
- Maga?
- Miért ne?
- Nem tudom. Valahogy olyan utálatos az egész. Hogy bíróság elé állítsuk. Azt hiszem egyszerűen szólania kellene a rendőrségnek, és...
- Nem akarom kiadni a rendőrségnek. Csak arra gondoltam, hogy megtudom tőle, mi is történt valójában.
- Komolyan gondolja?
- Igen. Mondja meg nekem, hol van az a hely. Megmondta. – De úgy érzem - tette hozzá szomorúan -, ha maga talál is ott valamit, az csak Alex holtteste lesz.

Charles letette a kagylót, és ahogy megfordult, látta, hogy az egész család őt nézi tátott szájjal. Juliet a lépcsőn állt, sápadtan, mint mindig. Charles agya lázasan dolgozott, azonnal levonta a következtetéseket. Úgy érezte, jó úton jár.

– Frances – kérdezte –, volna kedved egy kis kocsikázáshoz?

– Hová?

– Sommersetbe.

– Mikor?

– Most.

Miles haragosan nézett.

– Na de, papa! Az szörnyen messze van. Nem csinálhatod azt, amire éppen kedved támadt.

– Miért nem? – Charles Franceshez fordult. – Most szüneted van, nem? Kellemes volna körülnézni valami eldugott helyen. Megszánhatnánk egy helyes kis szállodában.

– De hát sehol sem foglaltatok szobát – ellenkezett Juliet, aki mindig legalább fél évvel előbb mindent elrendezett, ha elutaztak valahova.

– Te mit szólsz hozzá, Frances?

– Rendben.

A régi jó Frances. Juliet őrá sem hasonlított.

A szálloda, Exmoor közelében, kellemes volt. Azonnal kaptak szobát. Sőt, mivel a brit turizmus továbbra is hanyatlott, tárt karokkal fogadták őket.

Vacsora előtt leültek egy ablakmélyedésben, italt rendeltek, és nézték, hogy hömpölyög a por végig az úton, a Dunkery Beaconon. Vacsora közben sokat

beszélgettek, majd megittak egy-két pohárka konyakot, és fölmentek a szobájukba.

Nagy szoba volt, egy dupla ágygal és egy heverővel. Leültek a dupla ágyra. Charles átkarolta feleségét, végigsimított a jól ismert vonalakon.

– Már megint nyomozol valami után, ugye, Charles? Charles bólintott. – Igen. Holnap, remélem, nagy nap lesz.

– Veszélyes?

A férfi vállat vont.

– Elképzelhető. Ezen még nem gondolkoztam. De az is lehet, hogy semmit sem tudok meg. Hogy megint rossz nyomon járok.

Frances megfogta a kezét.

– Bárcsak ne csinálnál ilyeneket. Tudod, hogy nagyon aggódom érted.

Évek óta nem érezte ilyen meghittnek a kapcsolatukat, ahogy ott ültek, Charles beszélni kezdett arról, ami foglalkoztatta.

– Különös ez az egész. Ha történik valami, például gyilkosság, úgy érzem, muszáj kiderítenem, mi történt valójában. Úgy érzem, hogy... – kereste a megfelelő szót...felelős vagyok.

Frances keserűen felnevetett.

– Felelősnek érzed magad ismeretlen áldozatokért, de amikor azokról van szó, akik hozzád tartoznak...

Charles jogosnak tartotta a szemrehányást.

– Sajnálom, Frances. – Kinézett az ablakon a tiszta exmoori éjszakába. – Éppen ezen gondolkoztam ma ebéd közben. Rólad és rólam, hogy is mondjam... a felelősségről.

– Csak nem? – Az asszony hangjába egy árnyalatnyi gúny vegyült.

– És hogy össze lehet-e egyeztetni a felelősséget az igazmondással. Az igazmondás mindig problémát jelentett a számomra. Ezért is hagytalak el.

– Én azt gondoltam, hogy más nőkért hagytál el.

– Bizonyos értelemben igen. Mert szükségem volt más nőkre is, de nem akartam eltitkolni. Utáltam a bujkálást, utáltam hazudni neked. Akkor úgy gondoltam, tisztességesebb, ha elmegyek, így legalább egyértelmű a helyzet. Miután elhagytalak, már nem voltam...

– Felelős? – segített Frances.

– Valahogy úgy.

London után a csend szinte tapintható volt itt.

– Tudod, Frances, gyakran gondolok rá, nem kezdhetnénk-e újra.

– Nekem is eszembe jut, Charles – felsóhajtott. – De ha megtennénk, bizonyos dolgokat megkövetelnék tőled...

– Az őszinteségemben biztos lehetnél. Mindig megpróbáltam igazat mondani neked, Frances.

- És az a másik dolog, amit gyakran emlegetsz... a felelősség?
– Hm.
– Na és a nők, Charles.
– Ó, az már nem fordul elő olyan gyakran. Tulajdonképpen nem is volt sok olyan, aki igazán számított.
– Nem?
– Nem – Charles felsóhajtott. – Tényleg, Frances, hónapok óta nem volt senki. Mintha nem hajszolna már úgy valami, mint régen.
– Rendszerben, Charles – mondta Frances gyöngéden. – Mikor volt az utolsó?
Ó, te jó isten. Ez idáig Dottie Banks eszébe sem jutott.
És megígérte Francesnek, hogy nem fog hazudni.
– Hát, történetesen tegnap éjjel. De nem jelentett semmit a számomra.

Charles a heverőn töltötte az éjszakát.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

Jó kis út lehetett ez Tauntonból, gondolta Charles, miközben Frances mellett ült az asszony kis sárga Renault-jában, és Lesley-Jane utasításait követve hajtottak. Hogy egyáltalán hogy tudtak rá időt szakítani Peter Hickton véget nem érő próbái között, Charles el sem tudta képzelni.

Ekkor azonban eszébe jutott, hogy Lesley-Jane és Alex már a társulathoz tartozott az előtt is, hogy *A csuklyás bagoly* próbái elkezdődtek. Valószínűig még a nyugalmasabb nyári napokban fedezték fel ezt a titkos kis szerelmi fészket, akkor kezdtek odajárni.

A szeme sarkából Francesre pillantott. Jó időbe fog telni, míg vele újra eldugott szerelmi fészket kereshet. Felesége arca merev volt; nem látszott dühösnek, azzal Charles könnyebben megbirkózott volna, de fájdalom ült a szemében, s ez ellen nem tehetett semmit.

A fene egye meg Dottie Bankset. És a fene egye meg az összes Dottie Bankset, akik előfordultak az életében – az alkalmi, jelentéktelen kis kalandokat, amelyek azonban eléggé el nem ítélnélhető módon hirtelen jelentőssé váltak, amikor Francesszel volt.

Ennek ellenére Dottie Bankstól többet kapott, mint a többitől. Tőle kapta az indíttatást, hogy megoldja Michael Banks meggyilkolásának rejtélyét.

– Nincs messze innen – szól. – A North Morton Roadon van, ami a Withypoolból nyílik.

– Mit gondolsz, Charles, mit fogsz ott találni?

– Nem tudom. Remélem, hogy nem egy újabb hullát.

Megálltak a kőoszlopos kertkapunál, amire Charles Lesley-Jane elbeszéléséből ráismert. Kiszállt a kocsiból. Nagy sár volt mindenütt. A fene egye meg, hogy nem húzott csizmát, mérgelődött. De hát miért húzott volna. Nem számított rá, hogy lánya ebédmeghívása itt, Exmoorban fog végződni.

– Menjek én is? – kérdezte Frances. Mintha már kevésbé lett volna elutasító, és – Charles alig merte hinni – talán kicsit aggódó is volt a hangja.

– Nem, drágám. Maradj a kocsiban, jó?

– Rendben. Van nálam könyv.

– Mit olvasol?

– Újraolvasom az *Anna Kareniná-t*.

– Remek. Az elszórakoztat egy ideig.

– Az biztos.

– Érdekes, sok könyvet újra előveszek most. Amiket nagyon szerettem. Öregszem, már nincs sok időm hátra.

– Ne mondj ilyeneket, Charles.

– Jó, nem mondok. – Cipője orrával egy fűcsomót emelt ki a sárból. Olyan közel volt ahhoz, hogy talán megoldja a rejtélyt, hogy nem akarózott sietnie. Nem mintha félt volna; csak nem akarta otthagyni Franceset.

– Na menj már.

– Jó, jó. – Megfordult és átgázolt a nedves fűvön abba az irányba, amelyet Lesley-Jane megadott.

A környéken nem volt egy lélek sem. Charles megértette, mi vonzotta ide Alex Householdot. Távol esett mindentől; az emberektől, a civilizációtól. Körös-körül hegyek, köztük megbúvó bozótos tisztások. A magas, durva fű hol meghajolt, hol felborzolódott a szélben, mint a macska szőre a simogatásra. Bánatos szemű birkák legelésztek, hátukon furcsa jellel, és komoran nézték a mellettük elhaladó Charlest. Ha valaki bele akart olvadni a természetbe, hátat fordítani a huszadik századnak, annak minden kelepcejével együtt, hát itt úgy érezhette, hogy elérte, amire vágyott.

Nyáron a környéken bizonyára feltűntek a buzgó hátizsákos kirándulók, de most, november elején, csak a legel-szántabbakat nem riasztotta el az esős, hideg idő. A bozótban hosszú utat megtehetett az ember anélkül, hogy bárki felfedezte volna.

Életbevágó volt Charles számára, hogy észrevétlen maradjon. A hideg szél az arcába vágott, nedves nadrágszárát a lába köré csavarta. Bárcsak hozott volna kabátot, gondolta.

Körülnézett; a táj már más volt, megváltozott a környék. Már nem látta Frances kocsiját, pedig a sárga színe kirítt a környezetből. De balra a domb mögött egy kis patak csordogált. Ezt kellett követnie.

Felért a dombtetőre, és lenézett. A patak, mint korábban a hegyek, eltűnt. Fogalma sem volt, hol van.

Ránézett az órájára. Negyed tizenkettő múlt öt perccel. Este fél nyolcra a Variety Színházban kell lennie a Macklin Streeten, *A csuklyás bagoly* soron következő előadásán. Ha nem ér oda, könnyen lehet, hogy Paul Lexington búcsút vesz beugrójától.

Az ég komor volt, esőre állt. Gyorsan megindult arrafelé, amit a jó iránynak vélt, de nehéz volt sietni a tapadó fűben.

Meggondolta magát, irányt változtatott, de erre is csak dombokat látott. Dombok körös-körül.

Megint másfelé indult, kicsit már verejtékezett az izgalomtól. Mindegy, csak kijusson valahova; a kocsinhoz, a patakhoz vagy a kunyhóhoz, amit keresett. Valahova, ahonnan ismét tájékozódni tud. Fülelt, hátha meghallja a vízcsobogást, de a szélben csak ^ hajladozó fű susogását hallotta, egyre erősebben zúgott a fülében.

Megmászta a következő dombot is, de megint újabbak tárultak a szeme elé. Találomra jobbra fordult, és lefelé indult egy kanyargós ösvényen. Megbotlott a fűben, és teljes hosszában elvágódott.

Feltápáskodott és felvonszolta magát egy újabb magaslatra.

Szerencsére. Alatta a dombok között a fényes, zöld fűben sötétnek tűnő sás szegélyezte mederben csordogált a patak.

És a lejtő alján egy kis kőház állt, viharvert tetővel.

A patak mentén elindult feléje. A kunyhó valamikor egy pásztoré lehetett, talán ez volt az otthona, de már rég elhagyatottan állt. A nádfedél megroggyant, itt is, ott is sötétzöld zuzmó tarkállott.

Nyirkos, egészségtelen hely volt.

De el tudta képzelni, mennyire más itt minden nyáron, mennyire elbájolta Alexet az áhított új élet küszöbén, és Lesley-Jane-t is első, komoly szerelmi megpróbáltatásai között. Itt megvolt minden, ami után a szerelmesek vágyódnak; titokzatosság, magány, meghittség. Charles szinte látta maga előtt, amint Alex bizakodva üldögélt ebben a szentélyben, és a tauntoni társulat sikereiről beszélt. Ezen a helyen biztosan megnyugvást talált.

A patak partját fákó, szürke sziklák szegélyezték,

Charles elindult közöttük, néha kénytelen volt felmászni némelyikre, átugrani egyikről a másikra, hogy ne lépjen bele a vízbe.

Ahogy közel ért a kunyhóhoz, rémület fogta el. Itt lent a völgyben az égbolt sötétebbnek tűnt, a szél mintha felerősödött volna. A csendes eső az arcába csapott.

Érezte, hogy mindjárt rábukkan valamire.

És félt, hogy barátja holtteste lesz az.

– Alex! Alex! – kiáltotta, nem is tudta pontosan, mire számít.

Arra azonban a legkevésbé sem számított, hogy pisztolylövés dörren a halkan suhogó fű között.

Sem a golyóra, ami éles csattanással zúzta szilánkokra a követ alig egy méterre a lába előtt.

Sem az égető fájdalomra, amitől megrogyant a lába és elterült a földön.

TIZENHATODIK FEJEZET

Charles érezte, hogy folyik a vér a lábából, bele a nedves zokniba, és a szikla mögé bújva megfordult, hogy megnézzze a sebet.

Horzsolás volt, semmi komoly. Nem a golyó találta el, hanem a durva, szemcsés kő egy szilánkja. Biztos, hogy nem hal bele, gondolta. Csak feküdt és gondolkodott. Paul Lexington kétségkívül úgy jellemezné a helyzetet, hogy van egy jó és egy rossz híre. A jó az, hogy Charles nem tévedett. Alex minden bizonnyal a kunyhóban van. A rossz pedig, hogy Alexnél fegyver van, és lő, ha Charles közeledik.

Charles kicsit felemelkedett a szikla mögül, és a kunyhó felé nézett. Azonnal újabb lövés csattant a kunyhó ajtajából, a golyó néhány méterre jobbra pattant vissza egy szikláról.

Charles visszabújt.

Egy kicsit gondolkozott, és megint kidugta a fejét. Válaszként újabb lövés dörrent, s eltalált egy sziklát a közvetlen közelében.

Visszafeküdt és körbekémlt. Nem volt túlságosan sok szikla. Annyi semmi esetre sem, hogy védelmükben közelebb juthasson a kunyhóhoz.

Ahogy az elszórtan álló sziklákat nézegette, rádöbbsent egy fontos tényre. Alex háromszor lőtt, körülbelül húsz méter távolságról. Mindegyik golyó legalább egyméternyire csapódott be. De mindegyik lövéssel eltalálta az itt-ott meredező sziklák valamelyikét.

Tehát nem voltak rossz lövések. Ha rosszul löne, a golyók összevissza röpködnének, egyik a sziklába, másik a földbe fűrődna. De ha valaki csak elijeszteni akarja a közeledőt, az így tesz: pontosan a sziklára céloz, és ezzel eléri, hogy – a visszapattanó golyó szörnyű süvítése rémületet keltsen.

Más szóval Alex nem is akarta eltalálni.

Ez persze csak feltevés.

De Charlesnak ez volt az egyetlen esélye. Onnan, ahol feküdt, se előre, se hátra nem mehetett anélkül, hogy a lövésnek ki ne tegye magát, így, ha csak

nem akart ott feküdni sötétedésig, márpedig akkor nem ér vissza a városba az esti előadásra, csinálnia kellett valamit.

Egyébként is meg volt győződve, és éppen emiatt jött ide, hogy Alex Household senkit sem képes lelőni.

Felállt.

A golyó úgy három méterre előtte csapódott bele egy sziklába. Ez is az ő elméletét bizonyította.

– Alex, odamegyek – mondta, és megindult.

Az út szörnyű hosszúnak tűnt.

Még egy lövés eldőrdült, az utolsó.

A golyó a háta mögött csapódott be.

Mikor végre elérte a kunyhót, meglátta az ajtónak támaszkodó Alex Householdot, karja tehetetlenül csüngött, a pisztoly a kezében.

Ha Charles nem tudja, hogy ki áll előtte, nem ismerte volna meg barátját. A szakáll alatt a piszkos arc beesett volt és ijesztő. Szemében lázas fény lobbant, mint a csöpögő gyertya lángja. A kunyhóból emberi ürülék szaga áradt, amitől a gyomor felfordult.

– Alex.

– Nem lett volna szabad idejőnnöd, Charles. – Alex remegett és szaggatottan beszélt.

– A barátod vagyok.

– J-J-Júdás is ezt mondta – zihálta a piszkos csontváz. – Miért fosztasz meg az egyetlen esélytől? Ha a rendőrség megtalál, az más. De hogy te tegyél meg egy ilyen utat, csak azért, hogy feladj...

– Nem azért jöttem, hogy feladjalak.

– De igen. Ne alakoskodj. Ti mindnyájan azt gondoljátok, hogy gyilkos vagyok.

A lázas szemekben megint az üldöztetéstől való rettegetés izzott.

– Nem. Én tudom, hogy nem te lőtted le Michael Bankset.

– Tessék? – Alex hirtelen megingott. Az ajtófélfának támaszkodva lecsúszott a földre. Ahogy Charles melléje térdelt, hogy segítsen, könnyeket látott a beteg ember szemében.

– Alex, te beteg vagy.

A borzas fej bólintott, majd megrázkódott, mert öklendezni kezdett.

– Mikor ettél utoljára?

– Hagytam itt néhány dolgot. Még a nyáron. Konzerveket és... hát itt volt a revolver. Ez a hely volt az utolsó menedékem, erődöm, ha... ha jönnek, hogy elfogjanak... – Megint elfogta a rémület. – De megettem mindent, ami volt itt... nem is tudom, két napja, de lehet, hogy három. De vizet ittam a patakából, és aztán a természet gazdag... – A mozdulat erőtlen volt, ahogy körbemutatott.

– Úgy érted, hogy füvet és...

Alex bólintott. – De attól... – olyan hangot adott ki, melyet más körülmények között kuncogásnak lehetett volna vélni... – megbetegedtem. Rosszul lettem. – Megint öklendezett.

– Orvoshoz kell hogy vigyelek. Azonnal. Alex a fejét rázta.

– Kérlek, Charles, ne. Hagyj itt meghalni. Jobb lesz.

– Miért mondd ezt?

– Nem bírnám ki a börtönt. Amíg élek, szabad akarok lenni.

– De hiszen szabad leszel.

– Nem, Charles. Mindenki azt hiszi, hogy én öltem meg Micky Bankset. Gyerünk, mondd meg az igazat, így van, ugye?

Charles nem tagadhatta. – De én tudom, hogy nem te voltál, Alex.

– Van eszed, öregem. – Alex nagyon halványan elmosolyodott, ahogy ezt mondta. – Akkor mit gondolsz, hogy történt?

– Elmondom. Szakíts félbe, ha tévedek.

– Ó, hogyne, Charles, hogyne.

– Szerintem a következő történt akkor este. Tudom, hogy rossz lelkiállapotban voltál, amin nem is lehet csodálkozni, hiszen elvették tőled a szerepet, aztán meg Lesley-Jane elkezdett járogatni Mickyvel – egyébként nem egészen az volt a helyzet, amire te gondoltál, de ezt csak melleleg mondom. Jó, jó, szóval minden okod megvolt a gyilkosságra, ráadásul revolvered is volt, de nem te voltál. A fegyver még a második felvonás elején is ott volt a zakód zsebében a társalgóban. A gyilkos vette ki onnan, mialatt te a színpalak mögött ültél ingujjban és mikrofonba mondtad a szöveget. A gyilkos belépett a színpalak mögé, kezében a revolverrel, és azzal a szilárd elhatározással, hogy meg fog ölni valakit. És most jön, ami a legtöbb fejtörést okozta nekem. Pedig a megoldás ott volt az orrom előtt már régóta, csak éppen nem vettem észre. A gyilkos nem Micky Bankset akarta lelőni. Te voltál a célpont. Amikor megláttad a rád szegezett pisztolyt, rájöttél, hogy mi a gyilkos szándéka, és elkezdted könyörögni. Te mondtad, hogy: “Úristen! Ne! Ne, tegye le. Nem teheti ezt velem. Úgyse meri megtenni. Kérem. Nagyon kérem...” Rá kellett volna jönnöm azonnal, abból, hogy Micky azt mondta: “Ó, úristen!” *mielőtt* elfordult a csuklyás bagolytól és a dízlet felé nézett-, mert ez a szó véletlenül egyáltalán nem fordult elő a forgatókönyvben, magánemberként pedig soha nem használta. Tehát ez nem reakció volt a részéről. Ő pusztán megismételte, amit a fülhallgatóban hallott. Rá kellett volna jönnöm már korábban. Hiszen, a mindenségít, több mint egy hete én is hallókészülékkel játszom, tudom, mennyire ráhagyatkozik az ember. Ha a füleden van, egyszerűen megismételsz mindent, amit hallasz, függetlenül az értelmétől. A múlt héten értettem meg az egészet, mert valami mást mondtak a mikrofonba, mint amit kellett volna. Még

ha semmi értelme, akkor is megismétli az ember. És ezt tette Micky Banks is. Egyszerűen megismételte, amit te mondtál. Tudta, hogy valami baj van, ezért is fordult meg, és nézett a színpalak felé, nyilván azt várta, hogy jelzel neki. Ekkorra már, gondolom, te álltái háttal a színpadnak, a revolver csöve a mellednek szegezve. Ahogy a gyilkos meghúzta a ravaszt, te félreugrottál, a golyó téged elkerült, de eltalálta Micky Bankset, aki pontosan mögötted állt. Akkor rémülten körülnéztél, és láttad, hogy összeesik. Abban a pillanatban látta meg Lesley-Jane az arcodat – azt mondta nekem, hogy te “visszanéztél” rá, de akkor nem fogtam fel, hogy ezek szerint te háttal álltái a színpadnak. Mindenesetre Lesley-Jane úgy gondolta, mint mindenki más is, hogy te lőtted le Micky-t, és felsikoltott. A gyilkos eközben ott állt, bénultan a történetektől, de a revolver még mindig a kezében volt. Még mielőtt egy második lövés is eldőrdült volna, ösztönösen futni kezdted. A társalgóban megragadtad a zakódat, és kirohantál a színházból. Nyilván csak akkor jutott eszedbe, mennyire ellened szólnak a körülmények, amikor már kint voltál. A régi félelmek, hogy az egész világ összeesküszik ellened, most megint feltámadtak, és te elfutottál. Valahogy eljutottál ide, ahol szép csendben éhen halsz, vagy megmérgezed magad. Miután te eltűntél, a gyilkos visszament az öltözőkhöz, közben eldobta a fegyvert. Megindult a hajsza utánad. Elterjedt a hír, hogy öngyilkos lettél. A gyilkos pedig örült, hogy így alakultak a dolgok. Mindaddig, míg nem kerülsz elő, vagy ha megtalálnak is, de holtan, nem fenyeget veszély, hogy a rendőrség más irányban kezd nyomozni. Biztosan megrázta a gyilkost, hogy véletlenül Michael Bankset lőtte agyon; aztán ahogy teltek a napok, egyre nagyobb biztonságban érezte magát.

Charles ránézett Alexre, akinek beesett arcán új kifejezés ült.

– Eddig stimmel?

– Egyszerűen csodálatos vagy, Charles. Pontosan így történt az egész. – Árnyék suhant át az arcán. – De hogy meg tudsz-e győzni bárkit is, hogy így történt, hát nem tudom...

– Ha elmondjuk a rendőrségnek... Alex a fejét rázta.

– Ugyan már, Charles. A képzelőerő nem a leggyakoribb rendőri erény. Minden ellenem szól, ezt te is tudod. Esküdni mernék, hogy a revolveren csak az én ujjlenyomataimat találták.

Charles nem tagadhatta, hogy így volt.

– Tehát én tudom. És hála szép, logikus okfejtésednek, te is tudod. De nem látom be, hogyan szerezhetnénk a legcsekélyebb bizonyítékot is ennek a nagyon valószínűtlennek hangzó elméletünknek az alátámasztására, így hát azt hiszem, egy lépéssel sem jutottunk előbbre. Ha feladom magam, vád alá helyeznek gyilkosságért.

– Hm – töprengett Charles. – Akkor nincs más megoldás, mint ki kell csikarnom a vallomást az igazi gyilkosból.

– Sok szerencsét – morogta Alex lemondóan.

– Azt gondolom, talán menni fog – mondta Charles. – És ezzel el is érkezünk az okfejtésben az igazi gyilkos személyéhez.

– Sokáig nem jöttem rá. Mindaddig, míg azon töprengtem, ki akarhatta megölni Michael Bankset, nem jutottam sehova. De amint rádöbbedtem, ki volt a kiszemelt áldozat, már könnyebb volt azonosítani az igazi gyilkost.

– És mit gondolsz, ki az? – kérdezte Alex. Charles megmondta.

– Eltaláltad – válaszolt Alex.

Charles rémesen nézett ki, mikor visszaért a kocsihoz, de Frances nem szólt semmit. Arra sem tett megjegyzést, hogy már majdnem három órája ül és vár.

– Hogy van *Anna Karenina*?

– Jól. Éppen odaköltözött Vronszkijhoz, és úgy élnek, mint a házások.

– Tehát most boldog. De ne felejtse el, milyen szomorú vége lesz.

– Na és te?

– Minden rendben.

– Segíthetek valamiben?

– Tulajdonképpen három dolgot kérnék.

– Mondd meg, és meglátom, mit tehetek.

– Jó. Először is szeretném, ha bevinnél Tauntonba, hogy elérjem a londoni vonatot, és így még időben beérjek a Variety Színházba, hogy teljesítsem kötelességemet – többek között *A csuklyás bagoly-bán*.

– Eddig rendben.

– Másodszor, vegyél takarókat, ennivalót, egy hordozható fűtőalkalmatosságot, valamilyen orvosságot gyomorrontás ellen, és gyere vissza ide...

– Pont ide?

– Igen. Aztán azon az úton, amit el fogok magyarázni, menj el egy rozzant kunyhóhoz, ahol egy nagyon beteg embert fogsz találni, akinek ápolásra van szüksége...

– Ne hozzak orvost?

– Nem. Most nem. Megígértem, hogy semmilyen hivatalos személyt nem avatok be, amíg... el nem intézek valamit a számára.

– És előreláthatólag meddig kell alakítanom Florence Nightingale-t? Mikor intézed el azt a valamit a számára?

– Ma este. És akkor felhívom a mentőket, hogy jöjjenek érte.

– Értem. Hát, szünidei programnak egész vidám dolog. És megkérdezhetem, mi a harmadik?

- Hogy adj nekem még egy lehetőséget.
- Jaj, Charles – mondta szomorúan Frances –, ezt meg kell gondolnom.

TIZENHETEDIK FEJEZET

Késlett a tauntoni vonat. Az előadás előtt félórával a színészeknek már ott kellett lenniük; Charles azonban kicsit később érkezett meg a Variety Színházba. Át kellett öltöznie, kikészítenie az arcát, majd eljátszani az apa szerepét Malcolm Harris darabjában, *A csuklyás bagoly-bán*, így azt a csekélységet, hogy szembenézzen a gyilkossal, későbbre kellett halasztania.

Az első felvonásban szinte végig volt szerepe, így csak miután lement a függöny, a szünet kezdetén, tudott másra is gondolni.

Ahogy belépett a társalgóba, azonnal megérezte, hogy valami baj van. A színészek, akik egész életüket azzal töltik, hogy estéről estére megteremtse nekik bizonyos, a darab számára szükséges hangulatot, a való életben sem tudnak már természetesen reagálni az eseményekre.

– Mi történt? – kérdezte Charles Salome Searchöt, aki egy heverőn feküdt betakarózva; ezt a pózt egy filmből tanulta.

– Szegény Lesley-Jane – sóhajtotta drámaian Salome.

– Micsoda? Mi történt vele?

– összeesett a színpalánk mögött, ahogy lejött az utolsó jelenése után.

– Úristen!

– Bizony, alig tudták eszméltre térítem.

– Hol van?

– Felvitték az öltözőjébe. Nála van az orvos.

– Maga tudja, hogy mi baja van?

– Nem. De... – Salome Search színházi pályafutása során megtanulta, hogy egy szenzációs bejelentés előtt olyan hosszú szünetet kell tartani, amelyet csak lehet – ... vér volt a színpalánk mögött.

– Te jóisten! – Charles az ajtó felé indult, hogy felmenjen az öltözőkhöz.

De az ajtóban Wallas Ward állta útját, tétován felemelte a kezét, hogy csendet kérjen.

– Hölgyeim és uraim – mondta a társulati igazgató –, valószínűleg már tudják, hogy Miss Decker az első felvonás végén rosszul lett. Úgy tűnik, nem javul annyira az állapota, hogy végigjátssza a darabot, így a beugrója fogja átvenni a szerepét. Ez persze nem lesz könnyű a kislány számára, ezért remélem, hogy minden segítséget megadnak neki. Én a második felvonás előtt röviden tájékoztatom a közönséget a történekről.

– ^ De azért jobban van már Lesley-Jane? – kérdezte Charles kétségbeesetten.

– Igen jobban van. Csak gyenge. Felhívtuk az édesanyját, aki mindjárt itt lesz, és hazaviszi. Az orvos szerint nem kell kórházba szállítani.

– De mi baja van? Maga tudja? Az igazgató zavartnak látszott.

– Valami női dolog – mondta kelletlenül.

– Egyedül van?

– Nem, az orvos még ott van mellette. És Paul bement, hogy megérdeklődjé, mi a helyzet. Ja, és azt hiszem, Malcolm Harris volt az egyik, aki feltámogatta; lehet, hogy még ott van. Szóval éppen elegenden körülötte.

– Azt hiszem, mégis fel kell mennem hozzá. – De egy lépést sem tehetett, mert a társulati vezető szigorú hangja megállította:

– Mellesleg, Mr. Paris...

– Igen?

– Úgy tudom, ma este elkésett.

– Igen, késett a vonatom. – Hol volt?

– Tauntonban.

– Mr. Paris – zsörtölődött Wallas Ward –, előbb kellett volna elindulnia. Amikor egy West End-i darabban játszik, igen felelőtlen dolog ilyen messzire utazni. Nem lepne meg, ha kiderülne, hogy a szerződésének van egy olyan záradéka, amely megtiltja, hogy az előadás napján ilyen messzire utazzon. Ne felejtse el, maga szerződést kötött a Scenario Produkciókkal és...

– Azt hittem, a Paul Lexington Produkciók szerződtettek.

– Nem, Paul belépett egy új társulásba.

– Miért?

– Az most mellékes – mondta szemrehányóan a vezető. – Én arról beszélek, hogy maga elkésett.

– Jó, igaz. Nagyon sajnálom. Nem fog többet előfordulni. De most, ha megengedi...

– És még valami – folytatta Wallas Ward kérlelhetetlenül –, az első felvonásban nagyon élettelenül mondta a szöveget. Malcolm Harris szólt, aki a nézőtérben ült, és nagyon elégedetlen volt. A vacsorajelenetbe pedig teljesen belezavarodott.

– Igen, mert Lesley-Jane rossz végszókat adott. Egész este rosszul mondta a szöveget.

– Igen, Malcolm Harris ezt is jelezte. Valószínűleg azért történt, mert nem érezte jól magát. A maga esetében azonban, amikor csak meg kell ismételnie, amit a fülhallgatóban hall, ez megbocsáthatatlan.

– De ha rossz végszókat kap az ember, kénytelen átalakítani a szöveget, hogy értelmes legyen a párbeszéd.

– Lehetséges, de Malcolm Harris azt mondta, hogy...
– Nézze, maga is tudja, hogy van ez. Minden szerző mániákusán ragaszkodik a szövegéhez. Nem kell ebből...

– Mint a társulat vezetőjének, az én dolgom – mondta Wallas Ward kimérten –, hogy a társulat minden tagjának az észrevételeit meghallgassam, és a szerző éppen olyan fontos személy, mint...

– Szerintem, az is fontos lett volna, hogy tájékoztassák a szerzőt mindenről, ami a darabbal kapcsolatos. Azt tudja, hogy a bemutatón Malcolm Harrisnek fogalma sem volt róla, hogy időszüke miatt teljes részeket ki kellett hagynunk a darabból? Azt hitte, hogy Micky Banks egyszerűen önhatalmúlag kihagyta a szövegből, ami nem tetszett neki.

– Igaza van. Meg kellett volna neki mondani. És rettenetesen dühös volt akkor este, amikor felkeresett a szünetben. De én megmagyaráztam neki, hogy nem Mr. Banks hagyja ki a részeket, hiszen ő csak elismétli, amit a fülhallgatóban hall.

– Azt is megmondta neki, hogy Alex olvassa mikrofonba a rövidített szöveget?

– Arra már nem volt időm. Mr. Harris dühöngve elrohant.

– Fel kell mennem Lesley-Jane-hez – szisszent fel Charles.

Wallas Ward miméit udvariassággal utat engedett neki. De Charles éppen csak a lépcsőhöz ért, amikor egy könyörtelen hang megszólalt a hangosbemondóban.

– A második felvonás szereplőit kérem a színpadra. Charles megtorpant. Ritkán fordult elő, hogy két énje, a színész és a detektív szembekerült egymással, és választania kellett.

De nem volt kétséges, melyiket választja. A színházban eltöltött harminckét év megtette a magáét.

Megfordult és indult a színpad felé.

A csuklyás bagoly második felvonásában az apa végig a színen volt, és Charles még soha ilyen hosszúnak nem érezte a szerepét. Gépiesen játszott, ismételte a fülhallgatóban hallott szöveget, alig vett tudomást a kisszámú hétfő esti közönségről, sőt a leányzóról is, aki akadozva mondta Lesley-Jane szerepét; az egész előadás alatt balsejtelmek gyötörték.

De végig kellett csinálna.

A darab véget ért, még egyszer felment a függöny, hogy megköszönjék a tapsot, és aztán, kockáztatva a mindenható Mr. Ward haragját, kirohant a színpadról, fel Lesley-Jane öltözőjébe.

Kopogott az ajtón és belépett.

Négy ember volt a szobában.

Az egyik közülük Michael Banks gyilkosa volt.

Lesley-Jane köntösben feküdt a heverőn. Halálsápadt volt és mozdulatlan, de élt.

Anyja, Valerie Cass, ott szorgoskodott, éppen egy kis bőröndbe csomagolta be lánya holmiját.

Paul Lexington (most már a Scenario Produkciók képviselőjében) aggódva nézte Lesley-Jane-t, és megkérdezte, ne hívja-e a mentőket.

Malcolm Harris kétségbeesett arccal ült egy széken, és a körmét rágta.

– Nem, utoljára mondom, hogy nem, minden rendben lesz – válaszolta Valerie Cass Paulnak. Megfordult és Charlesra nézett. – Már megint egy férfi. Na igazán! Hagyjanak már magunkra, jó? Most már itt vagyok, Lesley-Jane-nek nincs szüksége magukra. Csak egy nő tudja, mit kell tenni ilyen esetben, maguk most nem tudnak segíteni. Szóval, köszönjük a gondoskodást, de most már menjenek, jó?

Láthatja, hogy aggódunk – motyogta Malcolm Harris.

– Ha nem akarja kihívni a mentőket, bevihetem a kórházba a kocsimon, ha gondolja – ajánlkozott Paul Lexington.

– Nagyon köszönöm, de nem. Nincs szükség rá, hogy kórházba vigyük.

– Szerintem azért meg kellene nézetni – erőszakoskodott a producer. – Elvégre én a munkáltatója vagyok. Tudnom kell, mégis mennyi ideig tart, míg felépül.

– Ó, biztos vagyok benne, nagyon hamar rendbe jön megint- szólt Charles, és úgy döntött, hogy ideje felreépíteni a bombát. – Sok színésznő még nyolcadik hónapos terhesen is játszik.

Már korábban is rájöhettett volna, de csak Juliet láttán vette észre, ami majd kiszúrta a szemét. Ugyanaz az elgyötört, sápadt arc. Meg hogy le kellett pihennie délután.

Lesley-Jane mintha nem is hallotta volna. A két férfi látott szájjal nézett rá. Valerie Cass pedig nagyon furcsán reagált.

– Ezt jól csinálta. A mi kis titkunk tehát kipattant. Igen, nagymama leszek.

A "gratulálok" most valahogy nem lett volna helyénvaló. Ehelyett Charles finoman megkérdezte:

– Még a mai este után is?

– Hát persze – válaszolta Valerie élénken, mint egy nőgyógyász, aki biztos a dolgában. Ez csak egy kis "cirkusz" volt. Lesley-Jane jól lesz megint, amint pihen néhány napig. Ugyanez történt velem is, amikor annyi idős terhes voltam, mint ő most.

– Én... hát... azt hiszem, jobb, ha megyek – mondta Malcolm Harris zavartan.

Charles félreállt, hogy utat engedjen neki. Paul Lexington is kínosan érezte magát.

– Hát ez bizonyára új helyzetet teremt, már ami a szereplését illeti a darabban.

– Mondom, hogy csak egy-két napról van szó. Aztán jól lesz megint. Még legalább három hónap, míg látszani fog rajta, és még utána is jó ideig el lehet rejteni, ha ügyesen válogatja meg a ruháit.

– Azért ez egy kis hátrányt fog jelenteni számára, ami a színházi karrierjét illeti, nem? – szólt közbe Charles.

– Egyáltalán nem – villámlott Valerie Cass. – Már mindent átgondoltam. Én vállalom a gyereket. Lesley-Jane karrierjét nem fogja érinteni a dolog. Nem, nem, az én kislányom tehetségének semmi nem állhat útjába. Így megvalósulhattak Valerie Cass legvadabb álmái. A lánya örökre az adósa lesz, örökre magához láncolhatja, és ráadásul újra kiélheti magát egy másik gyerek nevelésében. És ami a legnagyobb, nincs útban a férfi, aki megakadályozhatná, hogy hatalmat gyakoroljon lánya vagy unokája felett.

– Hm – morogta Paul Lexington –, én még mindig úgy gondolom, hogy orvoshoz kellene vinni.

– Kihívom reggel a saját orvosunkat, hogy megvizsgálja. Nos – így-már meg van nyugodva?

– Azt hiszem, nem tehetek mást. Értesítsen, hogy mik a kilátások.

Paul Lexington az ajtó felé indult. Charles utat engedett neki.

– Nos, Charles, mint látja, minden rendben van. Máris viszem haza az én kis angyalomat. Úgyhogy, semmi sincs, amiért maradnia kellene.

– Dehogy nincs – mondta Charles. – Alex Household-ról akarok beszélni.

– Nem értem, hogy jön ő most ide?

– Nem érti? Ő a gyerek apja.

– Ismétlem, nem értem, hogy jön ő ide. – És ezekben a szavakban benne volt minden, amit Valerie Cass a két nem viszonyáról gondolt.

– Úgy gondolja, hogy az apa érdektelen?

– Igen. A nő hordja ki a gyereket, a nő gondozza, a férfi nem csinál semmit. Charles visszafojtotta dühét, és más oldalról közelített:

– Lesley-Jane a bemutatón mondta meg magának, hogy terhes.

Valerie Cass nem szólt semmit, meg volt lepve, hogy Charles másról kezdett el beszélni.

– Azt is megmondta, hogy Alex az apa, és magát villámcsapásként érte a felismerés, hogy a történelem meg fog ismétlődni. Arra gondolt, hogy Lesley-Jane karrierjét tönkreteszi a terhesség, mint egykor a magáét. Egész férfigyűlölete, mindaz a düh, amivel saját férje életét pokollá tette, most Alex

Householdra irányult. Hiszen ő nemcsak a lánya karrierjét veszélyeztette, de még az is fenyegetett, hogy elveszi a lányt magától.

Valerie Cass most éppolyan sápadt volt, mint a lánya.

– Nem tudom, miről beszél.

– Michael Banks haláláról beszélék. Arról, hogy egy "embert megöltek. Meggyilkoltak.

Az ágy felől sírás hallatszott és most először, mióta Charles belépett a szobába, megszólalt Lesley-Jane:

– Én vagyok az, aki embert ölt. Én vagyok a gyilkos.

Mindketten elképedve néztek rá. Könnyek peregtek végig a lány arcán. Keze megrándult, mintha ki akarná tépni magából a rátörő fájdalmat.

Charles mindent megértett. Eddig nem jutott eszébe, de most megvilágosodott az egész.

– De akit megölt, nem Michael Banks volt. Vagy igen?

A lány megrázta a fejét.

– Persze, maga a kisbabáját ölte meg. Abortusza volt ma, ugye?

Lesley-Jane bólintott.

– És ezért ájult el. Ezért van ilyen állapotban.

– Nem – sikoltotta Valerie Cass. – Ez nem lehet igaz.

Lesley-Jane az anyjára nézett. A könnyek lassan elapadtak, és a lány tekintete mintha megkeményedett volna.

De Valerie nem akart hinni neki:

– A nő szent feladata, hogy gyereket hozzon a világra. Erre teremtettek bennünket.

– Nézd, mami – Lesley-Jane már ura volt önmagának, és nyugodt volt a hangja. – A gyerekek végül is nem lett volna apja.

– De lett volna anyja. Meg én.

– Ezt nem akartam. Azért estem teherbe, mert egész életemben romantikus álmokkal tömted a fejem ahelyett, hogy gyakorlati tanácsokat adtál volna. Ha megszülöm a gyereket, búcsút mondhattam volna a karrieremnek.

– De mondtam már, hogy én gondoztam volna.

– Mi? – szisszent fel Lesley-Jane. – Hogy belőle is ilyen zavaros fejű idegroncsot csinálj?

– De, drágám, képzeld el, ha én is ezt csináltam volna, amikor terhes lettem veled. Ha abortuszra mentem volna.

Lesley-Jane közömbösen nézett az anyjára.

– Az lett volna a legjobb, amit velem tehetnél volna. Az olyan ember, mint te, nem szabad, hogy gyereket neveljen.

Valerie Cass egy székre rogyott, mint akit arcul ütöttek. Már nem ellenkezett, eltöltötte a mérhetetlen fájdalom.

Charles elmondta, amit el kellett mondania, harag nélkül, de határozottan.

– Miután értesült lánya terhességéről, nem gondolta meg, mit tesz. Elindult a színpad felé, és megesküdtött, hogy bosszút áll a lánya – kijén is? – csábítóján. A társalgóban kereste, de csak a zakója volt ott. A zsebében megtalálta a revolvert. Bement a színpalak mögé, hogy lelője Alex Householdot. Ő meglátta magát, kegyelemért könyörgött, eszébe sem jutott, hogy minden behallatszik a mikrofonba, és Michael Banks a színpadon megismétli a szavait. Amikor maga elsütötte a fegyvert, Alex félreugrott, és Michaelt eltalálta a golyó. Alex elrohant. Maga kiment, útközben eldobta a fegyvert. Aztán, gondolom, feljött ide, és valószínűleg ekkor fogta csak fel, mi történt. És mindjárt eszébe jutott, hogy nagy valószínűséggel soha nem jönnek rá, hogy maga volt a tettes. Senki sem látta magát, kesztyűt viselt, így ujjlenyomatokat sem hagyott a revolveren, és hogy Alex Household elmenekült, ez egyet jelentett a beismeréssel. Ha Alex nem kerül elő, maga megúsza volna az egészet. De tegnap beszéltem vele, és ő megerősítette mindazt, amit most elmondtam.

– Él? – kérdezte Lesley-Jane halkán.

– Igen, él.

Sokáig senki sem szólt. Aztán Valerie Cass Charlesra nézett. Új, konok fény villant a tekintetében, és Charles attól félt, hogy tagadni fog.

Ha tagad, Charlesnak fogalma sem volt, mit tehet; szemernyi bizonyítéka sem volt.

De nem.

– Hát jó – jelentette ki a nő. – Beismerem. Én öltem meg Michael Bankset.

Kihívóan mondta, mintha Corday Sarolta vagy Szent Johanna szerepét játszana. Charles megértette, miért szánta el magát a vallomásra.

Valerie Cass új szerepet osztott ki magának. Azt, amit egész életében próbált – a mártír szerepét.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

A következő héten mintha egyre dinamikusabbak lettek volna *A csuklyás bagoly* előadásai. Minden este valamivel többen jöttek el, hogy megnézzék a darabot, s jó híret költötték. Egy-két nagyobb napilap, amely a tragikus bemutató óta meg sem említette a darabot, most némi büntudattól vezéreltetve elküldte kritikussait, ha nem is a legnevesebbeket, hogy nézzék meg még egyszer a darabot, s azok egészében véve kedvezően nyilatkoztak róla.

Az előadások megérették. Csütörtökön Lesley-Jane Decker már ismét játszott. Az abortusz, majd anyjának letartóztatása valahogy megkeményítette. Most minden figyelmét a munkának szentelte, és jobb volt, mint valaha.

Charles Paris is fejlődött. Kedden este, anélkül hogy bárkinek is szólt volna (leginkább Wallas Wardnak nem), megbeszélte a segédügyelővel, hogy – kísérletképpen – ne mondja előre a szöveget, csak ha feltétlenül szükséges. Charles legnagyobb csodálkozására, végigjátszotta a darabot anélkül, hogy egyszer is megakadt volna. Miután nap mint nap ismételte a szöveget, mostanra kitörölhetetlenül emlékezetébe vésődött.

Tévedett, amikor attól félt, hogy e mankó nélkül elbizonytalanodik majd. Sőt, valahogy megkönnyebbült, erősebbnek érezte magát, jobban tudott figyelni arra, amit csinált. És tudta, hogy mindez érződik a játékán.

Ritkábban volt szüksége rá, hogy az italból merítsen erőt. Már egyszer bebizonyította, hogy anélkül is végig tud játszani egy előadást, és most, bár félt egy kicsit, hogy mi lesz, ha ezt a második mankót is elhajítja, mégis nagy merészen színpadra lépett anélkül, hogy előtte ivott volna. Meglepetésére a feje tisztább volt, tökéletesebben ura maradt önmagának, és nem is izgult jobban. Előadás után lazításként azért még megivott egy-két pohár whiskyt, de az előadás előtti szíverősítőről teljesen leszokott.

Beszélt az ügynökével, a szakszervezeti képviselővel, majd magával Paul Lexingtonnal; elmondta, hogy sérelmesnek találja a beugrói státust és fizetést, hiszen estéről estére ő játssza a szerepet.

A producer, minden bizonnyal a szakszervezet nyomására, no meg, mert nem akart egy újabb, költséges sztárt szerződtetni, megígérte, hogy mielőbb rendezi a dolgot.

A csuklyás bagoly tehát még néhány hétre műsoron maradt a West Enden. Mindenki tudta, hogy az első időszak nehéz lesz. Egy darabot, mint a beteg gyereket, eleinte gondosan kell ápolni, hogy talpra álljon.

És *A csuklyás bagoly* túlélte a krízist. A Valerie Cass letartóztatása utáni második héten a közönség észrevehetően nőtt, a darab egyre nagyobb tetszést aratott. Ha így megy tovább, örvendeztek, a produkció hamarosan átlendül a holtpontra, és kezd majd nyereséges lenni.

Néhány színházjárat is beindult. Nemsokára a darabot állandóan hirdetni fogják az újságok műsorajánlatai között, és további sorsa már csak tőlük függ – gondolták a színészek.

Amikor a társulatot a pénteki előadás előtt félórával összehívták, mindenki azt a bejelentést várta, hogy már nagyon közel állnak hozzá, hogy a produkció nyereséges legyen. Minden jel erre mutatott. A darab már majdnem egy hónapja műsoron volt, és estéről estére nagyobb sikert aratott.

De csalódnuk kellett.

Wallas Ward erőltlenül tapsolt, hogy csendet kérjen, és Paul Lexingtonnal ellentétben nem próbálta enyhíteni mondanivalóját.

– Hölgyeim és uraim, sajnos rossz hírem van az önök számára. Mint tudják, ma kellene megkapniuk a fizetésüket. Mivel a pénzt az ügynökeiknek küldjük majdnem minden esetben, nem is jutna tudomásukra még egy darabig, hogy baj van. De sajnos, meg kell mondanom, hogy a pénz nem ment el az ügynökeiknek.

A színészek felzúdultak a hírre, s Wallas Ward felemelt kézzel ismét csendet kért.

– – Hölgyeim és uram, sajnálom, de a dolog úgy áll, hogy minden pénz elfogyott. A darabot finanszírozó társaság csődbe ment.

A dühös kiabálás, amely a bejelentést követte, végül egyetlen követeléssé tisztult: – Hol van Paul Lexington?

– Sajnálom, hölgyeim és uraim, de erre nem tudok válaszolni. Nem diszkrécióból, vagy mert védeni akarom, egyszerűen nem tudom, hol van Paul Lexington. Nem járt a színházban két napja, és amikor ma délután felhívtam a szállásadóját, megtudtam, hogy Paul Lexington tegnap elment anélkül, hogy háromhavi lakbértartozását kifizette volna, és minden holmiját magával vitte.

Hát ezen nem volt mit szépíteni. Paul Lexington meglépett. Azt tette, amire volt már példa a színházi producerek között, bár azok általában nem jutottak el a West Endig.

Tehát így állt a dolog.

– Következésképpen, hölgyeim és uraim – összegezte a helyzetet patetikus hangon a társulati vezető –, sajnálattal kell közölnöm, hogy ma este mindez nyilvánosságra fog kerülni. A holnapi két előadást még megtartjuk, mivel a jegyek már elkelték, de sajnos, ezzel végeztünk is. Így történt tehát, hogy Malcolm Harris *A csuklyás bagoly* című darabja majdnem négyhetes bemutató sorozat után lekerült a Variety Színház műsoráról.

– Beszélhetnék, kérem, Gerald Venablesszel? Charles Paris vagyok.

– Kapcsolom.

– Charles! Hallottam a szomorú hírt a darabbal kapcsolatban. Hát ez a Paul Lexington elég sötét alak.

– Enyhén szólva.

– Így van. Mint tudod, éppen Bobby Anscombe ügyeit intézem ezzel kapcsolatban, és most látom csak igazán, milyen zavaros ez az egész, Lexingtonnak mindenütt adósságai vannak. Csak az isten tudja, hogy úszta meg eddig is. Azt hiszem, miután Bobby kilépett, Lexington egyszerűen hazárdírozott, amilyen vastag bőr van a képén.

– Az az egyetlen, ami van neki.

– Nem egészen. Úgy látszik, hogy egy darabig azért tudta még tartani magát, mert mindig új és új társulatot alapított, ezekre kölcsönt vett fel, de őszintén szólva, még beletelik egy kis időbe, míg összeállnak a dolgok, és én is tisztán láthatom a helyzetet.

– Mi lesz vele?

– Nem tudom. Nem hiszem, hogy vád alá helyezik, hacsak egyik hitelezője nem veszi magának a fáradságot. Nincs vagyona, így – arról nem is beszélve, hogy nyomtalanul eltűnt – nincs értelme kártérítési pert indítani ellene. Ezt fogom javasolni Bobbynak.

– Olyan megnyerő fickónak tűnt.

– Na persze. Nektek, a társulat tagjainak. Mindig azt mondta, amit hallani akartatok. Azt ecsetelgette, amiről ti álmodoztatok.

– Igen.

– Az volt a baj, hogy túlságosan messzire ment. Hogy megpróbált beférkőzni az olyan kemény fiúk közé, mint amilyen Bobby Anscombe. Már Denis Thornton is csak kihasználta.

– Igen?

– Hát persze. A Lanthorn Produkciók csak azért vette meg a darabot, hogy üzemeltethessék a Variety Színházat.

– Tényleg?

– Igen. Előadásokat akartak, mert megvették a bérleti jogot, és be akarták bizonyítani mindenkinek, hogy igenis működőképes a színház.

– De én azt hittem, hogy éppen *A csuklyás bagoly-t* szánták a nagy megnyitónak.

– Dehogy. Az majd márciusban lesz *A virágtartó énekének* felújításával. Már hónapok óta próbálják.

– De ha *A csuklyás bagoly* ment volna, akkor márciusban még mi játszanánk ott.

– Denis Thornton tudta, hogy nem fog menni. Ravasz vén róka ő a szakmában. Kapóra jött neki Paul beleegyezése, hogy a Színdarab-hírügynökséget bizzák meg *A csuklyás bagoly* reklámozásával. S mivel az a Lanthorn Produkciók egyik alvállalata, Denis irányítani tudta a hírverést a darabotok körül.

– Úgy érted, hogy szándékosan visszafogta őket?

– Jaj, ne mondj ilyeneket. Ez kimerítheti a rágalmazás fogalmát. Mondjuk úgy, hogy a Színdarab-hírügynökség majd minden energiáját felemésztette a Lanthorn Produkciók új musicaljének King színházi bemutatója, amely éppen arra a hétre esett, amikor ti is kezdtetek a Varietyben.

– De hát az ilyesmi büntetendő, nem?

– Na, na, ne használj nagy szavakat, Charles. Ha olyan hosszú ideig foglalkozik az ember színházi ügyvitellel, mint én, rájön, hogy csupán egy hajszál választja el egymástól azt, amit rátermett vezetésnek hívunk, és azt, amit te bűnnek nevezel. Paul Lexingtonnak nem volt elég gyakorlata, így aztán a rossz oldalra tévedt.

– Hm. Kíváncsi vagyok, mi lesz veled?

– Hát azt hiszem, nem fog feltűnni egyhamar a West Enden. A West End-i Színházak Igazgatósági Egyesülete gondoskodni fog erről.

– Igen, de azért úgy érzem, hogy hamarosan újra fel fog bukkanni valahol. Az ilyenek mindig találnak maguknak hiszékeny áldozatokat.

– Ez igaz. Egyébként Kate éppen a napokban emlegette, hogy milyen régen jöttünk már össze, és hogy milyen jó lenne, ha egyik este feljőnnél hozzánk vacsorára. Mondtam neki, hogy ez nehezen fog menni, hiszen minden este játszol, de most, hogy...

– Persze, remek.

– Frances is, természetesen. Hiszen, hajói érzékeltem a bemutatón, megint együtt vagytok. Vagy mégsem?

– Hát... ő... nem egészen.

Hogy mi történt velük a karácsony előtti utolsó hetekben?

Valerie Casst letartóztatták Michael Banks meggyilkolásáért, de a vád erős felindulásból elkövetett emberölés lett, amit a nő készségesen be is ismert, így háromévi börtönbüntetésre ítélték.

Lesley-Jane Decker jó szerepet kapott a Bloomsbury családról szóló televíziós sorozatban, amely hat hónapos biztos szerződést jelentett a számára, és emellett azzal kecsegtetett, hogy egy csapásra híres lesz, amint játszani kezdik a filmet. Ezenkívül anyja távollétében kezdte igazán megismerni az apját, és úgy találta, hogy nagyon jól kijönnek egymással.

Alex Household két hetet töltött a kórházban, és amikor kijött, elhatározta, hogy hátat fordít a színészi hivatásnak – és kolostorba vonul, ahol a világmindenségről szóló panteisztikus nézeteket fogja tanulmányozni.

Peter Hickton ismét megdolgoztatta színészeit, szinte éjjel-nappal próbálta a tauntoni Prince Színház ez évi pantomimját, a *Gyerekek az erdőben-t*, amelyben Salome Search a kicsit durva vezérfiút alakította.

Paul Lexington Hullba tette át székhelyét, ahol létrehozta a Pierre Produkciók nevű társulást, amelynek az volt a célja, hogy a környék komikus színészeinek nyári szabadtéri fesztiválját megrendezze.

Malcolm Harris, aki végül nem látott pénzt *A csuklyás bagoly* előadásaiból, eltekintve attól a jelentéktelen ős-szegtől, amit a hosszú lejáratú szerződés opciójaként kapott, folytatta a tanítást. Estéknként pedig egy szindarabon

dolgozott, ami Máriáról, a skótok királynőjéről szólt, mivel anyósa olvasta valahol, hogy a kosztümös darabok kezdenek újra divatba jönni.

Dottie Bankshez továbbra is özönlöttek a férfiak a Hans Crescentre. Aztán általános megdöbbenést keltett, hogy karácsony estéjén meghalt, mert túl nagy adag altatót vett be. Valószínűleg jobban fájt neki férje elvesztése, mint mutatta.

George Birkitt megkapta a *Nadrággombok* című új sorozat első részeinek szövegkönyvét; visszaküldte a producernek, mert kifogásolta, hogy a szereplőnek, melyet alakítania kellett, nincs elég szövege. Két áruházat is nyitott, nagyon büszke volt rájuk, mert elősegítették, hogy az emberek megismerjék a nevét.

Wallas Ward egy összejövetelel megismerkedett egy nagyon jóvágású fekete bőrű táncossal, akivel Pimlicóban telepedett le.

Frances Paris talált vevőt a Muswell Hill-i házra. Kétezerrel kevesebbet ígért ugyan, mint amit az asszony eredetileg kért, de mivel a piaci viszonyok kedvezőtlenek voltak, és veje is azt tanácsolta, Frances elfogadta az ajánlatot.

És Charles Paris? Ő leitta magát.